

Oybyu Ayuk Di'ibu Matewū Jyaay

Jesukristu 'yaptujkuty

¹ Tyaadu du'un tu'ugu listu ma 'yity kuxjaay yu xuyujuty ja 'yaptujkudyu Jesukristu, di'ibu tumpp'ajt aats'ajtu rey Davit, di'ibu tumpp'ajt aats'ajtudu Abraan.

² Abraan yu'u teety'ajtu Isaa, di'ibu teety'ajtu Jakoob, di'ibu teety'ajtudu Judaa esu myuga'axuty.

³ Judaa yu'u teety'ajtu Fares esu Zerū, di'ibu tyaaak'ajtu Tamar. Fares yu'u teety'ajtu Esrom, di'ibu teety'ajtu Aram, ⁴ di'ibu teety'ajtu Aminadap, di'ibu teety'ajtu Naasón, di'ibu teety'ajtu Salmón. ⁵ Salmón yu'u teety'ajtu Booz, di'ibu tyaaak'ajtu Raap. Booz yu'u teety'ajtu Obeed, di'ibu tyaaak'ajtu Rut. Obeed yu'u teety'ajtu Isa'ii, ⁶ di'ibu teety'ajtu rey Davit.

Davit yu'u teety'ajtu Salomonk, di'ibu tyaaak'ajtu ku'ekytyo'oxy di'ibu ñudo'oxy'ajtu Uriiis.

⁷ Salomonk yu'u teety'ajtu Robwam, di'ibu teety'ajtu Abiis, di'ibu teety'ajtu Asaa, ⁸ di'ibu teety'ajtu Josafat, di'ibu teety'ajtu Joram, di'ibu teety'ajtu Uziis, ⁹ di'ibu teety'ajtu Jotam, di'ibu teety'ajtu Akaz, di'ibu teety'ajtu Ezekiiis, ¹⁰ di'ibu teety'ajtu Manasés, di'ibu teety'ajtu Amón, di'ibu teety'ajtu Josiis, ¹¹ di'ibu teety'ajtudu Jekoniiis esu myuga'axuty ma ja tiempu ko ja babilónudu rey tumnejxy ja israelitu ja'ayuty tsimy jap Babiloñu ñaaxóty.

¹² Ko tyaadu du'un ñajxy, Jekoniüs yu'u teety'ajtu Salatyel, di'ibu teety'ajtu Zorobabel, ¹³ di'ibu teety'ajtu Abyut, di'ibu teety'ajtu Elyakim, di'ibu teety'ajtu Azoor, ¹⁴ di'ibu teety'ajtu Sadok, di'ibu teety'ajtu Akim, di'ibu teety'ajtu Elyut, ¹⁵ di'ibu teety'ajtu Elyazaar, di'ibu teety'ajtu Matán, di'ibu teety'ajtu Jakoob. ¹⁶ Jakoob yu'u teety'ajtu Josee, di'ibu Mariiu muut pyejky. Esu Mariiu yu'u taak'ajtu ja Kristu, ja'a njuna'anum ja Nindsun'ajtam Jesukristu.

¹⁷ Pes du'un oj kya'pxy majmajkts naska'axu Abraanu tyuump 'yaadsuty extu jabaat ma rey Davit, es nan jamajmajkts naska'axu Davitu tyuump 'yaadsuty extu jabaat ma yu Babiloñu ryey dyajnejxy tsimy ja ja'ayuty jap ñaaxóty, es nan jamajmajkts naska'axu extu jabaat ma myiñ jyajty ja Kristu.

Jesús myiñ jya'ty

¹⁸ Du'un myiñ jyajty ja Jesukristu. Yu Mariiu, Jesukristu tyaak, yu'u naty pukánup ja Josee. Es maanumu naty kyapuktu, Mariiu oj wye'emy u'unkmuat mut ja Espiritu Santu myak'ajtan. ¹⁹ Josee jyiky'ajty taya'ajtan muut es kyaj jyanayajnidu'xánu ma Mariiu, jyadimmastu'udán wi'ix kyaju ja'ayuty tñijáwudat.

²⁰ Ko du'un twinmaay, tu'ugu Diosu 'yanklus t'ijxy tsyuujóty mya'ayóty es 'yanmaayy:

—Josee, Davitu tyuump 'yaats, katu xyjawu es xy'axájut yu Mariiu éxtumu mnudo'oxy, mut ko ja u'unuk di'ibu yajminaampy yajja'taampy, yu'u Espiritu Santu jya'a. ²¹ Yu Mariiu tpaada'añ tu'ugu u'ungu'unuk, es xypuytákat ja xyuu Jesús. Du'un

txu'átut mut ko yajnitso'ogaampy ja jya'ayuty ko dyajtagoyánnu pyojputy.

²² Tugekyu tyaadu du'un tyuun jyajtu es yajkuy-dyúnut di'ibu naty ja Diosu kyugajxpu tu tningajxy:

²³ Yu kixyudo'oxy wu'umaamp u'unkmuat es tpaada'añ tu'ugu myaangu'unk

di'ibu yajtukxu'ataamp Emanwel,

di'ibu ayuk wimbudsuumpp Dios ijtp mut udsajtam.

²⁴ Ko ja Josee dyajwijy ja tsyuu mya'ay, du'un ttuun éxtum ja Nindsun'ajtum 'yánklusu naty tu tyuknipékuty. Ta t'axaju ja Mariiu éxtumu ñudo'oxy es oj tmunujxnu ma tsyuumu. ²⁵ Per

kyaj tsyunaaydyu éxtum tsyuumudu kasaadu ja'ayuty extu ko ja Mariiu dyajmiiñ dyajjajty ja myaangu'unk. Es ja Josee tpujtáku ja xyuu Jesús.

2

Di'ibu tni'uxpáku du wi'ixu du'un yu madsa'a tni'ixtu ja mixyu'unk Jesús

¹ Ko Jesús myiiñ jyajty ma yu Belén kajpn, Judeeu ñaaxóty, ma naty Eroodus ryey'aty ma tadu naxwíñudu, ta jyajttu Jerusalén naagudyu ja'ay di'ibu miindu ma xuu pyudsemy, es jap tni'uxpáku du wi'ixu du'un yu madsa'a. ² Es dyajtuudu:

—¿Maa net ja israelítudyu ryey di'ibu tu myiñ tu jya'ty? Pes ndsoñ ma xuu pyudsemy. Tu n'ixtats ja myadsa'a es paadyats nnimindu es n'awdata'andats.

³ Ko ja rey Eroodus tmudooyu tyaadu, ta wye'emy amoñu, es nidugekyu nandu'un ja Jerusalén ja'ayuty. ⁴ Netu rey dyajwooyu nidugekyu

ja teedywyindsánuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktu, es dyajtuy:

—¿Maa net myina'añ jya'ta'añ ja Kristu?

⁵ Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Jam Belén, Judee ñaaxóty; mat ko ja Diosu kyugajxru tkuxjaay du'un:

⁶ Es mij Belén, Judee ñaaxóty, kyaj mnugogajpnuty ma tadu nax, mat ko ma mij pyudsama'añ tu'ugu yajkutujkru di'ibu kywentu'ataambyuts ja nja'ayuty, ja israelítuty.

⁷ Netu Eroodus tniqajxu ayu'udsyu ja di'ibu naty tu jya'ttu, es dyajtuy na'a du'un meeru naty tu kyuxe'eky ja madsa'a. ⁸ Net yajkajxtu Belén, es ya'anmaaydyu:

—Nujxtu jam, es uxta'aydyu tadu mixyu'unk; es ko xypyaattat, awa'anuguts esuts uj nandu'un nuju n'awdátuyts.

⁹ Mudu tyadu reyu 'yayuk ñujxtu ja ja'ayuty. Net ja madsa'a di'ibu naty tu t'ixtu ma ja ñaxuty, kyuxe'ky jatugok, es yu'ujuty tpanujxtu extu ko jyajttu ma naty ja madsa'a tu wyu'umu tujk nikujxm ma naty ja mixyu'unk. ¹⁰ Es yu'ujuty xyondaktu ko t'ijxtu ja madsa'a. ¹¹ Ta tyujkudu tugoty, es tpattu ja mixyu'unk mudu tyaaq Mariiu. Net ñaygyoxtnaaydyakudu es t'awdajttu ja mixyu'unk. Ta t'agajtu ja myay'átyuty es tmooydyu ooru, ja oybyu pa'ak xu'kru es jatu'ugu pa'ak xu'kru di'ibu xyu'ajtypy mirru.

¹² Dios anmaayudu tsyuujóty mya'ayóty es kudiibu jyumbíttat ma Eroodus, paaty tpujktu wiink tu'u es jyumbijttu ma ja ñaxuty.

Jesús yajmage'eky

¹³ Ko tyaãdu jyambijttu, ta ja Josee t'ijxy tsyuujóty mya'ayóty tu'ugú Diosu 'yanklus. Ta 'yanmaayú:

—Pudu'uk. Manujx ja mnudo'oxy esu 'yu'unk, es nujxtu tsojk Ejiptu es wu'umdu jap extu kots uj mij n'awánudat es mjumbíttat, mat ko Eroodus 'yuxta'ayaampy yu mixyu'unk es dya'ooga'añ.

¹⁴ Netu Josee pyude'ky es tmunejxy ja mixyu'unk esu tyaak. Ta tsyo'ondu koots, ñujxndu Ejiptu.

¹⁵ Jap wye'emy extu koonum 'ye'ky ja Eroodus.

Tyaãdu du'an tyuun jyajtú es yajkuudyúnat di'ibu naty ja Nindsun'ajtum tu ttukkajxwa'xy ja kyugajxpaty: “Jap Ejíptats nnigaxu n'U'ungats.”

Eroodus tni'ana'amú es 'yooktat ja mixyu'ungaty

¹⁶ Ko ja Eroodus tnija'aju ko ja di'ibu naty tu kyu'ixudu tu tyukxi'igudu, yu'u ko oj kyaj 'yokjambijnudu, ta jyantsytyugoyjyot'ambejky. Net tni'ana'amú nidagekyu ja yedyujku'ungaty 'yooktat, yu majtsk jamujtrú es waanu mútskraty, jam Belén es tugekyu myugajpnba'ajaty. Du'an ttuuñ mā ja tiempu mā naty tim jawyiin tu kyuxe'eky ja madsa'a, éxtumu naty tu tyukmumadya'agudu yajxon di'ibu oj kyu'ixudu.

¹⁷ Es mat ko du'an dya'o'ktaaydyu ja uná'ku'unk, net yajkuudyuun di'ibu naty ja Diosu kyugajxpu Jeremiús tu dyajwe'emy kuxja'ay:

¹⁸ Yajmudooy mā Ramaa kajpn

ko pán jy'uay ya'axy ya'ayow ya'amá'at.

Rakéldumu du'unu naty ñijiiipy ja 'yu'ungaty es kyaj ttseky es pán pyumay pyutájudat mat ko tu naty 'yo'ktaayñudu.

19 Es ko 'ye'ky ja Eroodus, ta ja Josee tsyuujóty mya'ayóty t'ijxy ja Diosu 'yanklus jam Ejiptu, es 'yanmaayus:

20 –Pudu'uk. Tsoon yaa mudu mixyu'unk esu tyaak, es jumbittu ma ja israelitadyu ñax, mut ko tu 'yooktu di'ibu naty ya'oogaampy yu mixyu'unk.

21 Netu Josee ñejxy mudu mixyu'unk esu tyaak ma israelitu ñaxuty. 22 Es ko Josee tmadooy ko Arkelawu naty ana'amp jam Judeeu ko tkuwe'emy ja tyeety Eroodus, ta tsyu'ku ko ñaxáñ jam. Es kom tu naty Dios 'yanu'mxuty tsyuujóty mya'ayóty kudiibu ñaxut Judeeu, ta oj ñejxy Galileeu ñaxóty. 23 Ko oj jya'ty jam, ta oj tsyunaaydyaknbéky ma ja Nazaret kajpn. Tyaadu du'un tyuun jyajtú es ya-jkuydyunat éxtum jyunandu ja Diosu kyugajxputy: “Ya'anumup ja Kristu: Nazarenu ja'ay mij.”

3

Fwank Yajnbajtpu tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk ma muj it

1 Es ma tadu tiempu ja Fwank Yajnbajtpu myiiñ ma muj it Judeeu, tkajxwa'xy, 2 es jyuna'añ:

–Yajjambittu mjot mwinma'añuty, mut ko ja tsajpótmadu kutujkan tu wyingón.

3 Tyaadu Fwank yu'u naty di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiu tu tkaxja'ay du'un:

Yajmudóy tu'ugu ja'ay ya'axy jyeky ma tu'ugu muj it:

“Uxkúkuđu ja Nindsun'ajtum ñu'u tyu'u.

Yajtujudu tyu'aa.”

4 Yu Fwank yu'u wyit'ajtypy ijty ja kameyu jumk es po'o twun'áty, es yu'u ijty jye'xy'ajtypy

ja mu'u esu tsimba'ak. ⁵ Es ma ja Fwank ñimiinudu Jerusalén ja'ayuty es nidugekyu di'ibu tsunaaydyur ma ja Jordán majnuba'a, es tugekyu di'ibu Judeeu ñaaxóty, ⁶ es tmayatstu ja pyojru. Esu Fwank dyajnbéty ma ja Jordán majnuu.

⁷ Es ko ja Fwank t'ijxy ko mayu fariseeuty esu saduseeuty ñimínudu ma yajnbéty, ta t'anmaay:

—Miidsuty du'an éxtumu awa'andsa'añun. Es éxtumu tsá'añuty tkuga'aktu ja juun kudiibu tyóyat, miits mjunándur xytyijy ko mnitso'oktat mudu mnubajtan es ko du'an ja Dios kyaj mdudyúnudut éxtumu pojru ja'ayuty. ⁸ ¡Kyaj tyu'ajtanuty! Jawyiin xytyuk'ixtat mut ja mjiky'ajtan ko tu'ajtan tu mjodumbittu, ⁹ es katu mnayjuna'anudu: “Udsajtam yu'u tyuump 'yaats ja Abraan.” Tu'ajtan n'anuumu ko yu Dios mbaat dyajtugátsyu tyadu tsaa éxtum ja Abraanu tyuump 'yaadsuty. ¹⁰ Es ja Diosu tyudyu'unun tim wingoomp mudu pojru ja'ayuty, éxtum ko mudu jatsyu ndukpo'tu'kum ja kepy di'ibu kyaj 'yóyuty. Paaty tugekyu kepy di'ibu kyaj tyuump'áty oyaty, yajpo'tu'ugur es yajrujta'agut juunóty. ¹¹ Uj tyámats miidsuty nyajnbéty mut ja nuu es ya'ixut ma nidugekyu ja'ayuty ko miidsuty tu mjodumbittu ma mbojruy. Per miimp ja di'ibu myudajtypy ni'igu ja muk'ajtan es kyajts uj ndu'anuty. Es kyajts xyñitaku esats yu'u nmudúnut éxtum tu'ugu ja'ay ja tyuumbu di'ibu yajnujxur ja kyuk. Yu'u myajnbátudur mut ja Espiritu Santu esu juun. ¹² Es yu'u kyuhjóty tmudaty ja tyuumbajn es dyajwa'adsa'añ ja triigu, es yajrujku'agut ja triigu ma ja tsya'x, es ja triigu pyosta'ak yajno'ogut mut ja juun di'ibu ni na'a

kya'eeky.

Jesús ñubety

¹³ Net ja Jesús tso'oñ Galileea, es tnimiiñ ja Fwank mā Jordán mājñu esu Fwank yajñubátudut. ¹⁴ Tim jawyiin kyaj tjakupakáñ ja Fwank, es t'anmaay ja Jesús:

—Mijtsu du'un mjarátup xyajñubátuduts, ¿es wi'ixuts uj mij nyajñubátut?

¹⁵ Jesús 'yadsoojñ:

—Tyam wa'an du'unaty, mat ko oyñ du'un es ndu'unam di'ibñ Dios tsyejpy.

Net ja Fwank tkupejky.

¹⁶ Ko naty ja Jesús tu ñubajtta'ay, netyñ pyudseemy nājoty. Ta pójñu tsajp 'yawatsy esu Fwank t'ijxy ko ja Diosu Jya'ajññ kyada'aky éxtñm tu'ugñ paku'unk, es ñigada'agyuty kyabajkkñjxyu Jesús. ¹⁷ Es net yajñudooy jyña'añ tsajpótm:

—Tyaadudsu du'un ja n'U'unguts di'ibñts njantsytsyejpy, di'ibñts mññt njotkujk'áty.

4

Mñjku'ugópk tja'ixy esu Jesús pyekytyúññt

¹ Netñ Espírítñ Santñ yajññjññ Jesús mā mñj it es ja mñjku'ugópk t'ixut wi'ix ja Jesús dyajpekytyúññ. ² Justyikxyxyññ justyikxy ux 'yijty ni ñu'un kyakaay. Ta pyatñ ja yuu. ³ Ta ja mñjku'ugópk tmñwingooñ ja Jesús, es t'anmaay:

—Pññ mijtsu du'un ja Dios m'U'unk'ajtup, aññññ tyadu tsaa es jyambítut tsajkaaky.

⁴ Es ja Jesús t'adsooy:

—Ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Kyaj jy-
atyim'yuhuyudyu tsajkaaky muut jyiky'aty ja ja'ay,
tyukjiky'átup mut tugekyu Diosu 'yayuk.”

⁵ Net ja mujku'ugópk dyajnejxy ja Jesús ma
Jerusalén kajpn, es dyajpejty ma muj tsajptajk
kopk. ⁶ Ta t'anmaay:

—Pun mijtsu du'un ja Dios m'U'unk'ajtup, nay-
gyujubijpnáxudu, mut ko ja Diosu jyaaybyajtun
jyuna'añ:

Ja Dios tyuk'ana'amdup ja 'yánklusaty
es mgwentu'átudut.

Myajrudu'ugudup mudu kyuh
kudiibu tsaa dyajtsayútut ja mdeky.

⁷ Netu Jesús t'adsooy:

—Nandu'un ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ:
“Katu xy'ijxmátsy yu mWindsún Dios.”

⁸ Ta jatugok ja mujku'ugópk dyajnejxy ja
Jesús ma tu'ugu kopku kajxmbu, es ttuk'ijxy
nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty es ja myaj'ajtun.

⁹ Ta t'anmaay:

—Ujtsats mij nmo'oyup tugekyu tyaadu pun xy-
wyingoxtnaabyuts es xy'awdátuduts.

¹⁰ Net ja Jesús t'anmaay:

—Nujx, Satanás. Mut ko ja Diosu jyaaybyajtun
jyuna'añ: “M'awdátup ja mWindsún Dios, es
xymyudúnut yuhuyu je'eyu.”

¹¹ Net ja mujku'ugópk tmastuty ja Jesús,
esu anklus ñimiinudu yajkaay ya'úku, es
myaduunudu.

Jesús tkajxwá'xtso'oñ ja Diosu 'yayuk

¹² Es ko Jesús dumadooy ko Fwangu naty 'yity pu-
jxndugóty, ta oj ñejxy Galileeu ñaaxóty. ¹³ Per kyaj

oj wye'emy Nazaret, nik jap oj ñejxy tsunaabyu Kafarnaúm, mejyñbyu'aay ma Zabulongu ñax esu Neftalii ñax. ¹⁴ Tyaadu du'un tyuun jyajt es yajkuydyunat di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiiu naty tu tkaxja'ay:

¹⁵ Ja Zabulongu ñax esu Neftalii ñax esu nax di'ibu jadsoo ma mejyñun, ma xuu tsyi'ity es ma xuu pyadsemy,

ja ñax ma Jordán mujnuu mut ja Galileeu ñax, ma jyiky'attu di'ibu kyaj 'yisraelítaty,

¹⁶ ja ja'ay di'ibu jiky'ajttu kubi'its ku'ook tu t'ixtu ja mujpu jaj tu'xun.

Es ma yu di'ibu naty jiky'ajttup ma éxtum mbaat njuna'anum 'yawaxu o'kun, tu kyuxuñu mut ja jajun.

¹⁷ Net ja Jesús tkajxwá'xtsondáky es jyunañ:

—Yajtagátstu mwinma'añuty es jodumbittu, mut ko ja tsajpótmudu kutujkun tu wyingón.

Jesús twoy nimajtaxku ajkxmajtsputy

¹⁸ Tu'uye'ebyu naty Jesús ma yu Galileeu Mye-jyñbya'a, ko t'ijxy nimajtsk tukka'axu uná'k. Yu'u naty Simonk di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Peedru, es jatu'uk ja'adam ja Andrés. Ajkxmajstabu naty, yu'u naty kyujubijpnajxtup ja 'yajkxmajtsn nujoty.

¹⁹ Netu Jesús t'anmaay:

—Pamiindugats, es ujts miits n'uxpujkrú'áttup es nmo'oydyut jatu'ugu tuunk. Tyamyu xyajtsonda'áktat es xy'uxta'ayut may ja ja'ayuty es xytyuknimindudats esats nandu'un yu'ujuty n'uxpujkrú'áttat.

²⁰ Netyu tnikaktu ja 'yajkxmajtsn es tranujxtu Jesús.

21 Ko waanu 'yaknujxtu, ta Jesús t'ijxy nimajtsk tukka'axu uná'k, Santya'agü esü Fwank, 'yu'ungudyu Zebedeü. Tamü naty ma tu'ugu barku müdu tyeety t'axuyu ja 'yajxmajtsnuty. Netü Jesús oj yáxudu, ²² es nan jamyü tnikaktu ja byarku es ja tyeety. Ta tranujxtu ja Jesús.

Jesusü mayjya'ay dya'uxpeky

23 Jesús tyuk'yo'oydyaabyü naty ja Galileü it, ya'uxpeky majaty ja tsyajptujk, nidu'uk nidu'ugu kajpn tkajxwa'xy ja oybyü ayuk di'ibu ñigajxyry ja tsajpótmüdu kutujkän, es dya'agüda'aky ja ja'ayuty di'ibáty rujküdär. ²⁴ Ko oj tñijáwüdu Jesús ma tugekyü Siryü naxwíñüdu, ta ttuknimi-indü nidugekyü di'ibu ayoodär mat kanak nax ja rujk ado'onän, di'ibu rujküdär ja ka'oybyü pa'am, mo'tpüty esü xúxuty, esü Jesús dya'agüda'aky. ²⁵ Ryanujxüdu mayü Galileü ja'ayuty es ja ja'ay di'ibu tsünaaydyü ma ja Dekápolus kajpnuty esü Jerusalén, nüün di'ibuty tsünaaydyü wiink tsoo Judeü ñaaxóty es ma Jordán müjnü ma xü pyudsemy.

5

Jesusü mayjya'ay dya'uxpeky

¹ Ko Jesús t'ijxy ja mayjya'ay, ta pyejty ma ja kopkän, es ñaxwe'tsy jam. Net tyuknabíküdu ja 'yuxrujkrüty, ² esü Jesús ya'uxrujktsondáküdu düün:

Pünuty kuni'xyuty

³ —Kuni'xy ja di'ibuty nay'uxkajpüdär ko py-ojruja'ay'áttu, pes yu'u ítär ma tsajpótmüdu kutujkän.

4 'Kuni'xy ja di'ibuty juygyujk yaxkujkudap, pesu Dios pa'ayowanudap.

5 'Kuni'xy ja di'ibuty kyaj myuj pyaadudu, ja'a ko Dios mo'oyanudap ja naxwiñudu éxtumu kyuma'añ.

6 'Kuni'xy ja di'ibuty jyantsysojktap es ttúnat di'ibu Dios tsyejpy, ja'a ko du'an yajpajta'aga'andu.

7 'Kuni'xy ja di'ibuty naymyama'xtujkudap, pes nandu'an muma'xtúkudap ja Dios.

8 'Kuni'xy ja di'ibuty wa'ats ja 'yanmaja'anaty, pes yu'adyu du'an ittup mudu Dios.

9 'Kuni'xy ja di'ibuty yajtsipwa'xtup, pesu Dios pajta'agudap éxtumu 'yu'ungaty.

10 'Kuni'xy ja di'ibuty ijttap witsy po'oty mat ko jyiky'aty éxtumu Dios ttseky, pes yu'u ittup ma tsajpótmodu kutujkan.

11 'Kuni'xy miidsaty ko ja ja'ayaty m'oojudu es mnixi'ik mdukxi'igudu, es m'adu'ats mgajxtu'udsudu miidsaty mat kots miits nmuduumbu'áttu. 12 Xonda'aktu es jotkujk'áttu, mat ko ja Dios mmudajtxudap pajke'eky tsajpótm muj may'aty di'ibu mmo'oyanudap, pes nandu'an trajadijttu ja Diosu kyugajxpaty di'ibu jiky'ajttu maanumu naty miits mgajaa'áttu.

Kaan esu jajun

13 'Extam ja kaan dyajta'amdsu ja tsu'utsy kadiibu mya'adut, miidsaty mbaat xyujpkuwa'agudu ja axuk'ajtan ya naxwiñ kadiibu ja'ayaty mya'attat. Pan ja kaan tugeepy ja tya'amts'át, ¿ti muut mbaat nbajtáku ja tya'amts'át jatugok? Ni wi'ix tsoo mbaat

kyanakytyúñ, ¿kúdií? Je'eyu ya'axko'ot esu ja'ayuty ttuktaandut.

¹⁴ 'Extam ja xuu xykyudu'xum ma njudijtum kúdiibu ngunajp nguja'pxum, miidsudyu du'an éxtam ja jajun es xytyukni'ixudut ja ja'ay di'ibu du'an pojpu es wi'ixu du'an ja Dios ttseky es njiky'ajtam. Du'an miidsuty éxtam tu'ugu kajpn di'ibu ijtp kopkkajxm, 'yixtap miidsuty mjiky'ajtun. ¹⁵ Ni pan tkayajtoye'eky tu'ugu seeru juun es netyu tkujiidsut mudu armuun; nik ni'igu tpujta'aky kajxm ma ttukjajudyu'ayut tugekyu ja tugot. ¹⁶ Nandu'an jajtpu du'anuty, wa'an yu mjájunuty tjajy muk éxtam mbaat ja ja'ay t'ixtu ja oybyu mduunguty es t'awdattut ja mDeedyu tsajpótmudu.

Wi'ix ja Moisés ja 'yana'amun tyuñ

¹⁷ 'Kyaj xywyinmádyut ko uj nyajtagoya'añ ja Moisesu 'yana'amun o ja 'yuxpajkunu Diosu kyugajxputy. ¡Ni wi'ix tsoo! Ja'ats tu nnimíñ esuts nguudyuna'añats. ¹⁸ Pes uj n'anmaaydyupts miits ja tuy'ajtun, ja tsajp esu nax tugóyup jawyiin maanumu naty kyatagoy tu'ugu letru kyukón di'ibu ja ana'amun jya'a'ajtypy. Tugekyu yajkuyduunda'aya'añ. ¹⁹ Paaty di'ibu kyaj tkuydyúñ tu'ugu tyadu ana'amun, oy yu'ujuty ja yi'inum waanabu, es ttukni'ixut ja wiinkputy es kyaj tkuydyúndut tadu ana'amun, tyadu ja'ayyu du'an 'yitat pi'ixy jajp amu'unk jam tsajpótm. Per di'ibu kyuydyiimpy es ttukni'ixu ja wiinkputy tkuydyúnat, tyadu du'an itap muj jam tsajpótm. ²⁰ Tuy'ajtun n'anuumudu, pan kyaj miits mjiky'ajttap tuy'ajtun muut kúdiinum ja

fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxprijktur, kyaj mdákudat tsajpótm.

Win'ak'ajtun

²¹ Miidsuty tū xymyudowdū ko ja n'aptujk'ajtum ya'anmaaydyū: “Katū myajja'ay'eeky. Di'ibū ya'e'kypy tu'uk pán, yū'ū yajmānūjxur mā tkumadówt.” ²² Per ūj n'anmaaydyupts miits ko di'ibū tyukjot'ambejkypy yū myūgu'uk, yū'ū dū'ūn yajpayo'oyur ja pyeky; di'ibū 'yoo yaxypy ja myūgu'uk, pátur es tyukkumadówdat di'ibū ana'amdur māj tsajptugóty; es di'ibū pyejty kyudakypy ja myūgu'uk, kudsū'ugū ko űūjxut ayoodaknóty mā jūnya'ank.

²³ 'Es pūn mmūnejxypy ja mwindsū'kūn mā artal es jam xyjamyetsy ko ja mmūgu'uk tū mij xymyudūgoy, ²⁴ nika'ak yū mwindsū'kūn jam artal windum es nūjx jawyiin mnayyajti'igyadū mādū mmūgu'uk. Net mjūmbítat mā artal es xypyjta'agat ja mwindsū'kūn.

²⁵ 'Pūn ja pán mni'ūnūdū es mmūnejxyuty kumdaat, kajx'óyūdū tu'aay kudiibū mgyákudat mā justisūn, ja'a ko yū justisū mgyákudur mā ja polasiū, es mbūjta'agudur pujxndugóty. ²⁶ Tūy'ajtūn n'anūmūdū ko kyaj mbūdsūmat jap extū ko xykyūbajtta'ayut tūgekyū ja mbeky.

Ja'ay dyajtugóty ja pūjk ukūnū wyindsū'kūn

²⁷ Miidsuty tū xymyudowdū ko yajnigajxy jékyur: “Katū xyajtugóty ja pūjk ukūnū wyindsū'kūn.” ²⁸ Per ūj n'anmaaydyur miits ko oytyim pánuty di'ibū 'yadsejpy tu'ugū toxytyujk es tmūdgoya'añ, űapatypy éxtūm mūut tū tyūgoy, oy je'eyū tū jyūna'añ jyodoty wyinmā'añóty.

29 'Pun m'aga'añ wiin myajpekytyuunap, juut es naska'adsu jagam.* Waanap oy ko xyajtugóyut tuk pedazu mnini'x es kadiinam ko mwu'amut mat amuum mnini'x es myajpajta'agut ayoodaknóty. 30 Es pun m'aga'añgyu'u myajpekytyuunap, niboot es uxjwip jagam. Waanap oy ko xyajtugóyut tuk pedazu mnini'x es kadiinam ko mwu'amut mat amuum mnini'x es myajpajta'agut ayoodaknóty.

Kasaadu ja'ay ñaymyastu'udu

31 'Nandu'un yajnigajxy jékyp: “Di'ibu myastu'udaampy ja ñado'oxy, jawyiin tsyékyuty tmo'oyut tu'ugu neky ma jyuna'añ ko tmastu'uty ja ñado'oxy.” 32 Per uj n'anmaaydyup miits ko pan ja toxytyuk t'uxwejpy, pan kyaj ja'agyujxmty ko dyajtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun, ña'aygyujxm ja toxytyuk dyajtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun ko wiink yedyuk tpeky. Es ja di'ibu pyejkyry ja toxytyuk di'ibu dyajmatstu'uty, nandu'un dyajtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun.

Ja'ay wyanda'aky

33 'Nandu'un miidsuty tu xymudoodu ko ya'anmaaydyu ja n'aptujk'ajtam: “Katü xywyanda'aky tii andakungyujxm. Mgyudyúnabu du'un di'ibu mwandakypy ma Nindsun'ajtam.” 34 Per uj miits n'anmaaydyup: Ni na'a mgajuna'andut “por tsyos” ko ti xywyanda'aktat; es ni madu tsajp, mat ko yu'u ja Diosu 'yuñaaybyajn ma yajkutíky; 35 es ni na'a xykyawanda'aktat madu naxwíñudu, mat ko yu'u du'un éxtam ma

* 5:29 Xytyuk'ijxamu Jesús ko di'ibu xyajpekytyu'unam, yu'u jot winma'añ, es kyaj yu'udyu wiin, es ni yu'u ja ku'u. Ix Matewu 15:17-20

tkaxkapy ja tyeky; es ni mædu Jerusalén, mæt ko yu'u du'un ja kyajpnæ Dios, ja muj Rey; ³⁶ es ni mædu mgubajk, mæt ko kyaj mbaat xypuyta'aky poop o yuk tu'uk je'eyæ mwaay. ³⁷ Du'uñ mjuná'andæt “oy” o “kyaj”, ja'a ko di'ibæ ñikeempy yæ ayuk, tyaadu du'un miimp mā yæ ka'oybyæ.

Katu ja'ay naydyukmujmbítudæ axæuk

³⁸ 'Miidsaty tæ xymyædowdæ ko yajnigajxy jékuyæ: “Mdukkabátæp ja wiin ak wiin esæ tats ak tats.” ³⁹ Per æj n'anmaaydyæp miits ko ja ja'ayaty mduna'anædæt axæuk, katæ miits xyñiwa'k'óyædæ. Pæn mgojxæp mā m'aga'añdsyoobæ m'ama'atsy, koojumbít jatuk adu'um. ⁴⁰ Pæn ja pæn tsiptuna'añ mæt mij es mbæjkæya'añaty ja mnixuy, mo'oy nandæ'un ja mdsyamarræ. ⁴¹ Pæn jaa tu'ugæ soldaadæ o justisæ agwanæ mdukmænæjxæ'añaty ja tsyemy tuk mil metræ, mænæjx majtskæ du'anæn jyagámæty. ⁴² Ko pæn ti m'amdówædæt, mo'oy; es pæn ja ti pæn m'amdóyæty ani'xy, tuk'anu'x.

Wi'ixæ mædsip yajtsókæt

⁴³ 'Nan tæ xymyædoodæ ko yajnigajxy jékuyæ: “Mdsókæp ja mmædujkpæ'a, es mduk'ak'átæp ja mmædsip.” ⁴⁴ Per æj n'anmaaydyæp miits ko mdsóktæp ja mmædsipæty, es mninu'xtæ'aktæp mā Dios di'ibáty axæuk mduunædæp. ⁴⁵ Du'unu dæn xya'ixædæt ko m'u'unk'átædæ mDeedyæ tsajpótædæ. Pes yæ'u tyukni'aampy yæ xæu ti'igyæ ja oyjya'ayaty es di'ibæty kyajæ Dios tmædundæ, es yajtiipy mā ja ja'ayaty di'ibæ jiky'ajttæp tæy'ajtæn mææt es nandæ'un di'ibæty kyaj jyiky'attæ tæy'ajtæn mææt. ⁴⁶ Pæn miits mdsojktæp yæ'uyæ di'ibæ miits

mdsojkdur, ¿wi'ix xymyubajkrud ko Dios miits mgumaya'anud? ¡Pes extu yu pojru ja'ayudyu du'an tyuundur! ⁴⁷ Pun mgajxpo'xtur miidsuty yu'ayu mmagu'uguty, ¿ti oy'ajtanu danu taadu? Pes extu di'ibuty kyaj t'axkaptu Dios tyuundur du'an. ⁴⁸ Du'an éxtamu mDeedyu tsajpótmadu wya'adsuty, ittu miits wa'ats nandu'an.

6

Oybyu tu'unan

¹ 'Ko xytyundu ja oybyu, éxkam es xykyatúndut mayjya'ayóty es yu'u je'eyu t'íxtut ti mduundur. Pun mdiimbyu du'an, yu ja mDeedyu tsajpótmadu kyaj mmay'átudut. ² Paaty ko xypyudákut mat tii di'ibu tugoy'ajtxur, katu ja'ay xytyuknijawut éxtam 'yadu'utstu di'ibu nay'andíjudur jyiky'attu t'ay'ajtan muut, mat ko du'an yu'ujuty 'yadu'utstu esu ja'ayuty 'yíxudut ko dyaktu ja naybyudaku ma ja tsajptujk, o ma ja muj tu'u di'ibu kajpnóty, es du'an myajpudsúmdu ko jyiky'attu t'ay'ajtan muut. Pes uj n'anmaaydyupts miidsuty ko mat yu'ayu taadu, tu t'axájudu ja myay'aty. ³ Per mij ko xypyudakuya'anut di'ibu tugoy'ajtxur, mo'oy ayu'udsyu, éxtam mbaat njuna'anam katu m'anajñgyu'u xytyuknijawu di'ibu tyiimpy ja a'oybyu. ⁴ Ko du'an xymyo'oy ayu'udsyu, net ja mDeedyu tsajpótmadu t'íxtut di'ibu mdiimpy ayu'udsyu, es yu'u mmay'átudur.

Kajxtákan

⁵ 'Ko mgajxta'aktut, katu du'an xytyundu éxtam di'ibu nay'andíjudur jyiky'attu t'ay'ajtan muut. Yu'ujuty kyajxta'aktu tanu ma ja tsajptujk o ma

ja mäj tu'u di'ibü kajpnóty es dü'un ja ja'ayuty 'yíxüdü. N'anmaaydyüp miidsuty ko yu'ujuty tü t'axájüdü ja myay'aty. ⁶ Per mij ko mgajxta'agut, tükü mgwartü tögoty es nayñi'agájüdü, es jap ayu'udsyü xymyügajxta'agut, es dü'un mDeedyü tsajpótmüdü di'ibü 'yijxypy ti ja'ay tyuundüp ayu'udsyü, yu'u mmo'oyüdüp ja mmay'aty.

⁷ 'Ko mgajxta'agut mij, katü je'eyü xyñikajxpéty ja m'ayuk, éxtüm 'yadu'utstü di'ibü kyaj t'ixy'attu Dios es jyuná'andü ko müť ko kyajxüt ni'igü, jantsy tmüdaty ko Dios myüdüo'ítüdüť. ⁸ Katü mijü dü'un xytyuñ, ja'a ko mDeety wá'ats tni-jawü di'ibü miits mdügoy'ajtxüp maanümü naty xykya''amdoy. ⁹ Paaty ko miits mgajxta'aktüť, dü'un mgajxta'aktüť:

Tatitu'unk di'ibü ijtp tsajpótm,
wa'an nidügekyü ja'ayuty mwindsü'ügüdü es
m'awdátüdü.

¹⁰ Min mij es myajkutúküt ja yá naxwiiñ,
es yajtúnüp ja mdsojkün yaa éxtüm jam tsajpótm.

¹¹ Meegyüťs tyam di'ibüťs xytyügoy'ajtxüp esüťs
ngay n'uugüt.

¹² Es xymya'xüt üüdsuty ja nbojpyüťs,
éxtümťs üüdsuty tü nma'xtü di'ibüťs axüük tü xy-
tyundü.

¹³ Es küdii xyajkutúky es ja ka'oybyü xyajpeky-
tyúnüt.

¹⁴ 'Paaty ndukjaygyujküdü, pün miits mma'xtüp
ja di'ibáty mduunüdüp axüük, yü mDeedyü
tsajpótmüdü mma'xüdüp miidsuty nandü'un.

¹⁵ Per pün kyaj xymya'xtü di'ibü mduunüdüp
axüük, yü mDeedyü tsajpótmüdü nan kyaj
mma'xüdüť ja mbojpyü.

Ja'ay yayu'aty

¹⁶ 'Ko miits m'ayu'áttut, katu xypyujta'aktu mwiin mjajputy ya"ayow ya"ama'at, éxtam 'yadu'utstu di'ibu nay'andjjudup jyiky'attu tuj'ajtun muut. Yu'ujaty tyuundubu du'un esu ja'ayuty 'yixadut ko 'yayu'attu. Tuj'ajtun n'anuumu ko mudu taadu tu dun traktu yu myay'aty. ¹⁷ Per ko miits m'ayu'áttut, wimbuj kupuj es naywyoogudu yajxon, ¹⁸ kadiibu ja ja'ayuty tjaygyukudut ko m'ayu'attu. Yu'uyu du'un ja mDeedyu tsajpótmudu di'ibu ñija'ap ti ja'ay tyuundur ayu'utsy, es yu'u mmo'oyudup ja mmay'aty.

Pujku'aktu ja m'oy'ajtun tsajpótm

¹⁹ 'Katu mjiky'aty xywyindsimy xywyinwuañ ja meeñ ya naxwiñ, ma yu juyuk añimal dyajwindugóy otyiity, ma tyowu ja meeñ es ma ja ma'tspu tnidukudu. ²⁰ Nik oy pujku'aktu ja m'oy'ajtun jam tsajpótm, ma ni ti tkayajwindugóyut es ma kyajpu ma'tspu. ²¹ Ja'a ko ma xymyudaty pujke'eky yu m'oy'ajtun, jamu du'un nandu'un 'yity yu mjot mwinma'añuty.

Du'un ja wiin éxtamu kudu'xn

²² 'Yu mwiinu du'un éxtam tu'ugu kudu'xn es tkudu'xut ja mdu'u. Pün oy yu mwiin, mdu'uyo'oyup yajxon kude'xy. ²³ Per pün yu mwiin ma'at, mjadítup kubi'its. Es pün kyaj xytyuk'ixy ja mwiin, inugoo jyantsyyúkaty ja koots'át ma mjadity!

Dios esu meeñ

²⁴ 'Ni pün mbaat tkamudúñ majtsku wyindsán, ja'a ko pün tuump yajxon ma ja jawyiimbu

wyindsán, kyaj mbaat ñakytuúñ yajxón ma ja myamajtskrɛ. Es pɛn ja myamajtskrɛ wyindsán tsyejpy ni'igɛ es tyuñ yajxón mut yɛ'u, kyaj mbaat ja jawyiimbu tnakymyɛdúñ. Kyaj mbaat xymyɛdúñ yɛ Dios pɛn mbujtákyɛ ja mwinma'añ es ja mmajaa ma ja meeñ. ²⁵ N'anmaaydyɛp ko katɛ mnaydyukjotmaydyúnɛdɛ di'ibɛ m'okkay m'ok'uuktɛp es mjiky'áttɛt, es ti wit m'oktuktákɛdɛp. Pes mut yɛ'uɛ yɛ mjiky'ajtɛn es yɛ mnini'x di'ibɛ Dios tɛ mdukmay'átyuty, yɛ'u dɛ'ɛn ni'igɛ oy kɛdiinɛm ja mje'xy mbeky esɛ mwit mnijam. ²⁶ Ixtɛ yɛ joon jɛyujkaty. Kyaj ñi'iptɛ es ni kyatsiktɛ, es ni tkarɛjkɛ'uktɛ ja pyajta'aky ma yɛ mok tɛjk. Pes yɛ mDeedyɛ tsajpótɛdɛ mooyɛdɛp yɛ jye'xy pyeky. Dios mdsojkɛdɛp miidsuty ni'igɛ kɛdiinɛm ja joon jɛyujkaty. ²⁷ ¿Pɛnɛ dɛ'ɛn mbaat dyaj'yóñ ja jyiky'ajtɛn mut ko myay tyajy? ²⁸ ¿Ti ko mmay mdajtɛ mɛdɛ mwit mnijámɛty? Ixtɛ wi'ix aamyóty yondɛ ja pɛjy, es ni kyatundɛ es ni kyata'áktɛ. ²⁹ Es n'anɛmɛ ko ni ja rey Salomonk, mut tɛgekɛ tsuyj'ajtɛnɛ wyit, kyaj oj tyi'igyɛ tsuyj'ajtɛn mut yɛ'u. ³⁰ Es pɛn ja Dios yajrijpy ja pɛjy di'ibɛ pi'tsp pojɛn es jakumbom yajno'knɛ, ¿ti ko kyaj xymyɛbukɛ es ɛdsajtam yɛ'u xywyítɛm? ¿Es ti ko miidsuty je'eyɛ waanɛ xymyɛbukɛ? ³¹ Paaty katɛ mmay mdajtɛ: “¿Tii net n'okkɛ'ay n'ok'úkɛm?”, es “¿Tii net nwit'ajt nnijam'ajtam?” ³² Mut ko ja ja'ayuty di'ibɛ kyaj tmɛdundɛ Dios maay tajtɛp mut tɛgekɛ tyaadɛ. Pes ja mDeedyɛ tsajpótɛdɛ ñija'ap ko mdɛgoy'ajtxɛdɛp tɛgekɛ tyaadɛ. ³³ Es dɛ'ɛn jotmo'oydyɛ ja Dios es jyiky'áttɛt éxtɛm

yu'u yajkutíky, es m'axájɛdɛp nandu'un tɛgekɛy tɛgɛdɛty. ³⁴ Pes kyaj xymɛmɛy xymɛdajɛtɛt pɛn ti bom ɛxtɛjm miimp kɛdakp, ja'a ko bom bom miits xymɛdattɛ di'ibɛ mmɛmay mmɛdájɛp. Tu'uk tu'ugɛ xɛɛ di'ibɛ mmɛmay mmɛdájɛp.

7

Kyaj wiinkpɛty nɛgoo nbayo'oyɛm

¹ Katɛ miits xɛpyayo'oyduɛ nɛgoo yɛ wiinkpɛty, kɛdiibɛ Dios mbekɛmyo'oyɛdɛt. ² Mɛt ko ɛxtɛm miits xɛpyayo'oyduɛ ja wiinkpɛty, Dios nandu'un mbayo'oyɛdɛp miidsɛty. Extɛm mbaat njɛna'anɛm, mɛt ja armuun di'ibɛ mɛɛt xykyijxy ja wiinkpɛty, nan yu'u mɛɛt Dios mgijxɛdɛt ja mja'ajɛty. ³ ¿Ti ko xy'ixy tu'uk ja kɛpywyayu'unk di'ibɛ jap mmɛgu'uk wyiinóty es kyaj mij xytyuñɛ kwentɛ ja mɛj kɛpy di'ibɛ jap mwiinóty? ⁴ ¿Es wi'ix mjɛna'añ: “Mɛgu'uk, n'okju'tɛmɛ tadɛ kɛpywyayu'unk di'ibɛ jap mmɛdajɛtypy mwiinóty”, es kyaj mnayjyáwɛty ko mij xymɛdɛty ja mɛj kɛpy jap mwiinóty? ⁵ Mnay'andijyɛty ɛxtɛmɛ ja'ay di'ibɛ jiky'ajɛp tɛy'ajɛn mɛɛt. Yajpɛdsúm jawyiinɛ tadɛ mɛj kɛpy di'ibɛ jap mwiinóty, es dɛ'un mbaat xy'ixy yajxón es xyjuudɛt tadɛ kɛpywyayu'unk di'ibɛ jap mmɛgu'uk wyiinóty.

⁶ Katɛ xymyo'oy ja úkɛty yɛ tsu'utsy di'ibɛ tɛ ñɛjxy windsɛ'kɛn es nan katɛ xywyɛjy ja perlɛ ma yɛ ɛdsɛm, ja'a ko ttuktaandɛt, ta mnijɛmbítɛdɛt es mduksu'uts mduknúkɛdɛt.

Amdowdɛ, ɛxtɛ'ayduɛ es koxɛtɛ jɛn'aa tɛjk aa

7 'Amdowdu, es m'axájudur; uxta'aydyu, es mbaattur; koxtu jun'aa tujk aa, es m'awátsxudur.

8 Mut ko di'ibu 'yamdeery, 'yaxájur; es di'ibu 'yuxtaary, pyatypy; es di'ibu kyojxypy ja jun'aa tujk aa, awátsxur ja tyujk aa.

9 '¿Pán nidu'uk miidsuty myo'oyur ja 'yu'unk tu'ugur tsaa ko 'yamdówdut ja tsajkaaky, ¹⁰ o tu'ugur awa'andsa'añ ko 'yamdówdut ja ajkx? Kyaj pán, ¿kudii? ¹¹ Es miidsuty pojru ja'ayuty, mmooydyur ja oyatypy ja m'u'unk m'una'kuty, waanu ni'igu ja mDeedyu tsajpótmudu tmo'oyut ja oyatypyu pánuty amdoojudur.

¹² 'Pes du'un di'ibu miits mdsojktur es ja wi-inkrutu mdukmudúndut, miits mdukmudúndubu taadu. Tyaadu du'un tu ya''awijtsmíky tugekyu ja Moisesu 'yuxrujkan esu Diosu kyugajxrutu.

Tujk aa xu'utspu

¹³ 'Túkadu ma ja tujk aa xu'utspu. Ja'a ko wyooñuty ja kemy'aa es ja tu'u di'ibu nujxr ma ja kutugo'oyun, es may ja ja'ayuty di'ibu nujxtur jap. ¹⁴ Per xyu'udsuty ja kemy'aa es ja tu'u di'ibu nujxr ma ja jiky'ajtunú winu xuu winu tiempu, es niwaanuty yu'u di'ibu pyáttur.

Ya'uxkajptur ja ja'ay éxtumu du'un 'yadu'utstu

¹⁵ 'Naygywentu'átudu ma yu andákrutu di'ibu janándur ko yu'ujuty ja Diosu kyugajxru. Naybyujtákdur tuda'agyuty éxtumu borreegu, per du'unu dun yu'ujuty éxtumu waxka'uk awa'anun.

¹⁶ Miidsuty mbaat xy'uxkaptu mut éxtumu du'un 'yadu'utstu. Kyaj yajtíky yu uuvu ma yu apyñgyery, es ni yu iigu ma yu botonus ruju. ¹⁷ Tugekyu oykyery yajkypy ja tyuurp oy, es tugekyu axuk

kerу yajkyрy ja tyuump axuuk. ¹⁸ Yu oybyu kerу ni na'a kyatump'áty axuuk, es ni yu kerу axuukp kyatump'áty oy. ¹⁹ Tugekyu yu kerу di'ibu kyaj tyuump'áty oy, ya'uxpo'tu'kp es yajkujubípu juunóty. ²⁰ Paaty n'anuumadu ko miits m'axkártup pán oyjya'ay es pán kyaj 'yoyjya'ayuty mat yu di'ibu tyuundup.

Kyaj nidugekyu tyákuđu tsajpótm

²¹ 'Kyaj nidugekyuty di'ibuts xy'anmaayduр: “Windsún, Windsún”, tyákuđu tsajpótm, yu'uyu tákuđup di'ibu tyuundup ja tsojkuđu nDeedyats di'ibu jam tsajpótm. ²² Ko ja'ay yajpayo'oydyt, máyats xy'anuumadu: “Windsún, Windsún, mat ja mxuugyujxmts tu ngajxwa'xyuts ja m'ayuk, es tats nyajpudsámdu ja ka'óybyuty, es tats may nduñ ja muj'ajtun.” ²³ Nétats uj n'anuumat: “Ni na'ats miits tu ngaja'ay'áttu. ¡Mastúttugats miidsaty ka'oybyu maduumbaty!”

²⁴ 'Pes du'un di'ibuts xymudoo'ijtp es ttuñ éxtamts uj n'anuumu, du'un éxtam tu'ugu ja'ay kuwijy di'ibu kyoj ja tyujk ma tu'ugu muj tsaade'eky. ²⁵ Myiñ ja nuu tuu, kyeemy ja mujnuu es myiñ ja mak poj ma tadu tujk. Per kyaj kyadaay, mat ko yu'u pyotsy'ujx'ajtyрy ja muj tsaade'eky. ²⁶ Per ja di'ibuts xymudoo'ijtp es kyaj tkuydyuñ di'ibuts nja'anmaary, du'un éxtam tu'ugu ja'ayu kjuumbu di'ibu kyxkoj ja tyujk ma yu pu'ujun. ²⁷ Myiñ ja nuu tuu, ja mujnuu kyeemy es myiñ ja mak poj ma tadu tujk. Ta kyadaadaay ja tujk.

²⁸ Ko ja Jesús du'un juunaandaay, ta ja ja'ayuty du'añ wu'amadyaaydu ja'agyujxm ja Jesusu 'yuxpajkun, ²⁹ mat ko ya'uxpákuđu éxtam

tu'uk di'ibũ myɔdajtypy ja kutujkũn, es kyaj éxtũmũ di'ibũ ya'axpũjktũp ja di'ibũty tsajptũgóty ya'axpũjktũp.

8

¹ Ko ja Jesús jyũnajky jam kopkkũjxm, may ja ja'ayũty oj pyanũjxũdũ. ² Ta ñimũwingoonũ tu'ugũ ja'ay di'ibũ myɔdajtypy ja leprũ pa'am. Ta ñagyoxtnãaydyákũ Jesús wyindum, es t'anmaay:

—Windsún, mij pũn mdsejpy, mbaadũts xya'agũda'aky.

³ Net ja Jesús tkũ'ũnikooñ, es t'anũmũ:

—Ndsejpyũts es m'agũda'agũt.

Es ko t'anmaaydyaa dũ'ũn, netyũ ja leprũ puma'ay 'yagũdaky. ⁴ Esũ Jesús t'anmaay:

—Ix jaygyukũ. Katũ pũn xy'anũmũ. Nũjx winguwã'agũ ja teety, es yak ja mwindsũ'kũn éxtũmũ Moisés dyajnigutujkũ, es dũ'ũn nidũgekyũ ja'ayũty tñijãwũdũt ko tũ m'agũda'aky.

Jesús dya'agũda'aky tu'ugũ soldaadũ windsũnũ tyuumbũ

⁵ Ko Jesús jyajty mã ja Kafarnaúm kajpn, tu'ugũ soldaadũ windsún ñimiinũ, es myũnu'xtákũ,

⁶ 'yanũ'ũmũxũty dũ'ũn:

—Windsún, yũ nduumbũts mabajngũjxy 'yity mãdsũ ndũjk, tũ xyujxnũ es jyantsy'ayoy mãk.

⁷ Jesús 'yanmaayũ:

—Ëjtsũts nũjx nya'agũda'aky.

⁸ Ja soldaadũ windsún 'yadsooy:

—Windsún, kyajts ẽj xyñitakũ es mij mdúkũt mãdsũ ndũjkũn. Je'eyũ ko mjũnã'ãnũt, es agũda'agũp ja nduumbũts. ⁹ Ëj kũ'ũm

nmudajtypyuts ja nwindsún di'ibuts xy'ana'amp, es nandu'un nmudátyuts ja soldaaduty di'ibuts n'ane'empy. Kots n'anuumu yu'ujuty nidu'uk: "Nujx", nujxp, es kots n'anuumu jatu'uk: "Min", miimp, es kots nduk'ane'emy yu nduumbuts ti ttúnat, tyiimpy.

¹⁰ Ko ja Jesús tmudooyu tyaadu, du'ñu oj wyu'umu es t'anmaaydyu di'ibu naty panujxadup:

—Tuy'ajtun n'anuumudu ko ma nidagekyu israelitu ja'ayuty, kyajts nbaaty ni pan mut kajaa myubujkun éxtamu tyadu ja'ay. ¹¹ Ujts miits n'anmaaydyup ko may myíndat ja ja'ayuty di'ibu tso'ondup ma xuu pyudsemy es ma xuu kyunaxy, es ñaxwaatstat kyádyut mudu Abraan, Isaa esu Jakoob ma ja tsajpótmudu kutujkun. ¹² Per ja di'ibu du'un tu jyapaadudu es 'yíttat ma yu tsajpótmudu kutujkun, yu'ujuty yajjubijppudsúmdup awa'atstuuy ma ja koots'át, ma ja'ayuty jy'uy ya'axtat es ñaydyutskaadudat mudu ayo'on.

¹³ Net ja Jesús t'anmaay ja soldaadu windsún:

—Nujx ma mdujk, es yajtúnudu du'un éxtam tu xymyubekyuu.

Ta ja tyuumbu netyu oj 'yagudaknu.

Jesús dya'aguda'aky ja Peedru myu't toxytyujk

¹⁴ Jesús oj ñejxy ma tyujku Peedru, es t'ijxy ja Peedru myu't toxytyujk mabajngujxy pya'amgo'knu mudu muk juun. ¹⁵ Ta ja ky'u ttoon. Net ñiwatsu ja juun. Ta pyudu'knu es tmooy ja kya'ay 'yuknu.

Jesús dya'aguda'aky may ja puma'ayuty

16 Es ko oj tsiyitnu ja xnu, net tmamindu ma Jesús may ja ja'ayuty di'ibu myudajttap ja ka'oybyu. Es mat tuk aagajxyu dyajpadseemy ja ka'oybyu, es nandu'un dya'agudaky nidugekyu ja puma'ayuty.

17 Tyaadu du'un jyajty es yajkuudyunat di'ibu ñigajx ja Diosu kyugajxru Isaiu ko jyunáñ: “Yu'u yajpadu'k ja nbagi'ix'ajtam es dyajnejxy ja nba'am'ajtam.”

Púnuty pyatsoonándup ja Jesús

18 Jakumbom mejyñbyu'aay ko ja Jesús t'ijxy tyukmíkyuty ja mayjya'ay, ta t'anmaay ja 'yuxpajkraty es 'yawinnáxtat ma ja mejyñ.

19 Tu'ugu di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkr ja 'yana'amun tmawingooñ ja Jesús, es t'anmaay:

—Windsún, nbanujxaambyuts mij oytyim maaty mnejxy.

20 Jesús 'yadsooy:

—Yu wax myudajtypy ja 'yaank esu joon juyukaty myudajttap ja pya'an, per uj ja Naxwíñdu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kyajts nmudaty ja ngukóyats madsu ngubajk nyajpo'xat.

21 Jatu'uk ja 'yuxpajkr 'yanmaay:

—Windsún, nbanujxupts mij, per extu koonmdsu ndeedyuts 'yoogut esuts n'okku'uy n'oktájudats, net nbanujxat.

22 Netu Jesús t'adsooy:

—Pamiinguts tyam es nika'ak yu o'kraty, wa'anu wiink ja'ayuty dyajnaxtáku. Ja'ats n'andijpy di'ibu kyaj jyotmaydyúñuty esu Dios tmadúnat.

Jesús dyajmo'oty ja poj es dyajtmijtku ja mejyñ

23 Net ja Jesús es ja 'yuxpajkraty tyujkudu ma tu'ugu barku, es 'yawinnaxánudu ma ja mejyñ.

24 Ti'in myiĩn tu'ugu muk poj. Ta ja mejyĩn ñikapy exta tyujkũnũ nũũ barkoty. Maabũ natyũ Jesús.
 25 Ta ja 'yuxpũjkrũty oj ñinũjxũdũ es oj yũxũdũ. Ta t'anmaaydyũ:

—¡Yajtsóktũgũts, Windsán! ¡Tyap ngupa'tsũnũ!

26 Ta ja Jesús 'yanmaaydyũ:

—¿Ti ko nũgoo m'oktsũ'kũdũ? Miits mmũdajttũp je'eyũ waanũ ja mmũbũjũkũnũty.

Ta pyũde'ky ja Jesús, es t'ooj ja poj es ja mejyĩn. Ta oj wũ'ũmũdya'ay amoĩnũ es tũmijtkũ. 27 Es ja 'yuxpũjkrũty ak dũ'ũnũ wũ'ũmũdyaaydyũ, es ñayjyũnãnũdũ:

—¿Pũnũ da dũnũ tyaadũ?, ko exta yũ poj es yũ mejyĩn tũ myũmũdũyũty.

Gadarũ ja 'ayũty di'ibũ myũdajttũp ja ka'óybyũty

28 Ko Jesús jyajty mejyĩnĩnãxy mã Gadarũ ñax, majtskũ yedyũjk pyũdseemy kãmpyoonóty. Ta ñimiinũdũ. Nimajtsk tũdattũ ja ka'óybyũty es nũgoo jyantsy'awã'an'áttũ, ko ni pũn mbaat kyanaxy mã tadũ tu'ãã. 29 Ta oj yaxka'aktũ:

—Diosũ 'yU'unk, ¿ti mdunaampy mat uũdsũty? ¿Tii ja'a mnũmiimpy es xytyũydyunã'andũts maanũm tkapaaty ja timpũ?

30 Natuknas'ixũ jamũ naty nimayũ uũdsũm jyũ'xũ'aktũ, 31 es ja ka'óybyũty yajjũnãnũdũ ja ja'ayũty, es ja Jesús t'anmaay:

—Pũn xyajpũdsũmãndũpts mã tyadũ ja'ay, na'ijxtũgũts esũts ndũkũt mã tadũ uũdsũmũty.

32 Netũ Jesús 'yadsoojũ:

—Oy. Tũkũdũ.

Ja ka'óybyũty pyũdsũũmũdũ mã ja ja'ayũty, es tyũjũkũdũ mã ja uũdsũmũty. Net nidũgekyũ ja

udsúmaty ñajxta jantsy p̄aye'egȳa nax j̄ajp'ám es kyur̄ȳa'knajxta mejyñóty, es jap oj jyi'xta'aydȳa.

³³ Di'ib̄a kywent̄a'ajtt̄ap ja uds̄am ñay'ads̄a'k̄ud̄a, es kyakt̄a. Ko jyajty mā ja kajpn, ta tmadyakt̄a t̄agekȳa tȳāad̄a éxt̄am̄a naty t̄a tyuñ t̄a jyátyuty mat ja ja'ayaty di'ib̄a mȳudajtt̄a ja ka'óybyuty. ³⁴ Net nid̄agekȳa ja kugajpn̄aty t̄syo'ond̄a es t̄nin̄ajxta ja Jesús, es tm̄anu'xtákt̄a es p̄yuds̄amat jam es ñajx̄at wiinktuuy.

9

Jesús dya'aḡuda'aky tu'uḡa xux ja'ay

¹ Net ja Jesús jyambijn̄a mat nan ja'aȳa bark̄a, es ñajxn̄a mā ȳa'̄a ja Kafarnaúm kajpn. ² Ko jam jya-jty, ta tyuknimiin̄adu tu'uḡa ja'ay di'ib̄a t̄a xyujxn̄a, kyo'kn̄a mā tu'uḡa mabajnu'unk. Ko Jesús t'ijxy ja mȳab̄jkan̄aty, ta t'anmāay ja puma'ay:

—Jotkujk̄a. Ȳa mbojpr̄a yajma'xp.

³ Net nidu'uḡaty ja di'ib̄aty tsajpt̄agóty ya'ax̄p̄ajkt̄ap twinmāaydȳa: “Tȳad̄a ja'ay mȳud̄ageerȳa ja Dios éxt̄am̄a jȳana'añ.”

⁴ Kom̄a Jesús ñija'ab̄a naty di'ib̄a wyinmāaydȳap, ta t'anmāaydȳa:

—¿T̄i ko xymȳadatt̄a ax̄ūḡa winma'añ̄aty?

⁵ Kyaj ñim̄ajaaty nj̄ana'an̄am: “Ȳa mbojpr̄a yajma'xp”, mat ko kyaj ya'ixy p̄an t̄ay'ajt̄an. ¿T̄i kyaj dȳa'̄an̄aty? Es mj̄ana'and̄ap miids̄aty ko ni p̄án tka'an̄am̄at ȳa tȳad̄a xux: “P̄ud̄a'ak, es n̄ajx”, mat ko netȳa mbāat ya'ixy ko kyaj tm̄adaty ni ti mak'ajt̄an. ¿T̄i kyaj dȳa'̄an̄aty? ⁶ Pes oy. Min n'oktuk'ixt̄a ko ̄aj, ja Naxwíñ̄ad̄a Ja'aydȳa

Kyudunaabyu, ujtsu du'un nmudajtypyuts ja muk'ajtun ya naxwiiñ es nma'xaduts ja pojru.

Net t'anmaay ja xux ja'ay:

—Pudu'uk. Yajmúk ja mmabajn es nuix ma mdujk.

⁷ Net ja xux ja'ay pyude'ky es oj ñajxnu ma ja tyujk. ⁸ Ko ja mayya'ay t'ijxtu tyadu, ta tsyu'kudu es t'awdajttu Dios mut ko tu tmo'oy ja myuk'ajtanu Jesús.

Jesús tway ja Matewu

⁹ Ta Jesús jam tso'oñ es t'ijxy tu'ugu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Matewu, ja 'yu'uñu ma yaj'yáky ja kugubety. Ta t'anmaay:

—Pamiinguts es n'uxrujkrp'átut.

Ta Matewu pyude'ky, es tpadso'oñ ja Jesús.

¹⁰ Ma tadu xuu 'ya'ux'ajty ja Jesús ma yu Matewu tyujk, mut mayu yajkugubajtraty es nan niganaaguty di'ibu 'yandijtup pojru ja'ayuty, es ti'igyu mut ja 'yuxrujkrudyu Jesús. ¹¹ Es ko ja fariseety t'ijxtu tyadu, ta dyajtudu ja Jesusu 'yuxrujkraty:

—¿Wi'ixu du'un ko yu mwindsán kyay 'yiiky mudu yajkugubajtraty es mudu pojru ja'ayuty?

¹² Jesús myudoo tyadu, es t'anmaay:

—Kyaj tsyékyuty ja kudsooy ma yu di'ibu oy'ajt muk'ajttup, jaayu du'un ma yu puma'ayya'ayuty.

¹³ Nuix jattu di'ibu 'yandijpy ja Diosu jyaabyajtan ma jyuna'añ: “Ëj ndsejpyuts es xymyudáttut ja pa'ayo'on, es kyajts xytyukwindsu'uguduts ja jyujk añimálutu.”

Jesús dyajtáwdu ti ko kya'ayu'aty

'Pes kyajts ɯj nwoy ja ja'ay di'ibɯ jiky'ajttɯp tɯy'ajttɯn mɯɯt, yɯ'a dɯ'unɯ pojrɯ ja'ayɯty es jyodɯmbíttɯt.

14 Net nija'ajɯty ja 'yɯxpɯjkrɯdyɯ Fwank Yajnbajtrɯ tnimiindɯ ja Jesús, es dyajttɯdɯ:

—¿Ti ko kya''ayu'attɯ yɯ m'ɯxpɯjkrɯty éxtɯm 'yayu'attɯ fariseeɯty es ɯdsɯty, yɯ 'yɯxpɯjkrɯdyɯ Fwank?

15 Netɯ Jesús t'adsooy:

—¿Tii mbaat 'yittɯ jotmaymyɯɯt yɯ di'ibɯ tɯ ya-jwówdɯ mɯ tu'ugu ja'ay pyeky maanɯm ja pɯjkrɯ yedyɯjk 'yak'ity mɯt yɯ'ajɯty? Miimp ja tiempɯ mɯ yajrpɯjkɯdɯt ja pɯjkrɯ yedyɯjk, taanɯmɯ dɯ'un 'yayu'áttɯt.

16 'Ni pɯn tka''abatsɯ tu'ugu tyuk wit mɯdɯ jemyyit, mɯt ko ja jemyyit ñɯmúkɯt, ta kyɯdsɯt ja tuk wit waanɯ kajaa. 17 Ni yɯ vinɯ jembyɯ kyaya''adamɯ mɯ yɯ tukrɯ nɯɯ'abutsɯnbyo'o, mɯt ko pɯn yajtuumbɯ dɯ'un, ja po'o kɯdsɯp, es dɯ'un ja vinɯ es ja po'o tyɯgóyɯt. Paaty n'ada'amɯm ja jembyɯ vinɯ mɯ yɯ jembyɯ nɯɯ'abutsɯnbyo'o es dɯ'un yajmɯdátɯt yajxón nimajtskɯ tyaaɯdyɯ.

Jayrɯ ñɯɯx es ja toxytyɯjk di'ibɯ Jesúsɯ wyit tyoon

18 Mɯ ja Jesús t'anɯmɯdɯ tyaaɯdɯ, tu'ugu israelítɯdyɯ wyindsún jyajty mɯ ja Jesús, ñaygyoxtnaaydyákɯ es t'anmaay:

—Yɯ nɯɯxɯts tɯ 'yeeky. Pɯn mnɯjxp mij es mɯ'unikeempy, jiky'átɯp jatɯgok.

19 Netɯ Jesús pyɯde'ky es ñejxy mɯt yɯ'a, ti'igyɯ mɯdɯ 'yɯxpɯjkrɯty. 20 Net tu'ugu toxytyɯjk puma'ay di'ibɯ majmajtsk jamajttɯ naty tmɯdajɯ windaxɯ, tmɯwingooñ ja Jesús

uxku'p tsoo, es ñaydyukpatu ja wyit pa'a, ²¹ mut ko du'hn ñayjuna'añaty: “Mut yu'uyu kots nñaydyukpaadudut yu wyitu Jesús, aguda'agupts.”
²² Per ja Jesús wa'kumbijit, t'ijxy ja toxytyujk es t'anmaay:

—Jotkujk, tu m'aguda'aky mut ko tu xymyubeky.
 Ta netyu 'yagudaknu.

²³ Ko Jesús jyajty ma ja windsunu tyujk, ta t'ijxy ko ja xuxpuly t'uxkujkanudu es nujx dyajntaxukuyánudu ja o'krü, es ja ja'ayuty jyantsyjyu'uy jyantsyya'axtu. Ta t'anmaaydyu:

²⁴ —Pudsamdu yaa. Yu kixyu'unk kyaj tu 'yeeky.
 Maabu dun jam.

Ja ja'ayuty je'eyu ttukxi'iktu. ²⁵ Ko ja Jesús dyajpudsuumdaay ja ja'ayuty, net tyujku ma ja o'krü es tku'umumajtsu. Ta ja kixyu'unk pyude'ky.
²⁶ Ta yajmadyakwa'xtaay oymyaaty yu tyadu muj'ajtun.

Jesús dya'ijxpéky majtsku wiints

²⁷ Ko pyudseemy jamu Jesús, majtsku wiints pyanujxudu es myuyaxkákudu:

—iPa'ayoodugats uudsuty, Davitu tyuump 'yaats!

²⁸ Es ko Jesús jyajty ma ja tujk, net ja wiindsuty ñimiinudu, es yu'u dyajtuuy:

—¿Mmabujktup miidsuty ko uj mbaadudsu tyaadu nduñ?

Net ja'ajuty jyunandu:

—Ti ko kudii, Windsún.

²⁹ Net ja Jesús ttoonü ja wyiin, es t'anmaay:

—Wa'an dyajtuñ éxtum ja mmabujkanuty.

³⁰ Ta ja wyiinuty oj wyu'umdaaydyu yajxon. Jesús tyuknipujkudu jantsy yajxon, 'yanu'amxudu:

—Katū pán xytyuknijáwudū.

³¹ Per je'eyū yū'ujaty pyudsūmdu mā ja Jesús, ta tmadyakwá'xtū mā tugekyū ja kajpn di'ibū naty ja Jesús tū ttuñ.

Jesús dya'agūda'aky tu'ugū uum

³² Ko yū'udyū naty jam pyudsūmdu, naagūdyū ja'ay dyajmiindu mā Jesús tu'ugū yedyūjk uum, di'ibū naty myūdajtypy ja ka'oybyū. ³³ Ko ja Jesús dyajpūdeemy ja ka'oybyū mā tadū uum, ta ja uum oga'an oj kyajxy. Dū'ūñū ja ja'ayaty oj wyū'umūdyaydyū, es jūnandū:

—¡Ni na'anūm kyaya'ixy dū'an éxtūmū tyāādū mā yū israelitūty!

³⁴ Per nik ni'igū ja fariseeūty ñayjūnā'anūdu:

—Tyāādū yajpūdeempy ja ka'oybyū mat ko pyudákūty ja mūjku'ugópk.

Jesús tpa'ayooy ja ja'ayaty

³⁵ Jesús dya'abūdeemy tugekyū nax kajpn, es ya'uxpejky majatyū tsajptūjk nidu'uk nidu'ugū kajpn, es tkajxwa'xy ja oybyū ayuk di'ibū ñigajxyry ja tsajpótmdū kutujkūn, es dya'agūda'aky oytyim di'ibūdyū pūjk ado'onūn. ³⁶ Ko ja Jesús t'ijxy ja mayjya'ayaty ñimínūdu, ta tpa'ayoodū, mat ko moon tujktūbū naty éxtūmū borreegū di'ibū kyajpū 'yijx'ijt kywentū'ajtpū. ³⁷ Ta t'anmaāydyū ja 'yuxpūjkrūty:

—Tūy'ajtūn ko ja pūjta'aky oy myáyaty, per ja tuumbūty oytyim waanūty. ³⁸ Paaty am-dowdū es mūnu'xtā'aktū ja Dios, ja ñiWindsūnū tyādū pūjta'aky, es t'akkáxūt ja tuumbūty es min dyajpūdu'uktū ja pūjta'aky.

10

Jesús twin'ixy nimajmajtsk ja 'yapóstulaty

¹ Net ja Jesús dyaxu ja nimajmajtskpu 'yuxpajkputy, es tkutujkunmooy es dyajpudsúmdut ja ka'oybyu es dya''aguda'aktut tugekyu oytyim di'ibudyu pujk ado'onun. ² Tyaadudyu du'un ja xyujaty ja nimajmajtskpu apóstulaty: Tim jawyiin Simonk di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Peedru, es ja myuga'ax Andrés; Santya'agu esu myuga'ax Fwank, 'yuna'kudyu Zebedee; ³ Felipe; Bartolomee; Tomás; Matewu ja yajkugubajtru; Santya'agu ja Alfeeu myaank; Tadeeu; ⁴ Simonk ja kananeu ja'ay; esu Juudu Iskaryotu di'ibu óknum kyuyajk ja Jesús.

Jesús tkexy ja 'yuxpajkputujk Diosu 'yayuk kajxwa'xpu

⁵ Jesús ttuk'ane'emyu tyadu nimajmajtskpu es nujx 'yayuk kajxwa'xtu mudu tyadu kajxwájun:

—Katú mnejxy majaty tsyuanudu di'ibu kyaj 'yisraelítaty, es ni mgatúkat majaty samaritanu kajpn. ⁶ Nuixtu jamyu ma ja borreegu tugeoybyu ma yu ñaxwíñudu Israel. ⁷ Nuix kajxwa'xtu ko ja tsajpótgradu kutujkun tu wyingóñ. ⁸ Ya''aguda'aktu ja puma'ayaty, yajjikypúktu ja o'kputy, tukniwa'atstu di'ibu myudajttup ja lepu pa'am, es yajpudsúmdu ja ka'oybyuty. Miits m'axájudu tyadu muk'ajtan nadu'añu, nan katú myajmujúdyu ko du'un xytyúndut. ⁹ Katú xyajnuixtu ni di'ibu meeñ, ¹⁰ ni yu mdu'amgyujxgradu. Yu'u je'eyu myajnuixtup ja mnixuy tu'uk. Katú xymyunuixtu wiinkpu mgu'uk es ni mdajk, mat ko di'ibu tuump, páttup kya'ay 'yuugut.

11 'Ko mja'ttut miidsuty ma tu'ugu kajpn o rantsya, xta'aydyu jap tu'ugu ja'ay di'ibu ijtp windsu'ugu, es wu'umdu ma yu'u tyujk extu koonam mdsoona'andut. 12 Ko mdujktakudut, kajxpo'xtu es amdow ja Dios es kyunu'xudut yu'ujuty. 13 Punu tadu ja'ay di'ibu ma tadu tujk nitujknp ja Diosu kyunu'xun, yajkuudyunp; es pun kyaj nitukuty, miidsuty ni tii mgatugo'oyxudut. 14 Es pun jam ma kyaj m'axajudu es ni je'eyu mgamudoo'ita'anudu, pudsudu ma tadu tujk o tadu kajpn es winxittu yu naxjok ma yu mdékyuty. 15 N'anuumudu tuy'ajtun ko ja'ay yajpayo'oydyut, ja tyudyu'unanu tyadu kajpn waanu o'ktuy kadiinam ja ja'ayuty majatyu Sodomu kajpn esu Gomorru kajpn.

Jesús tnigajxy ko ja 'yuxpajkpyt yaj-pajndijtta'aktut

16 'ixtu! Ujts miits ngajxtup éxtum ja borreegu waxka'uk agijky. Du'un m'ittut pe'typy éxtumu tsa'añun, per kyaj m'awa'an'áttut. Ittu éxtumu paku'unk. 17 Nay'ix'it naygywentu'átudu, mut ko ja'ayuty mguyakánudup ma yu justisu, myajwopánudup ma tsajptujkuty, 18 es extu myajnajxudup gobernadoor windum es ma réyuty mut ko n'apostulu'attu, es du'un xymyadya'aktuduts uj miidsuty ma yu'ujuty es ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty. 19 Ko mguyakudut ma yu justisuty, katu mjotmay'ooktu wi'ix m'okjuna'andut o wi'ix xy'ok'anuumudut, ja'a ko mbaadudut ma mgajxa'andut, Dios myajmi'inxudup ja m'ayúkuty, 20 ja'a ko kyaj

miidsuty di'ibu dun kajxándur, yu'u du'anu mDeedyu Jya'ajun di'ibu mgugajxánudur.

²¹ Yu ja'ayuty kyuyáktur ja myuga'axuty es 'yoogut, esu u'unkteedyuty kyuyáktur ja 'yu'unguty; ja u'unk uná'kuty myudsiptsoondur ja tyaak tyeedyuty es 'yooktut. ²² Nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty mduk'ak'ata'añuty miits mut ujtskyujxm. Es di'ibu 'yakmabejkyryum du'añum, yu'u nitso'ogur. ²³ Ko mbajuditudut ma tu'ugu kajpn, najx wiink tsoo. Tay'ajtun n'anumudu ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, minaambuts maanum naty miits xkyatuk'yo'oydya'aydyunum nidugekyu yu israelitu kajpnuty.

²⁴ Ni tu'ugu xprujkr kya'ity windsu'ugu ni'igu kadiinum ja di'ibu ya'xprujkr, es ni tu'ugu po'oduumbu kya'ity windsu'ugu ni'igu kadiinum ja wyindsun. ²⁵ Ja xprujkr mut yu'uy ko du'an yajwindsu'ugut éxtum di'ibu ya'xprujkr, es ja po'oduumbu mut yu'uy ko du'an yajwindsu'ugut éxtum wyindsunan. Ujtsu du'an éxtum tu'ugu kudujk, es miidsuty, du'an éxtamsu njiiky nmugu'uk. Pun ja kudujk ya'anum mujku'ugórk Belzebuu, ¿tii kyaj waanu axuk ya'anumudut ja di'ibu tsyunaaydyur ma ja jyun tyujk?

Pún yajtsu'ugur

²⁶ Paaty katu xytsyu'ugudu ja'ayuty. Ni ti kya'ity ayu'udsyu di'ibu kyaj ñide'xyuty, es kyaj ni ti ayu'udsyubu di'ibu kyaj yajnijawut. ²⁷ Di'ibu n'anmaaydyur ma ja koots'át, kajxwa'xtu miits ma ja xañ'át; es di'ibu n'anmaaydyur ayu'udsyu, nigajxtu miidsuty muk extu tujkkujxm. ²⁸ Katu

xytsyu'ugudu di'ibu ya'e'kypu yu'uyu nini'x es kyaj mbaat dya'eeky ja anmujá'an; ja'a du'un mjaw mdsu'ugup di'ibu mbaat dyajkutugóy ma ayoodákn ja nini'x es nandu'un ja anmujá'an.

²⁹ '¿Tii kyaj yajteeky majtsku joonu'unk mat tu'ugu meeñ'ungu? Es ni tu'ugu tadu joonu'unk kyaka'ay naxwiiñ pun kyajpu mDeedyuty dyajkutíky. ³⁰ Es extu yu mwaay myudajtypu ja Dios madsyoy tu'uk tu'uk. ³¹ Katu mdsu'ugudu. Miidsyuy du'un ja Dios mmudajtudup kumay waanu ni'igu kadiinam may ja joonu'unguty.

Pánuty ja Jesús yuxkajptap mayja'ayóty

³² 'Nidugekyu ja'ayuty di'ibuts xy'axájup éxtam wyindsunun ya mayja'ayóty, ujtats nandu'un n'axájup éxtamdsu nja'ayuty mdsu nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm. ³³ Di'ibuts xy'axtijp mayja'ayóty ya naxwiiñ, nan n'axtjúpts uj mdsu nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm.

Jesukyaxmu ja'ay yajtsiptáku

³⁴ 'Katu mjuna'andu miidsuty kots uj tu nmamíñ yu jotkujk'ajtun ya naxwiiñ. Kyaj yu'ujuty; yu'u du'unu jotmay je'eyu. ³⁵ Tyam tu nmíñuts yajtsiptájku mat ja ja'ayuty. Ja u'unk uná'k tsyiptúnat madu tyeety, ja u'unktaak madu ñux esu xekxy ttuk'ak'átut ja xyekx. ³⁶ Extu nidu'uk nidu'uk ñaymyudsip'átudut di'ibu tsunaaydyup ma ti'igyu tujk.

³⁷ 'Di'ibu tsyejpy ja tyeety o ja tyaak ni'igu kadiinam uj, kyaj ñitákuty nja'ay'átudats; es di'ibu tsyejpy ja myaank o ja ñux ni'igu kadiinam uj, kyaj ñitákuty nja'ay'átudats; ³⁸ es di'ibuts kyaj xypyanejxy es kyaj jyiky'aty éxtam tu'ugu

ja'ay di'ibũ pyagiipy ja kyruuz ko 'yo'kũn tninejxy, kyaj ñitákuty yu'ũ nja'ay'átũdũts. ³⁹ Di'ibũ yajtso'ogaampy ja jyiky'ajtũn, yajtũgóyũp; per di'ibũ yajtũgeepy ja jyiky'ajtũn mut ujtskyujxm, nitso'ogũp.

Wi'ixũ Dios ti ttuunũmbítý

⁴⁰ 'Di'ibũ miits m'axájũdũp, xy'axájũpts uj nandũ'ũn; es di'ibũts uj xy'axájũp, 'yaxájũp nandũ'ũn di'ibũts xykyajx. ⁴¹ Di'ibũ 'yaxájũp ja Diosũ kyugajxpu mut ko Dios kyugajxy'átyuty, 'yaxájũp nan ja dũ'ũmbũ may'aty éxtũm di'ibũ yajmeepy ja Diosũ kyugajxpu; es di'ibũ 'yaxájũp tu'ugũ ja'ay di'ibũ jiky'ajtp tũy'ajtũn mũut ja'agyujxm ko jyiky'ajty tũy'ajtũn mũut, 'yaxájũp nan ja dũ'ũmbũ may'aty éxtũm di'ibũ yajmeepy ja ja'ay di'ibũ jiky'ajtp tũy'ajtũn mũut. ⁴² Es di'ibũ myeepy tuk vasũ wã'ãts nũũ tu'ugũ u'unk unã'k ja'agyujxm kots uj nja'ay'áty, tũy'ajtũn ko kyaj wyũ'ũmut uxkumay.

11

Fwank Yajnũbajtpũ kyexyye'ebyũty

¹ Ko Jesús t'anmaaydyaaydyũ dũ'ũn ja nimajmajtskpu 'yũxpũjkrũ, ta jap tso'oñ es ñejxy ya'ũxpũjkrũ es ayuk kajxwã'xpu mã tadũ israelítũdyũ kyajpn wingónũty.

² Ko Fwank di'ibũ naty ijtp pujxndũgóty, tmũdooy di'ibũ natyũ Kristũ tyiimpy, net tkejxy mã Jesús naagũty di'ibũ yu'ũ panũjxũdũp, ³ es dyajtuũy:

—¿Tii mijtsũ dũ'ũn ja Kristũ di'ibũ minããmp, o n'awíxtũpts ja wiinkpu?

4 Netu Jesús 'yadsoojudu:

—Nujxtu es tukmumadya'aktu ja Fwank di'ibu miits tu xy'ixtu tu xymudowdu. ⁵ Tukmumadya'aktu wi'ix tyam ja wiints 'yixtu, ja uxneybyu tu yo'oybyéky yajxon, di'ibu ja lepru pa'am myudajtypy tu 'yaguda'aktu, ja nátuty mudoonudup, ja o'kruty jikyryujktup, es ja ayoobu ja'ayuty ya'awa'anudup ja oybyu ayuk. ⁶ Kuni'xy ja di'ibu kyaj dyajtugóy ja myubujkun ma uj.

⁷ Ko tyaadaty oj ñujxnudu, ta ja Jesús tmadyak-tso'oñ ma ja ja'ayuty éxtumu du'un ja Fwank, es t'anuumudu:

—¿Tii dun miidsaty oj xyñinujxtu es xy'ixa'andu ma muj itun? ¿Tu'ugu tsajkápyñ di'ibu tu wyinxijta'ayuty ja poj? ⁸ Es pun kyaj, ¿tii dun oj xy'ixtu? ¿Tu'ugu yedyujk oy xyoxyryu? Miits mnija'adup ko di'ibu dun nayxyojxadup jam 'yittu ma tyujkaduy réyuty. ⁹ ¿Per tii dun oj tu xy'ixtu? ¿Tu'ugu Diosu kyugajxpu? Yu'u du'un. Yu'u tu'uk di'ibu waanu ni'igu tmudaty ja muj'ajtun kudiinumu wiinkruty ja Diosu kyugajxpu. ¹⁰ Fwank yu'u du'un di'ibu ja Diosu jyaaybyajtun myadyakupy ma jyuna'añ:

Ngejxypyuts jawyiin ja n'ayuk kajxwa'xputs es mya'awátsxudut yu mn'u'u mdu'u.

¹¹ Tuy'ajtanuts njuna'añ: Kyaj pán ja Diosu kyugajxpruty ja jékyup waanu tmudattu ja muj'ajtun kudiinam ja Fwank Yajnubajtpu; per waanu tmudaty ja muj'ajtun oytyim pánuty ijttup ma ja tsajpótmudu kutujkun.

¹² 'Es ma yu Fwank Yajnubajtpu dyajtsondáky tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk es extu tyambaat, ta ja ja'ayuty di'ibu tujkadup ma tsajpótmudu kutujkun.

Du'un ja'ajaty éxtamú mayjya'ay di'ibú ti'igyu tuk-toñú tukayándur má tu'u xu'utspú. ¹³ Di'ibú ja Moisés es nidugékyudyú Diosú kyugajxpraty ñikaktu kuxja'ay má ja Diosú jyaaybyajtún maanámú naty kyamíñ ja Fwank, tugekyú tñigajxy ko myina'añ jya'ta'añ má ja Dios yajkutuka'añ. ¹⁴ Es pún miits mmúbukándur, Fwank yu'u du'un éxtamú ja Diosú kyugajxprú Eliús di'ibú jaminán. ¹⁵ Di'ibú mūdoodur, wa'an tjaygyúkadú.

¹⁶ '¿Tits mūut mbaat n'ijxkijxyú ja ja'ay di'ibáty tyam jiky'ajttur? Kuxú'ktur éxtamú ja uná'ku'ungún di'ibú uñaaydyur es kyuyattu maayóty, es ya'ax jyoktu mādú myatkuayjpraty: ¹⁷ “Túts njaxu'uxy di'ibú ya'ajtsp, es kyaj tú m'atstu; es tú n'áyuts di'ibú mūut ja o'kpu ñaxtuka, es kyaj tú xykyoxtu mguj mgaadsyuty es ni tú mgajú'uydyú.”

¹⁸ 'Pes kyaj ja Fwank Yajnubajtrú tkay éxtamú ja'ay ti ttsoktu, es kyaj t'iiky ja vinú, es miits mjuna'andú ko yu'u myujku'umadúñ. ¹⁹ Es új, ja Naxwíñudú Ja'ayudyú Kyudunaabyú, kaabyuts es n'i'kyryuts ja vinú, es miits mjuna'andú: “Kax es amú'uuk, es myatnaymyaayur ja pekyjya'ayuty esú yajkugubajtraty.” Per di'ibú tú t'axájadu yú oybyú uxprjúkn es jyiky'attu éxtamú Dios ttseky, tadú ja'ay dya'íxadú ko 'yóyuty di'ibú Dios tyiimpy.

Kajpn di'ibú kyaj jyodúmbittú

²⁰ Net ja Jesús dyajtsondáky t'ooy ja kajpnaty má naty tú ttuñ may ja muj'ajtún, ja'a ko yú ja'ayuty jap kyaj jyodúmbittú. Es du'un t'anmaaydyú:

²¹ —jPuroobú mijts Korazín kajpn, es puroobú mijts Betsaydú kajpn! Ja'a ko pún kooxyur

yajtuuñ ma Tiru kajpn esu Sidón kajpn yu maj'ajtun éxtumts nbajta'aky ma miidsuty, tadu kajpn jékyurxyur dya'íxyuty yu jyotmay madu pyojrukuyjxm, es jyodumbijtxyur madu Dios. ²² Per uj n'anmaaydyur miits ko ja'ay yajpayo'oydyut, miits m'axájedur tu'ugu tudyu'unun muk es kyaj dyu'unaty ma Tiru es ma Sidón. ²³ Es mij Kafarnaúm kajpn, di'ibu naybyjta'agánur muj kujxm extu ma tsajpun, ja Dios yu'u mbajta'agadur ma ayoodákn! Ja'a ko pun uxxypts nbajták ma Sodomu kajpn yu maj'ajtun éxtum ma mijun, tadu kajpn taaxyur tyambaat. ²⁴ Per uj n'anmaaydyur miits, ko ja'ay yajpayo'oydyut, miidsuty myajnáxur waanu ni'igu muk ja tudyu'unun es kyaj dyu'unaty ma Sodomu ja'ayuty.

Nimiinduguts es mbo'xtut

²⁵ Ma tadu tiempu ja Jesús kyajxtáky, es jyunáñ:

—Tatitu'unk, n'awdajtypyuts mij di'ibu Windsun'ajtp tsajpótm es ya naxwiiñ, ja'a ko mij tu xyu'utsy ja m'ayuk mut ja ja'ayuty di'ibu yajtijtup xprékyuty es wijyja'ayuty, per mij tu xytyuk'ixy ja ja'ay di'ibu du'un éxtum uná'ku'unguty. ²⁶ Es oy, Tatitu'unk, ko du'un tu xytyuñ éxtum mij xytsyekyun.

²⁷ Ta ja Jesús t'anmaaydyu ja ja'ayuty di'ibu naty madoo'ijtadur:

—Yu nDeedyuts tats xytyukkadukú otyyim tiity tugekyu. Ni pánuts xykya'ixy'aty yajxón, ja Diosu 'yU'unk, yu'uyu du'un ja nDeedyuts; es nan ni pánumts tka'ixy'aty ja nDeedyuts, ujtsu dun je'eyu es di'ibátyuts uj ndsejpy es nduk'ixy'átaduts.

28 Nimiindaguts miits nidugékyuty di'ibü tü ya'anu'xüdü ja tyuunk es ja tsyemy kyü'üyuty, es üjtsuts miits nmo'oydyur ja mbo'xtákn. 29 Kupüktü tyädü kukap di'ibüts üj nbüjtákyry mä miidsüty, es üxpüktü mä üjts ja ndu'unüñüts, mut ko üj nmüdajtyryüts ja ma'xtujkün es yujy tuda'agyüts, es pyäädur ja po'xtákn yü m'anmäjä'anüty. 30 Ja ngukap di'ibüts üj nbüjta'agaampy mä miidsüty, kyaj tsyípyty xyajnyxtüt, es ja tsemy di'ibü müüt xykyü'üyüt, to'tsyky yü'ü.

12

Jesüü 'yüxpüjkrüty tkutüjtü ja triigü saäbüdü xüü

1 Mä tu'ugü saäbüdü xüü Jesús mut ja 'yüxpüjkrü ñajxtü triigü kamoty, es ja 'yüxpüjkrüty tkutüjtü ja triigü, es twinxatstü, es tju'xtü ja pyajk, mut ko yu'oogüdü. 2 Ko ja fariseeüty t'ijxtü taadü, ta t'anmääydyü ja Jesús:

—Ix yü m'üxpüjkrüty, ja'a tyuundur di'ibü kyaj ñigutíkyuty mä ja po'xüñxüü.

3 Ta ja Jesús 'yadsoojü:

—¿Tii kyajñüm miits xy'üxpüktü di'ibü tyuun ja Davit ko yü'ü es ja jyamyüüdüty tmüdajttü ja yuu?

4 Net tyüjkü Davit mä ja Diosü tyüjk, es tju'ty ja tsajkaaky di'ibü kuni'xy, es tkaäy yü'ü es nandü'an tmooydyü jyamyüüdüty. Es kyaj jyanigutíkyuty es yü'üjuty tkäydyüt, yü'ü je'eyü ja teety kyäydyur.

5 ¿O kyajñüm xy'üxpüktü ja Moisesü 'yana'amün ko ja teety mä ja müj tsajptüjk kyaj pyo'xtü mä ja po'xüñxüü?, es nan ni tyäädü tü kyapekytyundü.

6 N'anmääydyur ko taa ja yäa tu'uk di'ibü ni'igü myüjuty küdiinüm ja müj tsajptüjk. 7 Miidsüty

kyajnum xyjaygyúkudá di'ibá dun 'yandiipy ja Dios má yá jyaaybyajtán má jyúna'añ: “Ûj ndsejpyuts es xymudáttat ja pa"ayo'on, es kyajts ndseky es xytyukwindsá'ugudats ja jéyujkaty.” Kooxyur xyjaygyúkudá, kyajxyur xypyekymyo'oy ja ja'ayaty di'ibá tá kyapekytúñ. ⁸Ja'a ko új, ja Naxwíñudá Ja'ayady Kyudánaabyá, nmudajtypyuts ja kutujkán má yá tadá po'xánxá.

Yedyjk di'ibá myudajtypy ja kyá'á tuk adu'um tá'uts

⁹Ta ja Jesús tso'oñ jam es tyájká má tu'ugá tsajptájk. ¹⁰Japá naty tu'ugá yedyjk di'ibá myudajtypy ja kyá'á tuk adu'um tá'uts. Es kom ja fariseeuty 'yaxtaádydyr wi'ix t'okrajtákdá py-ojra ja Jesús, ta dyajtáudá:

—¿Tii mbaat 'yagáda'aky tu'ugá puma'ay má po'xánxá?

¹¹Ta ja Jesús 'yadsoojá:

—Pán miidsaty nidu'uk myudajtypy tu'ugá byorreegá es kyunáxat má tu'ugá jut má yá po'xánxá, ¿ti kyaj nájx xyjuudyá? ¹²Pes, jwaaná oy es tu'ugá ja'ay nbudájkám es kádiinám tu'ugá borreegá! Paaty mbaat ndu'unám ja oybyá má po'xánxá.

¹³Ta ja Jesús t'anmaay ja yedyájk:

—Xajtáw.

Es ko xyajtáuy, ta oj 'yagáda'aky éxtám jatuk adu'umbá. ¹⁴Ta pyudsáumdá ja fariseeuty, es ñaymyújkudá es jyuntátuundá wi'ix mbaat ja Jesús 'yeeky.

Wi'ix ja Diosá kyugájxpa Isaiá tñigájxy ja Jesús

¹⁵Ko Jesús tñija'ájá tyáadu, ta jap tso'oñ, es may ja ja'ay oj pyanájxudá. Jesús ya"agádak

ja puma'ayuty, ¹⁶ es ttuknipujktu es kyaj tkajx tmadya'aktut mayjya'ayoty. ¹⁷ Tyaadudsu du'un jyajt es yajkuydyunat di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiiu kyuxjaay ma Dios jyunan:

¹⁸ Tyaadu du'un ja nmuduumbuts

di'ibuts uj tu nwin'ixy,

di'ibuts uj ni'igu ndsejpy

es di'ibuts uj maut ntotkujkuty.

Nbujta'agupts ja nJa'ajunats ma yu'u

es tkajxwa'xut ma yu naxwíñudu ja'ayuty kots nbayo'oy mat ja tay'ajtun.

¹⁹ Kyaj tsiyptunat es ni kyaya'ax kyajokut,

es ni kyayajmadówdu kyajxy tu'ujoty.

²⁰ Kyaj ttájut ni tu'ugu tsajkápyñ ja neybyu,

ni tkaya'oogut ja kudu'xnu myetsyu di'ibu oogánup,

extu koonum dyajrujta'agut ja tay'ajtun.

²¹ Es ma yu'un ja naxwíñudu ja'ayuty t'awix tujp'ixtu yu ñitsokun.

Jesús yajnigajxy ko dyajtúñ ja mujku'ugópk ja kyutujkan

²² Ta ma ja Jesús dyajrujxtu tu'ugu ja'ay wiints es uum, di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu. Jesús ya'agudak éxtum mbaat ja ja'ay 'yixy es kyajxy.

²³ Nidugekyu ja ja'ayuty du'uñ wyu'umudyaydyu es jyunandu:

—¿Tii ja'a da danu tyaadu ja Davitu tyuamp 'yaats?

²⁴ Es ko ja fariseeuty tmudoodu tyaadu, net ñayjyunánudu du'un:

—Tyaadu yajjugékyu ja ka'oybyu yu'uyu mat ja mujku'ugópk Belzebuu kyutujkan.

25 Jesús ñija'abũ naty di'ibũ wyinmaaydyur, es t'anmaaydyũ:

—Oytyim di'ibuty ja kutujkũn ma ja ja'ayuty ñaywya'xudu es ñayñitsiptũnudu, du'an ñayyajkutugodyũ; es pun tu'ugũ kajpn o di'ibũ tsunaaydyur ja ja'ay tuk juun tuk tujk ñaywya'xudu, kyaj mbaat jyeky. 26 Es nandu'an pun ja mǎjku'ugópk Satanás yajpudseempy ja myuga'oybyũ, ta ñaywya'xudu. Pes ¿wi'ix mbaat jyeky ja kyutujkũn? 27 Es pun tuy'ajtũn éxtũm mjuna'andu kots uj nyajpudsémy ja ka'oybyũ mut ja mǎjku'ugópk Belzebuu kyutujkũn, ¿ti kutujkũn myudajtypy miidsũ m'axpǎjkruty es dyajpudsémy ja ka'oybyũ? Paaty ku'ũmũ m'axpǎjkruty dya'ixudu ko miits mgajxtugodyũ. 28 Per pun ujts mut ja Diosũ Jya'ajũn nyajpudsémyuts ja ka'oybyũ, tũ naty ya'ixy ko tũ wyingóñ ja tsajpótmudu kutujkũn ma miidsaty. 29 ¿Wi'ix mbaat pũn tu'uk tyũkũ ma yũ kudsũ'ugũbũ ja'ayũ tyũjk es trujkudu di'ibũ myudajtypy pun kyaj jawyiin t'awũũnmíky? Du'ũnũ dun mbaat tjuuty di'ibũ jap tugoty.

30 'Di'ibũ kyaj 'yity mut uj, yũ'u du'an xymyudsip'ajtruts; es di'ibũ kyaj dyajmíky mut uj, yũ'u du'an 'yaxka'tsypy.

31 Es n'anũũmudu ko yũ ja'ayuty mbaat yajme'xy tugekyũ oytyim di'ibudyũ pyojpũty esũ 'yaxũk kajxy, per pun myugajxtugeepy ja Espírítũ Santũ, taadu kyaj mbaat yajme'xy. 32 Oytyim pũnuty di'ibuts uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyũ Kyudũnaabyũ, xykyajxpátr axũũk, mbaadu taadu yajme'xy, per di'ibũ tkajxpátr axũũk ja Espírítũ Santũ, yũ'u muut ñaybyekyũkũdat es ni na'a Dios

kyaropjɾama'xudut, ni ma tyadu naxwíñudu es ni ma ja di'ibu miimp.

Jya'ay'ajtun ja ja'ay yajtuk'uxkajp

³³ Pɾun oy ja kepy, tump'ajtp oy; es pɾun ja kepy kyaj 'yóyuty, nan axuk ja tump. Ja kepy ya'uxkapy ma ja tumbun. ³⁴ ¡Miidsuty du'n éxtum awa'andsa'añun! ¿Wi'ix mbaat xumyadya'aktu ja oybyu es miidsuty ku'm m'axukja'ay'ajttap? Ja'a ko ja aa kyajxypy ja di'ibu yajpi'ipy yajkejpy jodoty. ³⁵ Paaty ja ja'ayu oyja'aybyu tsuj kyajxy myadya'aky mut ko ijtp jyodoty ja oybyu; per ja axuk ja'aybyu myadyakypy ja tsaatsykyubétyru mut ko ijtp jyodoty ja axuk'ajtun. ³⁶ Per u j n'anmaaydyu miits ko ja'ay yajpayo'oydyut, nidagekyu tkayáktudu kywentu di'ibáty tu tkajxtu di'ibu tu tkarawinmay. ³⁷ Ja'a ko mut ja mgu'umgajxy ja Dios mbayo'oyudut. Es pɾun oy mgajxy, ta mnajxtut ma ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu; per pɾun axuk tu mgajxy, ta mnajxtut ma ja tudyu'unanu winu xuu winu tiempu.

Jesús ya'amdoy es dya'ixudut tu'ugu muj'ajtun

³⁸ Net t'anmaaydyu ja Jesús naagudyu fariseety es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktap:

—Windsún, nja'ixándups es mij xytyúnut tu'ugu ijxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, es udsuty nnijáwut ko tya'ajtun di'ibu mgajxypy.

³⁹ Jesús t'adsooy:

—Ja pojpu ja'ayuty di'ibuty myastúttap ja Dios 'yamdoodap tu'ugu ijxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, per kyaj yajmo'oya'añ yu wiinkpu ijxwu'umun, yu'uyu du'n ja jya'aju

yü Diosü kyugajxpü Jonás. ⁴⁰ Mut ko dü'an éxtüm ja Jonás 'yijty müj ajkx jodoty tuguk xüü es tuguk ux, nandü'an üj, ja Naxwíñüdü Ja'ayüdyü Kyudünaabyü, n'ita'añ tuguk xüü es tuguk ux naaxóty. ⁴¹ Ko ja'ay yajpayo'oydyut, ja ja'ayuty di'ibü jéküüp ijttü mä Nínive kajpn jyikyryáktüt ti'igyü müüt di'ibü tyam jiky'ajttüp. Es yu'ujuty ñigüxu'uktüt ko pekyjya'ayuty di'ibü tyam jiky'ajttüp, ja'a ko yü Nínive ja'ayuty myüdüü'ijttü ja Jonasu 'yayuk es jyodümbijttü, es taa ja yaa tu'uk di'ibü myüdüjtypy ni'igü ja müj'ajttün küdiibüm ja Jonás. ⁴² Es ko ja'ay yajpayo'oydyut, yü toxytyüjk di'ibü ijt reynü jéküüp mä nax mä jumboj myiñ, jyikyryaka'añ ti'igyü müüt ja ja'ayuty di'ibü tyam jiky'ajttüp, es yu'ü nigüxu'ugüp ko pekyjya'ayuty di'ibü tyam jiky'ajttüp, ja'a ko yu'ü jagam tsyooñ es tmüdüwá'añ ja rey Salomongü kyajxwíjün, es taa ja yaa tu'uk di'ibü myüdüjtypy ni'igü ja müj'ajttün küdiibüm ja rey Salomonk.

Ka'oybyü di'ibü jatügok jümbijtp

⁴³ 'Ko tu'ugü ka'oybyü pyüdüsemy mä tu'ugü ja'ay, net jyüdüty tü'üts ittüm es tü'xta'ay mä 'yokpo'xüt. Es ko tkapaaty, ⁴⁴ net ñayjyüna'añty: "N'okjümbityüts jatügok mä tadü ja'ay." Es ko jyümbity, net t'ijxy ja ja'ay éxtüm tu'ugü tük pade'eky ja'xe'ekyryü es tukwá'ats. ⁴⁵ Net nüjx dyajmíñ janijxxtüjkrü myüga'oybyü di'ibü waanü axüükkrü, es müüt yu'ü tyüküya'añ tsünaabyü mä tadü ja'ay, es dü'ünü tadü ja'ay wye'emy waanü axüük küdiinüm jawyíñüp. Es dü'ün nandü'an jyata'añ ja axük ja'ay di'ibü tyam jiky'ajttüp.

Jesús tyak es myüga'axty

46 Támnuma natya Jesús t'akmugajxy ja ja'ayuty ko jyajttu ja tyaagu'unk es ja myuga'axuty. Jaryu taja'p oj wya'umdu es tmugajxa'andu ja Jesús.
47 Nidu'ugu ja'ayuty t'awa'anu ja Jesús:

—Yu mdaagu'unk esu mmuga'axuty tyap taja'p, es ya'ujuty mij mmugajxánudap.

48 Es ja Jesús t'adsooy di'ibu naty awa'anap:

—¿Pándsu du'un ndaak'ajtypy, es pándsu du'un nmuga'ax'ajtypyuts?

49 Ta ttukni'ijxu ja 'yuxpajkruty, es t'anmaay:

—Tyaadudsu du'un éxtum ja ndaaguts es éxtum ja nmuga'axudyuts. 50 Mut ko oytyim pánuty di'ibu tyiimpy ja tsojkundsú ndeedyuts di'ibu jam tsajpótm, ya'udsu du'un éxtum ja nmuga'axuts yedyujk toxytyujkuty es éxtumdsu ndaagan.

13

Triiguwajpu éxtum ixpajtun

1 Ma tadu xuu Jesús tsoyo'ón ma ja tujk es oj ñejxy mejyñbyu'aaay, es ñaxwe'tsy jam. 2 Ta ja ja'ay may jyantsyñaymyujku ma ya'u. Ta Jesús tyujku ma tu'ugu barku es ñaxwe'tsy jam, es nidugekyu ja ja'ayuty wya'umdu jaryu ma pu'u jot. 3 Net tyujku ya'uxpajkrpu mut kanak nax ixpajtun, es jyunañ:

—Tu'ugu triiguwajpu 'yojtsy wajpu. 4 Es ma oj twujy, oj nandu'un kya'ay ja tyumt ma padu'u, es ja joon tpiidu. 5 Es nandu'un kya'ay ja tyumt ma ja tsaade'eky patku'p es wingujxy kyaj kyúkaty ja nax. Paadyu tadu tumt pojún myujxy mut ko wingujxy je'eyu ja nax. 6 Es ko ja xa'an myiiñ, net tyutsy, mut ko kyaj 'yaatske'eky. 7 Jatuk peky ja tumt kya'ay ma ja apyñ jawyiin myujxy, ta

dyajji'xy ja triigu. ⁸ Es jatuk peky ja tuumt kya'ay oyñaaxóty. Ta byeen oy tuummp'ajty. Naaguty wyinjunaiky mugo'pxu triigu tu'uk tu'ukpu tuumt, naaguty tugu'px es naaguty i'px majk. ⁹ Di'ibu madoodup, wa'an tjaygyúkuđu.

Ti ko ja Jesús ya'uxpeky mudu ijxrajtan

¹⁰ Ta ja uxpujkruty tmuwingoonda ja Jesús, es dyajtudu:

—¿Ti ko xymyamadya'aky ja ja'ay mudu ijxrajtan?

¹¹ Ta Jesús 'yadsoojudu:

—Ja Dios mduknija'adup miidsuty di'ibu kyaj yajnijáwu ijty wi'ix yu'u yajkutíky, per ja wiinkpu ja'ayuty kyaj tnijáwudu. ¹² Ja'a ko di'ibu myudajty jyaygyejpy, ak'yajmo'oyup waanu ni'igu; es t'aktimmudátut waanu may; es di'ibu myudajtypy waandi'knu, aktim'yajpujkuđuya'ayup di'ibu myudajtypy. ¹³ Paaty ndukmumadya'aktu mudu ijxrajtan, mut ko yu'ujuty ijxtup, per du'an yu'ujuty éxtam kyadim'ixtu; es madoodup, per kyaj tjaygyúkuđu éxtam tkadimmudowđu. ¹⁴ Es du'an éxtam yu'ujuty yajkuudyúñ éxtam ja Diosu kyugajxpu Isaiu jyunáñ:

Oy miidsuty xyjamudowđu,

ni na'a xykyajaygyúkuđu;

oy xyja'ijxpuđu,

ni na'a xykyamwinma'añbyaattut,

¹⁵ mut ko tyadu ja'ayadyu jyot tu jymbittu juun, kyaj myudowđu

es tu ja wyiin dyajpi'itstu,

du'an tka'ixtut mut ja wyiin

es tkamudówut mut ja tyatsk,

es kyaj tjaygyúkudat mat ja jyot,
es kyajts uj xñimíndat esuts nyajnitso'ogut.

16 'Per kuni'xy miidsaty, mat ko m'ijxtap es mmudoodap. 17 Táy'ajtunuts miits n'anuumadu ko may ja Diosu kyugajxputy esu ja'ayuty di'ibu jiky'ajttu táy'ajtan maut tja'ixandu tyaadu di'ibu miits m'ijxtap, per kyaj oj t'ixtu; jyamudowandu di'ibu miits yu tyaadu mmudoodap, per kyaj oj tmudowdu.

Jesús tkajxte'xy ja triiguwajpu éxtam ixpajtan

18 'Mudowdu di'ibu myadyakupy ja ixpajtan ma ja ja'ay oj twajy ja triigu. 19 Di'ibu myudoodap wi'ix ja tsajpótmadu kutujkun es kyaj tjaygyúkudu, du'un yu'é éxtam ma ja tumt kya'ay tu'aay. Myiñ ja mujku'ugórk es pyujkxu ja Diosu 'yayuk di'ibu du'un ni'ipyun jyodoty. 20 Ma ja tumt kya'ay ma ja tsaade'eky patka'p, ja'a 'yandijpy ja ja'ayuty di'ibu myudoodap ja Diosu 'yayuk es t'axájudu xonda'aky 'yaa xonda'aky jyot. 21 Du'un yu'é éxtam ja triigu di'ibu kyaj kyúkaty ja 'yaats, kyaj jyaktu. Ko tyukmín tyukja'tudu ayo'on jotmay mat ja'agyujxm ja Diosu 'yayuk, net tmastu'uty ja myubujkun. 22 Ma ja tumt kya'ay ma ja apyñ myuxy, ja'a 'yandijpy ja di'ibu myudoodap ja Diosu 'yayuk; per ja'ayu wyinma'añ'ajttap di'ibu tyukjiky'áttap ya naxwiñ es ja jotkujka'ay'ajtan win'u'un winxájudap, es tkajamyetsy Diosu 'yayuk, es kyaj dyajmuj dyajmányudu ja Diosu 'yayuk ma tyadu ja'ayuty. 23 Es ma ja tumt kya'ay oyñaaxóty, ja'a 'yandijpy ja di'ibu myudoodap ja Diosu 'yayuk es tjaygyúkudu, es dyajmuj dyajmányudu. Naagudyu du'un éxtam ma di'ibu

ja tũmt du'an tũmp'ajt mũgo'px, esũ wiinkpu du'an éxtũm ma di'ibũ tũmp'ajt tũgũ'px, o éxtũm ma di'ibũ tũmp'ajt i'px majk.

Axũũkpu ujts éxtũmũ ijxpajtũn

²⁴ Jesús tpujtákyũ tyadu jatũ'ugũ ijxpajtũn:

—Ja tsajpótũdu kutujkũnũ du'an éxtũm tu'ugũ ja'ay ko twũjy ja oybyũ triigũ ma yũ ñax. ²⁵ Es ko myanajxta'aydyũ, ta tyũkũ tu'ugũ myũdsip ma naty tũ twũjy. Ta twũjy ja axũũkpu ujts tũmt. ²⁶ Ko naty ja triigũ yoñ es tyũũmp'atáũ, ta kyũxe'ky es tap tmut'yóñ ja axũũkpu ujts di'ibũ ja myũdsip oj ttukwũjũ. ²⁷ Ta ja mũduũmbũtũjkaty oj t'anũũmũ ja wyindsún: “Windsún, pũn ja tũmt oyũ naty di'ibũ yajwũj ma yũ mnax, ¿maã dũn tsyooñũ tadũ axũũkpu ujts?” ²⁸ Net ja wyindsún 'yadsoojũdu: “Nidu'ugũty ja nmũdsípũdsũ du'an tũ 'yadu'ũtsy.” Ta ja myũduũmbũty dyajtũũdu ja wyindsún: “¿Ti mdsejpy esũts nũjx n'axwĩjxũ'ũktũ tadũ axũũkpu ujtsũ?” ²⁹ Es ja wyindsún 'yadsoojũdu: “Kyaj, mũt ko nũjx yajwĩjxe'egyũ tadũ axũũkpu ujts, pũdu'ũgũp nandu'ũn tadũ triigũ. ³⁰ Nik mastu'uttũ. Wa'an dyoñ ti'igyũ extũ koonũm myúkũt ja triigũ. Taanũm ngáxtũt es xyajpũdu'ũktũt jawyĩn ja axũũkpu ujts es xy'awũũndũt adsimy'am es yajno'ktã'ayũt. Es ok xyryũjku'ũktũt ja triigũ ma ja ndrũigũ tũjkatũs.”

Mortás tũmt éxtũmũ ijxpajtũn

³¹ Jesús nandu'ũn tpujtáky jatũ'ugũ tyadu ijxpajtũn:

—Ja tsajpótũdu kutujkũn du'an éxtũm tu'ugũ mortás pajk ko tu'ugũ ja'ay twũjy kyamoty es tñaxnijeepy. ³² Tyadu tũmt byeen

jjantsymyutsk'átyuty; per ko yeeky, waan̄ m̄j
yoombéty éxt̄m mbaat̄ ja joon̄ j̄uyuk̄ ñaybye'eñ̄ty
m̄ ȳ xye'endsȳn.

Levaduur̄ éxt̄m̄ ijxpajt̄n

³³ Nandu'̄n tr̄jtákȳ tyād̄u jat̄u'uḡu ijxpajt̄n:

—Ȳ tsajpót̄m̄d̄u kutujk̄n d̄'̄n éxt̄m̄ ja
levaduur̄ di'ib̄ tu'uḡu toxytyujk̄ pyujtákȳ
m̄ maȳ arin̄ es ttuktij'yo'oȳ koon̄m̄
ñaydyukt̄jk̄dya'aȳty.

Ti ko ja Jesús ya'̄xpekȳ m̄d̄u ijxpajt̄n

³⁴ Jesús t'anmāȳ t̄gekȳ tyaād̄u ja ja'aȳty
m̄d̄u ijxpajt̄, es ni tii tkatukm̄madyakȳ p̄n̄ kyaj
dyajt̄ñ̄ ja ijxpajt̄n. ³⁵ Tyaād̄u d̄'̄n j̄ajty es
yajkuydyún̄t̄ éxt̄m̄ ja Dios̄ kyugajx̄p̄ j̄yñ̄ñ̄
m̄ tk̄xjāȳ:

Nm̄gajx̄p̄ts̄ m̄d̄u ijxpajt̄n,
n'an̄m̄p̄ts̄ di'ib̄ tu 'yitȳ ayu'udsȳ ext̄ m̄ Dios̄
ja naxwíñ̄d̄u dyajkojȳ.

Jesús tkajxte'xy ja ax̄k̄p̄ ujs̄ éxt̄m̄ ijxpajt̄n

³⁶ Ko ja ja'aȳty oj ñ̄jxt̄āȳñ̄d̄u, ta ja Jesús
tyujk̄ tyugoty. Ta ñ̄imiin̄d̄u ja 'yuxp̄jk̄p̄ty es
'yanmāȳd̄u:

—Tukj̄aygyujk̄d̄uḡts̄ ja 'yijxpajt̄n̄ tad̄u ax̄k̄
ujts̄ ja'aȳyamóty.

³⁷ Ta ja Jesús 'yanmāȳd̄u:

—Di'ib̄ wyijpȳ ja oybȳ triiḡu t̄m̄t, ȳ'̄ d̄'̄n
ja Naxwíñ̄d̄u ja'aȳdȳ Kyud̄naabȳ, ³⁸ es ja
naxwíñ̄d̄u ja'aȳty ȳ'̄ d̄'̄n ja kam. Ja oybȳ
t̄m̄t ja'a d̄'̄n ja Dios̄ mȳduumb̄ty, es ja
ax̄k̄ ujs̄ ja'a d̄'̄n ja ka'oybȳ mȳduumb̄ty,
³⁹ es ja di'ib̄ wyijpȳ ja ax̄k̄ ujs̄ t̄m̄t, ȳ'̄

du'un ja majku'ugópk. Ja pújta'aky ja'a 'yandijpy ko ja'ay yajpayo'oydyut, es di'ibu yajpadu'ktur ja pújta'aky, ja'a du'un ja Diosu 'yánklusuty. ⁴⁰ Es du'un éxtum ja axuk ujts yajwijxmíky es yajpújta'aky júnóty es tyóyut, du'un nandu'un jyata'añ ja xuu ko ja naxwíñdu ja'ay yajpayo'oydyut. ⁴¹ Es uj ja Naxwíñdu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, ngajxupts ja n'ánklusuts es dyajjuga'aktut madu ngutujkan tugekyu di'ibu adátstur axuk es di'ibu wiinkputy yajpekytyuundur. ⁴² Yajpújta'aga'andu ma ja jún jorna ma ja'ay jy'uay ya'axtut es ñaydyutskaadudut mat ja ayo'on. ⁴³ Es net di'ibáty jiky'ajttur éxtumu Dios ttseky, du'un najx jyaj tyu'xtu éxtum ja xuu ma yu Dios Teedyu kyutujkan. Di'ibu madoodur, wa'an tjaygyúkuu.

Ni'igu tsyooxuty di'ibu yu'utsy éxtumu ixpajtun

⁴⁴ Yu tsajpótmadu kutujkan du'un éxtum ja meeñ tájubu. Ko tu'ugu ja'ay tpaaty, ta dyu'utsy nan jamu jatugok, es jyantsyxyón najx tteeky tugekyu di'ibu myudajty jyaygyejpy, es tjuyu tadu nax.

⁴⁵ O nandu'unu du'un ja tsajpótmadu kutujkan du'un éxtum tu'ugu ajuuy ado'kpu di'ibu 'yaxtaapy ja oyatpyu perlu; ⁴⁶ es ko tpaaty tu'uk di'ibu oydsyooxuty, ta najx tteeky tugekyu di'ibu myudajty jyaygyejpy, es tjuyu tadu perlu.

Ajxmajtsn éxtumu ixpajtun

⁴⁷ Nandu'unu du'un ja tsajpótmadu kutujkan éxtum tu'ugu ajxmajtsn. Ko yajkujubípu mejyñóty, ta tmatsy kanak nax ajkx. ⁴⁸ Ko 'yútsut ja ajxmajtsn, ta ja ajxmajtsputy dyajpudsúmdut pu'ujótm. Ta ñaxwaatstat es twimbíwdut ja ajkx,

es trujku'ugut ja oyatypyu katsyoty es t'uxwájut di'ibu kyaj 'yóyuty. ⁴⁹ Du'un myina'añ ko ja'ay yajpayo'oydyut. Es myíndut ja ánkusuty es dya''abekuyya'añ di'ibu kyaj 'yoyjya'ayuty, es kyaj 'yok'ijnadut mut ja oyjya'ayuty. ⁵⁰ Ta trujta'agut ja axuk ja'aydyujk ma ja jorna yeeñ, ma ja'ay jyu'uy ya'axtut es ñaydyutskaadudut mut ja ayo'on.

Oyatypyu esu jembyu di'ibu puje'eky ijt

⁵¹ Net ja Jesús dyajtudu:

—¿Mjaygyukudup miidsuty tugekyu tyaadu?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Njaygyukudupts Windsán.

⁵² Es ja Jesús 'yak'anmaayudu:

—Nidugekyu ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxprujktup di'ibuts tu xyñimindu éxtumdsu n'uxprujkpu esuts ndukni'ixut ja tsajpótmdu kutujkan, yu'u du'un éxtumu kudujk di'ibu jyu'typy ma tu trujke'eky ja oyatypyu jembyu esu di'ibu tuuyup.

Jesús jam Nazaret

⁵³ Ko Jesús trujtaktaaytu tyadu ixpajtan, ta oj jap tsyooñ ⁵⁴ es jyajty ma ja kyumgajpn, es jap tujku ya'uxprujkpu tsajptugóty ma tadu kajpn. Es ja ja'ayuty du'ññ wuyumadyaaydyu, es juna'andu:

—¿Maa dunu tyaadu tu tjaty nugoo yu wijy'ajtan, es wi'ixu du'un ko ttuñ ja muj'ajtan? ⁵⁵ Yu'udsu tyadu tsajtspu myaank es ttaak'áty ja Mariiu, es tuga'ax'áty ja Santya'agu, Josee, Simonk esu Juudas, ⁵⁶ esu myuga'axtoxytyujkuty nan yaa tsyunnudu ma udsajtam. ¿Maa dunu tyaadu tugekyu tu tjaty?

⁵⁷ Paaty kyaj tjatunandu kwentu. Esu Jesús 'yanmaayudu:

—Nidugekyu ja ja'ay twindsu'ugudu ja Diosu kyugajxpu, jamyu kyaj yajwindsu'ugu ma ñax kyajpn es ma kyu'umdujk.

⁵⁸ Es kyaj nugo ttuuñ ja muj'ajtun jap, mat ko ja ja'ayuty kyaj myubujkudu.

14

Fwank Yajnubajtpu 'yeeky

¹ Ma tadu tiempu Eroodusu naty gobernador'ajtp Galileeu. Ta tmudoy wi'ixu naty yajmadya'aky ja Jesús. ² Ta t'anmaaydyu di'ibu naty jap mat:

—Taadu yu'u ja Fwank Yajnubajtpu. Tu jyikyepyeky ma tu 'yeeky, paaty tmudaty ja mak'ajtun es tuñu tyadu muj'ajtun.

³ Pesu Eroodus tu naty t'ok'yajmajtsabu Fwank es tu t'ok'yajkawa'unubu pujxndugóty ja'aguyxm ja myuga'ax Felipe ñudo'oxy, di'ibu xuyajtp Erodius. ⁴ Tu naty Fwank t'ok'anmaapy ja Eroodus:

—Kyaj ñigutíkyuty es xymudátut éxtumu mudo'oxyun.

⁵ Eroodus jyaya'oogán ja Fwank, per tsyu'ku ja ja'ayuty mat ko juna'andu ko Fwank yu'ujuty ja Diosu kyugajxpu.

⁶ Es ma naty ja Eroodus yajmujtúñ ma dya'abety ja jumajt, ja Erodiusu ñux oj tyuku ajtpu mayja'aywyindúm. Es nugo oj t'oktojknu ja Eroodus, ⁷ extu wyandak tmo'oya'añ oytyim tiity di'ibu amdoop. ⁸ Net ja kiixy oj wyinma'añ myo'oyuty jawyiin ja tyaak. Ta t'anmaay ja Eroodus:

—Meegyuts palanganoty yu Fwank Yajnu**ba**jtr**u** ky**u**ba**j**k.

⁹ M**u**du tya**a**du oj ja rey Erood**u**s myay tyajy. Es kom t**u** naty tw**a**nda'aky es t**u** tm**u**dowd**u** ja jabye'xyaty, ta jy**u**na**ñ** es yajmo'oyut. ¹⁰ Net tni'ana'am**u** es yaj**n**iboodut ja ky**u**ba**j**k**u** Fwank jap pujxnd**u**g**o**ty. ¹¹ Net tm**u**miind**u** ma tu'ug**u** palangan**u**. Ta tmooydy**u** ja kiixy, es ja kiixy ttukk**u**du**j**k**u** ja tya**a**k.

¹² Net jyajtt**u** di'ib**u**ty ya'xpr**u**jkt**u**p ja Fwank. Ta dyaj**n**ujxud**u** ñini'x es oj dyaj**n**axt**u**kud**u**, es ókn**u**m oj t'aw**u**anud**u** ja Jes**u**s.

*Jesús dyajkáy nim**u**goxk mil naxy ja ja'ay*

¹³ Ko Jes**u**s tm**u**dooy**u** tya**a**du, ta jap tsyo'o**ñ** yu'yu m**u**du 'y**u**xpr**u**jkr**u**ty ma tu'ug**u** bark**u** es ñ**u**jxn**u** m**u**j ittum. Per ja ja'ayaty ñ**u**ja'adu. Ta majaty**u** kajpn tpadso'ondu tekyky**u**'am. ¹⁴ Ko Jes**u**s ttukpr**u**dseemy ja bark**u**, ta t'ijxy ja mayjya'ay es tm**u**dajty ja pa'ayo'on mut yu'ujaty, es dya'agudaky ja pa'am ja'ayaty di'ib**u** naty ja'ajaty my**u**miind**u**p. ¹⁵ Es ko tsyu'uj**u**n**u**, ta ja Jes**u**s 'y**u**xpr**u**jkr**u**ty ñ**u**imiinud**u** es 'yanma**u**ayud**u**:

—T**u** tsyu'un**u**, es ni p**u**n y**a**a kyats**u**un**u** ma tyadu it. Wa'an t**u**ñjxnud**u** tyadu ja'ayaty, es n**u**jx tjuydy**u** kya'ay 'yuk**u**n ma wingomb**u** kajpn.

¹⁶ Jes**u**s t'anma**u**ay:

—Oy kyanujxtat. Mo'oydy**u** miids**u** kya'ay 'yuk**u**n.

¹⁷ Ta ja'ajaty 'yadsood**u**:

—Kyajts ti may nm**u**datt**u**, je'ey**u** m**u**goxk**u** tsajkaagyu'unk es majtsk**u** ajkxu'unk.

¹⁸ Ta Jes**u**s t'anma**u**aydy**u**:

—Yajmíndu yaa.

¹⁹ Ta tni'ana'amu es ja ja'ayuty ñaxwaatstat maaúoty. Net tkone'ky ja mugoxkpu tsajkaagyu'unk es ja majtskpu ajkxu'unk, es pyat'ijxy tsajpótm. Ta jyunáñ:

—Nja'aygyudákyuats mij Tatitu'unk.

Ta ttujkwa'xy ja tsajkaaky es tmoodyu ja 'yuxpukpuy, es ja'ajuty dyajwa'xtu ma ja mayjya'ayun. ²⁰ Nidugekyu kyaaydyaadyu jotkuda'aky. Es óknum dyajmujktu majmajtsk katsy ja tsajkaaky tyuktuku di'ibu nadujku. ²¹ Ja'a du'un kyaadyu mugoxk milu yedyujk, es kyaj ndukpuwijtsam ja toxytuyk es uná'ku'unguty.

Jesús yo'oy nuu wingujxy

²² Net Jesús dyajtukudu ja 'yuxpukpuy barkoty es 'yawinnáxtat ma ja mejuñ, es ja Jesús 'yakwe'emy mat ja mayjya'ay, ñayjyugajxnu. ²³ Ko Jesús ñayjyugajxtaayu, ta pyatujku naydyi'igy ma tu'ugu kopk es tkajxta'aga'añ. Ko oj kyoodsnu, nadyi'igy naty jam.

²⁴ Ko naty ja barku ñujxnu mejuñgyujk'ám, ja barku jyantsywyépyuty ja mejuñ ko ñikapy, mat ko ja poj xidsoo yadsoo jyantsymyíñ ma yu'ujuty.

²⁵ Móñnum Jesús mywingoonudu yu'ujuty, tyu'uyo'oy nuu wingujxy. ²⁶ Ko ja 'yuxpukpuy 'yijxudu tyu'uyo'oy nuu wingujxy, ta tsu'kudu, es yaxkaktu madu tsu'ugu:

—Yu'u du'un tu'ugu ijxma'tan!

²⁷ Esu Jesús myugajxu, es 'yanmaayu:

—Jotmukta'aktu! Ujtsu du'un. Katu mdsu'ugudu.

²⁸ Ta ja Peedru myugajxu es 'yanmaayu:

—Windsún, pæn mijtsu du'un, yajnujxkuts nuu wingujxy extu ma mijun.

²⁹ Esu Jesús 'yanmaayü:

—Pes min.

Ta ja Peedru ttukjunajky ja barku es ñejxy ye'epy nuu wingujxy jadsoo ma natyu Jesús. ³⁰ Es ko ñaygyujamyajtsu mut ja myuk'ajtunu poj, ta tsyu'ku es oga'an kyinanna. Ta yaxkeky:

—Yajtsókuts, Windsún.

³¹ Netyu Jesús tku'umumajtsu, es t'anmaay:

—¡Tim waanu je'eyu xymuudaty ja mubujkun! ¿Ti ko tu xykyamubeky?

³² Ko yu'ujuty tyujkudu ma ja barku, ta myo'ty ja poj. ³³ Net ja di'ibu naty jápety barkoty t'awdajttu ja Jesús, es t'anmaaydyu:

—¡Jantsy tuya'ajtundamu du'un ko mij ja Dios m'U'unk'átyuty!

Jesús dya'aguda'aky ja puma'ayuty jap Jenesaret

³⁴ Tninajxtu ja mejuñ es jyajttu ma Jenesaret ñaaxóty. ³⁵ Ko ja ja'ayuty di'ibu jap tsunaaydyur t'uxkajptu ja Jesús, ta tjantsymyadyaagudijttu ma tugekyu tadu naxwíñudu. Ta dyajmiindu ja puma'ayuty ma natyu Jesús, ³⁶ es tmunu'xta'aktu es tna'ixut es oyjye'eyu pyátxudu wyit pa'a; es nidugekyu di'ibu oj tyónudu, agudaktu.

15

Di'ibu ja'ay ya'adútsup axuk

¹ Net tmwingoonda ja Jesús naagudyu fariseety es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktur. Jamu naty tu tsoonda ma yu Jerusalén kajpn. Ta dyajttudu:

² —¿Ti ko yu m'uxpɛjkpɛty tkakuydyundu ja kyostúmbrɛdyu n'aptɛjk'ajtɛm?, ja'a ko kyaj yajxón tpujtu kyɛ'u jawyiin ma kyaya'andu.

³ Es ja Jesús 'yadsoojambijtu:

—¿Es ti ko nandu'un miits xykyakuydyundu ja Diosu 'yana'amɛn es xypyadúndut ja mgu'umgostúmbrɛty? ⁴ Mut ko Dios jyunañ:

“Mwindsu'ugur ja mdaak mdeety”, es “ja di'ibu kyajxpejkyu yu tyeety o yu tyaak, oogur yu'u.”

⁵ Es miits mjunañdur ko tu'ugu ja'ay mbaat t'anɛmɛn yu tyaak tyeety: “Kyaj mbaat nbuduku, mut ko tats ndukwindsu'ugu Dios tugekyu di'ibats nmudajtyu es mbudakaxyu.” ⁶ Es oytyim pɛnɛty di'ibu du'un junaamp, kyaj ñakysyékɛty ja tyaak tyeety tpuɛkat.

Du'un miidsɛty tu xymyastu'uttɛ éxtɛm ni ti tkatsooty ja Diosu 'yana'amɛn es xy'akpaduna'andu ja mgu'umgostúmbrɛty.

⁷ Miidsɛty di'ibu nay'andjɛdur es jyiky'attu tɛy'ajtɛn mɛt, yajxón tjamadyaky ja Diosu kyugajxɛ Isaiiɛ éxtɛmɛn du'un miidsɛty ko tkaxjaay:

⁸ Tyadu ja'ay xywyindsu'kɛpts wingu'uy agu'uy, per ja jyot wyinma'añ jagam 'yity ma ɛjɛn.

⁹ Ni ti tkatsooty ko ñaybyjta'agudu es xyja'awdátɛts.

Ja 'uxpɛjkɛnɛty yu'uy du'un ja ja'ayu 'yana'amɛn.

¹⁰ Es ta ja ja'ay dyáxudu es t'anmaaydyu:

—Mɛdowdu es jaygyúkuɛn. ¹¹ Di'ibu tɛjkɛp aajóty, kyaj yu'udyu ja'ay ya'adu'udsyuɛty axɛk. Ja'a du'un ja ja'ay ya'adútsɛp axɛk di'ibu pɛdsɛmp aajóty.

12 Net ja 'yaxpɔjkpɔty ñimiinɔdu es 'yanmaayɔdu:

—¿Mnija'ap ko yɛ fariseeɔty tɛ 'yákuɔdu ko tɛ tmɔdoy ko du'un tɛ mjɛna'añ?

13 Es ja Jesús 'yadsooy:

—Oytyim di'ibɔdu kepy di'ibɔts ja nDeedyɔts di'ibɛ jam tsajpótm kyaj tɛ tkojy, ya'uxwixɛ'kp 'yaadsóty. 14 Mastu'uttɛ. Wiindsɔdu'ɛ. Wa'an twijts'yo'oyɔdu jatɔ'ugɛ wiints. Es pɛn tu'ugɛ wiints wyijts'ye'epy ja myɛwiints, nimajtsk kyunáxtɛt mə tu'ugɛ jut.

15 Ta yɛ Peedɔ t'anmaay ja Jesús:

—Tukjaygyujkɔduɔts yɛ tyɔdu ijxpajtɛn.

16 Ta Jesús 'yanmaayɔdu:

—¿Nan kyajpɛ miits xyjaygyúkuɔdu? 17 ¿Tii kyaj xyjaygyúkuɔdu ko di'ibɛ najxp aajóty, jap kyɔda'aky jodoty es óknɛm ñaxy? 18 Per di'ibɛ pɔdsɛmp aajóty, yɛ'ɛ du'n miimp jodoty winma'añóty, esɛ tyɔɔdu du'un di'ibɛ axɛk ya''adɔtsypy ja ja'ay. 19 Mɛt ko jodoty winma'añóty du'un pyɔdsemy yɛ axɛk winma'añ, yɛ yajja'ay'o'k, ko yɛ ja'ay dyajtɔgóy ja pɔjk úkɛnɛ wyindsɛ'kɛn, yɛ mɛ'induunk, yɛ ma'tsk, yɛ andakɛn es yɛ ni'o'o niyáxɛk. 20 Tyɔɔdu du'un ya''adɔtsypy axɛk ja ja'ayɔty, per ko nga'ayɛm, oy ngakɔbújɛmbɛ, kyaj ja'ay dya''axɛgɛ.

Toxytyɔjk kyaj 'yisraelítɔty tmɔbeky ja Jesús

21 Ta tso'oñ ja Jesús jap es oj ñejxy wingón mə Tirɛ kajpn esɛ Sidón kajpn. 22 Es tu'ugɛ kananeeɛ toxytyɔjk di'ibɛ tsɛnaapy mə tadɛ naxwíñɔdu, tñimiñ ja Jesús, es tmɔgajxy jantsy mək:

—¡Windsún, tyuump 'yaats ja Davit, pa''ayooguts uj mij! Yn nnuuxuts myudajtypy ja ka'oybyu es nuoo 'yoktsaatsyjajnu.

²³ Esu Jesús kyaj ni wi'ix kya''adsoojm. Net ja 'yuxpajkruty ñimiinadu, es myanu'xtákuadu:

—Anum tadu toxytyujk wa'an tnejxy, ja'a ko yax jokp xpyami'inam.

²⁴ Jesús t'adsooy ja 'yuxpajkruty:

—Ja Diósuts tu xykyexy jaayu ma yu tugoybyu borreeguty ma yu naxwíñadu Israel.

²⁵ Es ja toxytyujk myawingoonu es ñaygoxtunaaydyák Jesús wyindum, es t'anum:

—¡Windsún, pudujkuguts!

²⁶ Esu Jesús 'yadsoojm:

—Kyaj 'yóyuty esu u'unk uná'k nbujkum ja tsajkaaky es nmo'oyum ja úkuty.

²⁷ Ta ja toxytyujk 'yadsooy:

—Tuy'ajtenu'u, Windsún. Per ja uk kyaayduap ja tsajkaakywyáy di'ibu ka'ap ma ja wyindsunu myesu.

²⁸ Net ja Jesús jyanañ:

—¡Byeen jyantsymyujuty ja mmabujkun! Wa'an dyajkuudyúñ di'ibu mij mdsejpy.

Netyu ja ñux 'yagudaky.

Jesús dya''aguda'aky may ja puma'ayuty

²⁹ Ta Jesús tso'oñ jap es ñajxy ma yu Galileeu Myejuñbya'a. Ta pyatujk ma tu'ugu kopk. Jam ñaxwe'tsy. ³⁰ May ja ja'ayuty oj ñejxy ma yu'u naty, es oj tmunajxtu uxneybyu, wiints, uumuty, kutúkruty, es mayu wiinkruty ja pa'am ja'ayuty. Jap trujtáktu Jesús tyeky'ujxy es yu'u dya''agudaky.

³¹ Es du'uñ ja ja'ayuty wu'amadyaaydu ko t'ijxtu

ko ja uumaty kajxtup, ja uxneybyu ye'epy, ja kutukpu wye'emy jatugoku kyua yajxon, es ja wi-indsaty ijxtup. Ta t'awdattu Dios.

Jesús dyajkáy nimajtáxk mil naxy ja ja'ayuty

³² Net ja Jesús dyáxudu ja 'yuxpujkraty, es t'anmaaydyu:

—Nmudajtypyuts ja pa'ayo'on mudu tyadu ja'ayuty, mut ko tu 'yijnudu tuguk xuu ja yaa mut uj es kyaj tmudattu ti 'yokju'x 'yokpáktup. Kyajts ngaxa'añ ayuu ma yu tyujkaty, éxkam muum du'uñu 'yokkudaanudu tu'aay.

³³ Net ja 'yuxpujkraty 'yanmaayudu:

—¿Per wi'ix mbaat nbátum ja kya'ay 'yúkanu tyadu mayjya'ay? Ma tyadu it kyaj pún tsyuanu.

³⁴ Ta Jesús 'yadsooy:

—¿Naak xymudattu tsajkaaky?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Juxtujk, es naagudyu ajkxu'unk.

³⁵ Ta tni'ana'amu es ja ja'ayuty ñaxwaatstat naxkujxy. ³⁶ Ta tkone'ky ja juxtujkpu tsajkaaky es ja ajkxu'unk. Ta tja'aygyudáky ja Dios. Net ttujkwa'xy ja tsajkaaky es ttuknuku ja ajkx, es tmooy ja 'yuxpujkraty es dyajwa'xut ma ja mayjya'ayuty.

³⁷ Nidugekyu kyaay 'yuktu jotkuda'aky, es dyajmujktu juxtujk katsy ja naduku. ³⁸ Di'ibu kaay uktu ja'a wyínuty nimajtáxk milu yedyujk, es kyaj yajmadsyóy ja uná'ku'unk es ja toxutyujkaty. ³⁹ Ta ja Jesús ñayjyugajxunu, es tyujkanu ma ja barku es oj ñajxnu ma yu Magdalu it.

16

Fariseeuty es saduseeuty t'amdowdu tu'ugü mäj'ajtün

¹ Ja fariseeuty es ja saduseeuty oj tñinujxtü Jesús es t'ixa'andü wi'ix t'ok'yajka'adüt. Ta t'amdoodü es tyuk'ixüdü tu'ugü ijxwü'amün mäjprü di'ibü tsajpótm. ² Es ja Jesús 'yadsooy:

—Ko tsyu'ujü miits mjüna'andü: “Poju'ugaamp bom. Ix tsaptsü tsajp.” ³ Es jépyup mjüna'andü: “Tyam kyaj pyojü'uga'añ. Ix tsaptsü tsajp es müdü yoots.” Mnija'adup xyajnikajtüt ja tiempü tsajpótmüdü, ¿wi'ix xykyanijáwüdü xyajnikajtüt di'ibü tuun jajtup mä tyädu tiempü? ⁴ Ja pojprü ja'ayuty di'ibuty myastúttup ja Dios, 'yamdoodup tu'ugü ijxwü'amün di'ibü myüdjatyry ja mäj'ajtün, per kyaj yajtuk'ixa'andü wiinkprü ijxwü'amün, yu'uyü dü'ün ja jya'aju Jonás.

Ta Jesús tmastuty, es oj ñejxy.

Fariseedyü 'yuxprujkün

⁵ Ko ja Jesús müt ja 'yuxprujkpty tyujküdü barkoty es 'yawinnaxa'andü mä ja mejyñ, jya'aydyügoodyü 'yuxprujkpty dyajñujxtüt ja tsajkaaky. ⁶ Net ja Jesús t'anmaaydyü ja 'yuxprujkpty:

—Jaygyúküdü, mnaygywentü'átüdü müt ja lye-vaduuru fariseeuty esü saduseeuty.

⁷ Net ja 'yuxprujkpty ñayjyünánüdü ak yu'ujuty:

—Ja'a dü'ün müt ko kyaj tü njamyajtsüm nya-jmi'inüm ja tsajkaaky.

⁸ Jesús ñija'ap wi'ix ja'a ñayjyüna'anüdü, ta t'anmaaydyü:

—¿Ti ko mjuna'andu ko kyaj xymudattu tsajkaaky? ¡Waandi'knu mubujkun xymudattu miidsuty! ⁹ ¿Kyajnum xyjaygyúkuđu, ni xykyajamyátstunam ja mugoxkpu tsajkaaky di'ibuts nyajwa'x ma nimugoxk milu ja'ayuty, es naak katsy xy'ak'yajmujktu? ¹⁰ ¿Ni xykyajamyatstu ja juxtujkpu tsajkaaky di'ibuts nyajwa'x ma yu nimajtaxk milbu ja'ayuty, es naak katsy xy'ak'yajmujktu? ¹¹ ¿Wi'ixu du'un ko miidsuty kyaj xymuwinnma'añbyaattu ko uj kyajts yu'ujuty nmadya'aky ja tsajkaaky ko n'anmaaydyu es mnaygywentu'átadut mut ja lyevaduuru ja fariseeuty es ja saduseeuty?

¹² Net tjaygyujkuđu ko Jesús yu'u naty myadyakypu ja fariseedyu 'yuxpukun esu saduseedyu 'yuxpukun.

Peedru tnigajxy ko Jesús ja'a ja Kristu

¹³ Ko jap tso'oon ja Jesús, es jyajty Sesareeu Filipu ñaaxóty. Ko jap jyajttu, ta ja Jesús dyajttuđu ja 'yuxpukpudy:

—¿Wi'ix ja ja'ayuty jyuna'andu mut uj, ja Naxwíñuđu Ja'ayudyu Kyudunaabyu?

¹⁴ Ja 'yuxpukpudy 'yadsoojudu:

—Naaguty jyuna'andu ko mij mja'ajuty ja Fwank Yajnubajtrpu. Naaguty jyuna'andu ko m'Eliisuty, es janándup ja wiinkpudy ko mijtsu du'un ja Jeremias o jatu'ugpu wiinkpu Diosu kyugajxpu.

¹⁵ Ta ja Jesús dyajttuđu ja 'yuxpukpudy:

—Es miidsuty, ¿wi'ix mjuna'andu, pándsu dan uj?

¹⁶ Netu Simonk Peedru 'yanmaayyu:

—Mijtsu du'un ja Kristu, ja Diosu 'yU'unk.

¹⁷ Net ja Jesús 'yadsooy:

–Kuni'xy mij, Simonk, Jonasa 'yu'unk, mat ko ni pán ta mgatuk'íxyudyu tyaada, yu'ayu du'anu nDeedyuts di'ibu ijtp tsajpótm. ¹⁸ Mijtsu du'an Peedru (di'ibu 'yandiipy tsaa). Du'an mijts éxtum ja tsaa ma tu'ugu tujk tsyonda'aky. Mijtskyujxm may ja ja'ay xymyubáktudats, es ni ja o'kun tkamamada'agut ja ja'ayuty di'ibuts xymyubáktup. ¹⁹ Ujtsats mij nmo'oyup ja tsajpótmadu 'yawatsn ma Dios yajkutíky. Di'ibu mij m'awi'impuy ya naxwiiñ, nandu'an ya'awuunup tsajpótm; es di'ibu mij m'agejpy ya naxwiiñ, nan ya'agájup tsajpótm. ²⁰ Net ja Jesús ttuknipujktu ja 'yuxpújkpúty es kudiibu pán t'anuumat ko yu'u du'an ja Kristu.

Jesús tnigajxy ja 'yo'kun

²¹ Es net oga'an ja Jesús t'awa'anudu ja 'yuxpújkpúty ko tsojkup yu'u ñujxut Jerusalén, es ko kanak peky ya'ayowa'anudu yu mājja'aydujkaty esu teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptagóty ya'uxpújktup. Ya'anmaaydyu extu ko ja'ay ya'ooga'anudu, per ko tyugukxubátut jyikyryuka'añ. ²² Net ja Peedru dyajnejxy wiink tsoo ja Jesús, es t'ooy. Ta t'anmaay:

–Nindsun'ajtum, ini tkatsókut ja Dios, es ni na'a du'an mgajátut!

²³ Es ja Jesús wya'kambijty es t'anmaay ja Peedru:

–¡Nikákuts mij, mājku'ugópik Satanás! Je'eyuts mij xy'adsipy. Mij kyaj mwinmay éxtumu Dios, je'eyu du'an éxtumu ja'ayuty.

²⁴ Net ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpújkpúty:

–Pun jaats pán xpyanujxa'añ, tsojkup tmastu'udut ja kyum winma'añ es jyiky'átut

éxtam tu'ugu ja'ay di'ibu pyagiipy ja kyruuz ko 'yo'kæn tninejxy, esats xypyatsoonat. ²⁵ Mut ko di'ibu jiky'ataamp madu kyum winma'añ, du'ambu ja'ay yajtugeepy ja jyiky'ajtæn, per di'ibu jiky'ataamp éxtamts uj ndukni'ixu, du'ambu ja'ay kyaj dyajtugóy ja jyiky'ajtæn. ²⁶ ¿Ti tyimpatyruu tadu ja'ay, oy tjaniwindsæn'ajtruu tugekyu naxwíñadu, pæn yajtugeepy ja jyiky'ajtæn mā Dios? ¿O ti mbaat ja ja'ay dyaky es kya'ayówat winu xuu winu tiempu? ²⁷ Mut ko uj, ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmina'añats mut ja myaj'ajtænudsu nDeety es madu 'yánklusaty, es nétats nmo'oydyut éxtam nidu'uk nidu'uk tu 'yadu'utstu. ²⁸ Tuy'ajtæn n'anuumadu ko ta yaa naagaty di'ibu kyaj 'yooktat maanam tka'ixy uj, ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kots nmínut yajkutujkpu.

17

Jesús tyugatsy

¹ Ko tdujyk xuu ñajxy, ta ja Jesús dyajnejxy ja Peedru, Santya'agu esu Fwank, myuga'axu Santya'agu, es pyatúkadu mā tu'ugu kopku kujxmbu. ² Es jam ja Jesús tyugajtsy éxtamu du'an yu'u. Yu wyiin jyajp jyantsytye'xy éxtam ja xuu, es ja wyit tyugajtsy poop éxtam ja jajæn. ³ Es ti'in yu'ujuty t'ijxtu ja Moisés esu Eliiis myadya'aktu madu Jesús. ⁴ Net ja Peedru t'anmaay ja Jesús:

—Windsæn, joy ko udsajtam nyaa'ajtam! Pæn mdsejpy, n'ok'ya'óyudats tuguggu uxkuda'ak tujk, tu'uk mij mja'a, tu'ugu Moisés jya'a es jatu'uk tja'a'átut ja Eliiis.

5 Maanum naty ja Peedru 'yakkajxy, tu'ugu yoots jantsy t'xp 'yabijttu, es ma ja yoots yajmadooy ko jyuna'añ:

—Tyaadus du'un ja n'U'unguts di'ibats uj njantsyseyjpy es di'ibats uj muut njotkujku. jMumadowdu yu'u!

6 Ko tyaadu tmoodu ja xprujkruty, ta ñajyujpudu naxkujxy es jyantsytsyu'kadu. 7 Net ja Jesús ñimiinudu ja'ajuty, ñinaxkuxájudu, es 'yanmaayy:

—jPudu'aktu! jKatu mdsu'ugudu!

8 Es ko 'yijxu'ktu, kyaj tnaky'ijxtu ni pán, yu'uyy ja Jesús naydyi'igy.

9 Ko naty jam wyinjanaktu ma ja kopk, ta ja Jesús tyuknipjukudu:

—jKatu pán xytyukmumadya'agyy tyaadu di'ibu tu xy'ixtu extu koonam uj, ja Naxwíñudu Ja'ayadyu Kyudanaabyu, naty tu njikypyeky madsu naty tu n'eeky!

10 Net ja xprujkruty dyajtudu ja Jesús:

—¿Es ti ko jyuna'andu di'ibaty tsajptugóty ya'xprujktup ko koonam Eliiis myina'añ jawyiin?

11 Jesús 'yadsooy:

—Tuy'ajtanu'u ko Eliiis miimp jawyiin es dya'oyuya'añ tugekyu. 12 Per uj n'anmaaydyup miits ko Eliiis tu myiñ, es ja ja'ayaty kyaj 'yaxkajpudu. Yu'uyy tyuundu mut yu'u di'ibu yu'u tsojktu. Du'un nandu'un uj, ja Naxwíñudu Ja'ayadyu Kyudanaabyu, xya'ayowa'andats yu'ujuty.

13 Net ja 'yaxprujkruty tmwinma'añbyáttu ko Jesús yu'u naty myadyakypy ko ja Fwank Yajnubajtrü yu'u du'un ja Eliiis.

Jesús dya'aguda'aky tu'ug# mixy di'ib# ka'oyby# my#dajtypy

14 Ko jyajt# ma naty ja ja'ayuty, ta ja Jesús ñimujwá'k# tu'ug# yedyujk, es ñaygyox#tanaaydyák# wyindum, es 'yanmaay#:

15 —Windsún, pa'ayówats ja n'u'unk, éxt#m dya-jnáxy ja ayo'on ko myo'oty. Kanak ok jy#nguj#bipy es kanak ok ñ#nguj#bipy. 16 Tyaats t# njayajmíñ ma y# m'uxp#jkp#ty, per kyaj t# tm#mada'ákt# dya'aguda'agut.

17 Ta ja Jesús 'yadsooy:

—¿Ext# mabaatn#mts n'akm#mada'agudats y# ja'ayuty di'ib# kyaj jyiky'attu éxt#m jyatsékuy#ty es kyaj Dios tm#bakt#? Yajmín ja yaa ja mixyu'unk.

18 Net ja Jesús t'oob#dseemy ja ka'oyby# ma ja mixy. Ta nety# 'yagudaky.

19 Okn#m ja xp#jkp#ty myadyakt# mat ja Jesús wiink tsoo, es dyajt#adu:

—¿Ti kots #dsuty t# ngam#mada'ákt# nyajp#dsúm#dats ja ka'oyby#?

20 Jesús oj 'yadsów#du:

—Mat kooxy#p miits xymy#dattu waandi'kn# y# mm#b#jkan#ty. T#y'ajt#n n'an#m#du kooxy#p xymy#dattu ja m#b#jkan, oy d#'an#n je'ey# éxt#m# mortás pajk, m'anmaapxy#p miidsuty tyad# kopk: “Juga'ak yaa es n#jx wiink tsoo”, es jugákrxy#p. Ni ti di'ib# kyaj m'o'oyxy#dat ko xymy#dattu ja m#b#jkan. 21 Tyaadu d#'amb# ka'oyby#, y#'uy# m#at py#dseemy ko n'ayu'ajt#m es ko ngajxták#m.

Jesús tnigajxy my#majtsk ok ja 'yo'k#n

22 Maan#m# naty 'yak#ditt# ti'igy# ma y# ñaxwíñ#du Galilee#, Jesús t'anmaaydy#:

—Y_u Na_xwíñ_udu Ja'ay_udy_u Kyud_unaaby_u yajtuk_udu_kya'añ ja ja'ay_uty di'ib_u kyaj kyurá_udu, ²³ es dya'ooga'and_u, es ko tyug_ukxubát_ut, jyiky_upyuka'añ.

Ko du'ñ oj ya''an_umu_udu, ta oj jyantsy_ujyot-mayby_ukt_u.

Tsajpt_ujk kug_ubaj_ut_un

²⁴ Es ko Jesús es ja 'y_uxp_ujkp_uty jyaj_ut_u Kafar-naúm, ja di'ib_u yajkug_ubaj_ut_up ma ja m_uj tsajpt_ujk oj t_un_ujxt_u ja Peedr_u, es dyaj_utu_u:

—¿Ti kyaj t'ayá_ukt miids_udy_u mwindsán ja tsajpt_ujk meeñ?

²⁵ Peedr_u 'yadsooy:

—¡Ti ko k_udii!

Es ko Peedr_u tyuj_uk_u t_ugoty, ta Jesús oj jawyiin jy_una'añ:

—¿Wi'ix mj_una'añ, Simonk? ¿Pán yajtuk_ubaj_utp ja ayak_u ja réy_uty, ja jya'ay_uty, o y_u wiink ja'ay_uty?

²⁶ Peedr_u 'yadsooj_u:

—Y_u wiink ja'ay_uty.

Jesús 'yadsooy:

—P_un_u du'ñ, ja jya'ay_uty kyaj ky_ubety. ²⁷ Per k_udii_u nm_udugo'oy_um ni pán, n_uj_ux ma y_u mejyñ es xyúy_ut ja aj_ukx. Es di'ib_u jawyiin mxiipy, 'yaajó_uty xypya_udu_t tu'ug_u meeñ di'ib_u mbaat m_uut xyky_ubaj_utt_u'ay ja mgug_ubety es ja nja'ats. Es n_uj_ux xyky_ubety.

18

P_un ni'ig_u m_uj

¹ Ma ty_uadu du'ñ jyaj_uty, ja 'y_uxp_ujkp_udy_u Jesús ñimiin_udu es yaj_utu_udu:

—¿Pán ma uudsaty waanu maj tsajpótm?

² Net ja Jesús dyaxu tu'ugu ana'ku'unk, es trujtáky kujk'ám ma ja 'yaxpajkraty, ³ es t'anmaaydyu:

—Tuy'ajtun n'anuumadu, pan miidsaty kyaj mdugatsta es mjambítat éxtumu tyadu ana'ku'unk, kyaj mdákut ma ja tsajpótmudu kutujkan. ⁴ Es du'an di'ibu ni'igu myudajtypy ja muj'ajtunu tsajpótmudu, yu'uyu du'an di'ibu yuunk náxyruur es jyumbity éxtumu tyadu ana'ku'unk. ⁵ Es ja ja'ay di'ibu 'yaxájur mududsu nxuuguyxm tu'ugu ana'ku'unk éxtumu tyadu, nan xy'axájupts uj.

Puroobuty ko pekyoty nyajka'am ja wiink ja'ay

⁶ 'Es pan ja pán dyajpekykya'ay nidu'ugu tyadu ana'ku'unk di'ibuts uj xymuybjkr, waanu oy pyudsu'amxuty yu'u kooxyur yajtuk'yo'kmawuunu tu'ugu maj paan es yajkujubijpnáxut mejyñóty. ⁷ ¡Puroobu naxwíñadu ja'ay, ja'a ko may di'ibu yajpekytyuump! Du'añam jyata'añ, per ¡puroobu tadu ja'ay di'ibu wiinkru yajpekytyiimpy! ⁸ 'Paaty pan myajpekytyuunur tu'ugu mgu'u o tu'ugu mdeky, niboot es uxjwip jagam. Waanu oy ko mnuxut tsajpótm ma ja jiky'ajtunu winu xuu winu tiempu, éxtum mbaat njuna'anam kutuk o tekytyuk, es kudiinam ko myajpajta'agut ma ayoodákni mut majtsk adu'umadyu mgu'u mdeky. ⁹ Es pan myajpekytyuunur tu'ugu mwiin, juut es uxka'ats.* Waanu oy ko mnuxut tsajpótm ma ja jiky'ajtunu winu xuu winu tiempu, éxtum mbaat

* **18:9** Xytyuk'ijxamu Jesús ko di'ibu xyajpekytyu'unam, yu'u jot winma'añ, es kyaj yu'adyu ku'u, teky, es ni yu'u wiin. Ix Matewu 15:17-20

n̄juna'anum mat tuk adu'um je'eyu mwiin es kadiinam ko myajpajta'agut ma ayoodákn mat majtsk adu'umadyu mwiin.

Borreegu di'ibu t̄ugoy ijxpajtan

¹⁰ 'Katu xy'axtijy ni tu'ugu tyadu una'ku'unk. Pes n'anumadu ko jam tsajpótm ja ánklsaty wyin'ijxtudup ja nDeedyuts tsajpótmadu. ¹¹ Mat ko uj, ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, t̄a nmíñats esats nyajnitso'oga'añ di'ibu naty t̄a tyugoy.

¹² 'N'okpajtákum pun ja pán tmudaty mugo'pxu byorreegu es 'yux'yo'oy tu'uk, ¿ti kyaj dyajwu'umut yu tadu majta'px majmókx majtáxkpu jamyu ujtsóty, es nuix t'axta'ay tadu tu'ukpu? ¹³ Es pun pyatypy, t̄ay'ajtunats nmudaty ko xonda'agup ni'igu madu tadu tu'ukpu kadiinam madu tadu majta'px majmókx majtáxkpu di'ibu kyaj t̄a 'yux'yo'oy. ¹⁴ Es nandu'unu du'un yu mDeedyuty di'ibu ijtp tsajpótm, kyaj ttseky tyugóyut ni tu'ugu tyadu una'ku'unguty.

Wi'ix nmugu'ugu pyeky mye'xyuty

¹⁵ 'Pun yu mmug'u'uk mmudugooyp, madya'ak mmat nimajtskyu, es tukmamadya'ak di'ibu t̄a mdukmuundugóyuty. Pun mjaygyujkxup, t̄a dan oy mwe'emy mat ja mmugu'uk. ¹⁶ Pun kyaj mjaygyúkaty, manujx tu'uk o majtsk di'ibu myúódowup, es du'un t̄agekyu ja u'unun yajtukmadya'agut wi'ix jyuna'andu ja majtskpu o t̄agupku di'ibu naty t̄a tmadoo'ittu. ¹⁷ Es pun nan ni yu'u tkamumadoy es t̄jaygyúkat, anuumadu ja mumubujkputujk ma ñaymyúkada. Es pun kyaj t̄jaygyuku, wa'an du'un ñaxut éxtum

tu'uk di'ib_u kyaj tm_ubeky ja Dios o éxt_um_u yajkug_ubajtr_u. ¹⁸ T_uy'ajt_un n'an_um_udu ko di'ib_u miits m'aw_u'und_up y_a naxwiiñ, ya''aw_un_up nand_u'_un tsajpótm, es di'ib_u miits m'agajt_up y_a naxwiiñ, ya''agáj_up nand_u'_un tsajpótm.

¹⁹ 'Nand_u'_un d_u'_un p_un y_a naxwiiñ nimajtsk miits xyajti'igy_ud_u m'ayuk es xy'amdowa'añ oytyiity, mmo'oy_ud_ub_u'_u ja nDeedy_uts di'ib_u jam tsajpótm. ²⁰ M_ut ko m_a nimajtsk o nid_ug_uuk mnaymyúk_ud_u es xy'awdát_uts, jám_uts _uj n'ity kujk'ám m_a miids_uty.

²¹ Net ja Peed_u o_j dyajt_uy ja Jesús:

—Windsún, ¿ext_u na_ak ók_uts nma'x_ut ja pyojp_u y_u nm_ugu'ug_uts kots _uj xymy_uduund_ug_uoy xymy_ugajxt_ug_uóy? ¿Ext_u j_ux_ut_ujk ok_u?

²² Jesús o_j 'yadsóy_uty:

—Kyajts nj_un_a'_añ ko ext_u j_ux_ut_ujk ok, ja'a d_u'_un ext_u j_ux_ut_ujk ok t_ug_u'_px majk_u.

Tuumb_u di'ib_u kyaj ja my_um_uduumb_u mye'xy_uty

²³ 'Es m_ut y_u'_ugy_uj_ux_um tad_u naymya'x_u n'okp_ujták_um tu'ug_u ijxpajt_un. Ja tsajpótm_ud_u kutujk_un ja'a d_u'_un éxt_um tu'ug_u rey di'ib_u jyaya'oy_uyán y_u kywent_u m_ud_u tyuumb_uty.

²⁴ Ko naty ttuundsonda'aky ja kwent_u, net yajtuknimiiñ tu'uk di'ib_u my_uni'xy'ajtypy majtsk mil j_um_ujt naxy niduunk. ²⁵ Ja'a ko ja tyuumb_u kyaj tm_ud_uty ti m_uut dya''adúk_ut ja ñi'xy, ta ja wyindsún o_j ñi'ana'am_uty es yajtoogat, ti'igy_u m_ut ja ñ_udo'oxy, ja 'yu'ung_uty es t_ugeky_u tijaty my_udajtypy, es d_u'_un 'yadúk_ut ja ni'xy. ²⁶ Net ja m_uduumb_u ñaygyox_ut_un_aydyák_u wyindsún winduuy, es tm_unu'xtáky: “Windsún, m_ud_ut ja

ma'xtujkun mat uj es nmugubátur tugekyu.” ²⁷ Ja wyindsún pya'ayooyu es mya'xu ko tkamugubejty. Ta oj yajnasmásu.

²⁸ 'Per ko pyudseemy ja mæduumbu, net tpaty jatu'ugu myumæduumbu di'ibu naty yu'u kamugubajtur mugo'px xuu niduunk. Ta dyo'kmamajtsu es dyo'kréñ, es t'anuumu: “iKubat di'ibuts xykyameery!” ²⁹ Net ja myumæduumbu wyingoxtnaaydyáku, es myunu'xtáku: “Mædat ja pa'ayo'on mat uj es nmugubátur tugekyu.” ³⁰ Es ja myuni'xy kyaj oj myama'xtíkyuty, nik ni'igu oj dyajtsímyuty extu ko tkubátut ja ñi'xy.

³¹ 'Ko ja wiinkradyu myumæduumbu t'ijxtu tyaadu, net byeen oj tjáwadu es oj ttukmæmadya'aktu ja wyindsún tugekyu éxtumu naty tu jyaty. ³² Net ja windsún oj dyajwóyuty ja tyuumbu, es t'anmaay: “iAxuk mæduumbu, kyaj oy tu mduñ! Uj tats mij nme'xy tugekyu yu mni'xy mat ko tu xymyumu'xta'agyuts.

³³ Mij nan mbaatxyur tu xymyuma'xtíky ja mmæmæduumbu, éxtumts uj mij tu nba'ayoy.”

³⁴ Ta ja windsún jyantsyjt'ambejky, es tni'ana'amu es yajtuydyúnut extu ko tkubajtta'ayut tugekyu di'ibu kyayajkyry.

³⁵ Esu Jesús 'yakunáñ:

—Du'un nandu'unuts ja nDeedyuts ttuna'añ mat miidsuty pan kyaj nidu'uk nidu'uk mnaymya'xudu mat winu mjot.

19

Kasaadu ja'ayuty ñaymyastu'ududu

¹ Ko Jesús yá tyaađu tmadyaktaay, ta oj tsooñ Galileeu es jyajty Judeeu ñaaaxóty di'ibuu ijtp jadsoo ma yá xuu pyudsemy, ma yá Jordán mujnubaa'a. ² May ja ja'ayuty oj pyanajxudu, es jap dya'agudaky ja puma'ayuty.

³ Net naagudyu fariseeuty tnimiindu ja Jesús es t'ixa'andu wi'ix t'ok'yajka'adut. Ta dyajtuudu:

—¿Ti mbaat ñaywya'xyuty tu'ugu yedyujk mudu ñudo'oxy mat oytyi winma'añaty?

⁴ Yá'u 'yadsoojudu:

—¿Kyajnum miits xykyajxtu ja Diosu jyaabyajtun ma tmadya'aky ko jawyíñup ja Dios tkojy ja ja'ayuty, ja yedyujk esu toxytyujk?, ⁵ esu Dios jyunañ: “Paaty ja yedyujk myastu'udup ja tyak tyeety es ñaybyuwa'agudut mudu ñudo'oxy, es du'un nimajtsk 'yítut ti'igy.” ⁶ Es du'un kyaj ñakyñimajtskuty, je'eyu du'un tu'uk. Es paaty ja yedyujk kyaj tmastu'udut ja ñudo'oxy, mat ko ja Dios tu yajnaymyíkyuty.

⁷ Net yajtuudu:

—¿Es ti ko yá Moisés tni'ana'amú es ko tu'ugu yedyujk tmastu'uta'añ ja ñudo'oxy, jawyiin tu'ugu neky yajmo'ot ma jyuna'añ ko tu tmastu'uty ja toxytyujk?

⁸ Jesús 'yanmaayudu:

—Ja'a du'un mat ko jyuunudyu mjótaty ja Moisés dyajkutijky es ja yedyujk tmastu'udut ja ñudo'oxy, per tim jayup kyaj dyu'unuty. ⁹ Es n'anmaayduup ko di'ibu myastutupy ja ñudo'oxy, es kyaj mat ko dyajtugooy ja pujk úkunu wyindsu'kunu, es pyúkat mat ja wiinkpu toxytyujk, yajtugeebyu du'un ja pujk úkunu wyindsu'kunu.

10 Net ja 'yuxpɔjkrɔty 'yanmaayɔdu:

—Pɔnu dɔ'unu dɔ'unu taadu, nik oy ko kyaj pán tyimpáku.

11 Jesús jyanañ:

—Kyaj nidugekyu mbaat tkupáku yu ayuk, yu'yu dɔ'un mbaat di'ibadyu Dios tu myo'oyuty ja myadakun. 12 Ta di'ibu kyaj pyaktu. Naaguty dɔ'unu dun tyimmín tyimja'ttu kyaj kya'px'áttu, naaguty kyaj pyaktu mut ko ja'ay yajma'adadu, es naaguty kyaj pyaktu mut ko ni'igu oy tmduna'andu Dios. Pán mbaat tkupeky yu ayuk di'ibuts tu ngajxy, wa'an tkupeky.

Jesús tkuni'xy ja uná'ku'unguty

13 Net naaguty ja ja'ayuty dyajmiindu ja 'yuna'ku'unguty ma ja Jesús es tngajxta'aktut; es ja 'yuxpɔjkrɔty 'yoodu ja di'ibu myumiindap ja 'yuna'ku'unguty. 14 Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpɔjkrɔty:

—Mastu'uttu, wa'andsu uná'ku'unguty xyñimínduts, es katu xyajjumbíty, mut ko ja tsajpótmdu kutujkan yu'u jya'a'ajtypy di'ibu dɔ'un éxtum yu'ujuty.

15 Es ko ja Jesús tku'unikooñ ja uná'ku'unguty, ta jap oj tso'onnu.

Mɔkja'ay tmɔmadya'aky ja Jesús

16 Tu'ugu mixy oj tninejxy ja Jesús, es dyajtɔy:

—Windsán, ¿di'ibu óybyuts ndúnup esuts nmadáttut ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu?

17 Netu Jesús 'yadsoojɔ:

—¿Ti kots xyajtáy di'ibu dun oy? Ti'iguu dɔ'un di'ibu dun oy, yu Dios. Pɔn mɔmdataampy yu

jiky'ajtunü winü xüü winü tiempü, kuydyún ja Diosü 'yana'amün.

18 Ta yajtuujü ja mixy:

—¿Di'ibuty?

Jesús 'yanmaayü:

—Katü myajja'ay'eeky, katü xyajtugóy ja püjk úkünü wyindsü'künü, katü mmeetsy, katü pün xy-wyingajxpéty, 19 mwindsü'ugü ja mdaak mdeety es mdsókü ja mmüdjkrá'a éxtüm mij ká'üm mnaydsyékyty.

20 Ta ja mixy jyunáñ:

—Tügekyü tyaadu tats nguydyún extü tü ndim-mutsk'átyuts. ¿Tits xy'aktugoy'ajtxüp?

21 Jesús 'yanmaayü:

—Pün m'itaamp wá'ats, to'kta'ay di'ibu mmüdjtypy es mo'oy ja ayoobü ja'ayuty, es xymyüdatüt püjke'eky ja m'oy'ajtunü tsajpótmü. Es net mjümbítüt es xypyamínüuts.

22 Es ko ja mixy tmüdooyü tyaadu, ta oj ñejxy jotmaymyüt, müüt ko jyantsymyükjá'ayüdyü naty.

23 Ta ja Jesús t'anmaaydyü ja 'yüxpüjkraty:

—Tüy'ajtun n'anüümüdü ko ni'igü ñimüjüaty es tu'ugü mükjá'ay tyúkut mä ja tsajpótmü kutujkünü. 24 Waanü pojün es tu'ugü kameyü ñáxüt xu'uñ jutoty, es ñimüjüaty es tu'ugü mükjá'ay tyúkut mä yü tsajpótmü kutujkünü.

25 Ko tyaadu tmüdoodü ja üxpüjkraty, dü'uñü wyü'ümüdyaydyü es ñayajtuujüdü ak yü'ujuty:

—¿Es pünü dün mbaat ñitse'eky?

26 Jesús wyin'ijxpajtüdü es 'yanmaayüdü:

—Yü ja'ayuty kyaj mbaat ttuñü tyaadu, perü Dios mbaat ttuñ tügekyü.

27 Ta ja Peedru 'yanmaay:

—Windsán, uudsaty tats nmastu'uttu di'ibudsu naty nmudajttap tugekyu es nbanujxtupts mij, zes tiidsu net nmudáttap?

28 Netu Jesús 'yadsooj:

—Tuy'ajtan n'anuumadu ko ma tadu tiempu ma tugekyu 'yóyut jemy, ko yu Naxwíñudu Ja'ayadyu Kyudanaabyu 'yu'uñut mut ni'igu muj'ajtan ma yajkutuka'añ, miidsaty éxtam xypyanaixtu m'u'uñudap nandu'un ma majmajtsku uñaaybyajn es xypyayo'oydyut ja nimajmajtsku kajpnbu Israel ja'ayuty. 29 Es nidugekyu di'ibu tu tmastu'uttu tyujk, o myuga'ax, o tyeety, o tyaak, o 'yu'unk, o ñax, mut ujtskyujxm, 'yaxájudap mugo'px du'unun éxtam di'ibu tu tmastu'uty, es nan 'yaxájudap ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu. 30 Per may di'ibu tyam ijtup muj windum, yu'u dun nujxtap ux'am; es di'ibu tyam ux'am nujxtap, yu'u du'un ittup muj windum.

20

Tuumbujk éxtamu ixpajtan

1 Ja tsajpótmudu kutujkunu du'un éxtam tu'ugu ja'ay di'ibu myudajtypy ja 'yuuvu kam, es ñejxy tsejkyu mduumbu xtaabyu es ttúnut ma 'yuuvu kam. 2 Ja tuumbujk tkupujktu éxtam ja kugam myajuya'anadu mut tu'ugu denaryu meeñ. Ta kyajxadu ma ja kyam. 3 Oknum ja kugam tsoyo'ón waambetyxuu, es t'ijxy ja wiinkpety jap maayóty di'ibu awaadsuty. 4 Ta t'anmaay: “Nujxtu miidsaty nandu'un mduudu madsu n'uuvu kam, es nmajúyup éxtam pyaadyuty.” Ta ja'ajuty oj ñajxtu.

5 'Ja kugam tso'oñ jatugok kijkyxyuu, es nandu'un tuguk yaxp xyuu, es nandu'un ttuun jatugok. 6 Es ta natyñu éxtum jawaanxuu, ta ñejxy jatugok jap maayóty, es tpaty ja wiinkpúty di'ibu naty awaadsuty. Ta t'anmaay: “¿Ti ko miits xyajtugódyu ja mxuu es ni mgatundu?” 7 Ta 'yadsoojudu: “Mat ko ni púnats tu xykya'anu'xtu.” Net ja kugam 'yanmaayudu: “Najxtu nandu'un miits mdundu madu ngam es nmájuyup éxtum pyaadyuty.”

8 'Es ko oj tsyu'ujunu, ta ja kugam t'anmaay ja di'ibu yajtuump: “Yáxudu ja tuumbuty es majuydyu, mdsonda'agut mudu di'ibu ok tujkudu tuumbu es xytyukkugáxut mudu di'ibu jawyiin tujkudu tuumbu.” 9 Net myiindu di'ibu naty tu tyuundákudu tim tsuu, es nidu'uk nidu'uk t'axájudu ja myuju'uñ tuk xuu nidún. 10 Oknum ko pyátudu yajmajúdyut di'ibu naty jawyiin tu tyákudu tuumbu, ja'ajuty junandu ko waanu ni'igu da yajmajuya'andu. Per nandu'un t'axaju tuk xuu nidún ja myuju'uñ. 11 Ko t'axajudyaadyu, ta ttukjot'ambujktu ja wyindsún, 12 es t'anuumudu: “Tyaadu di'ibu tu jya'ttu ok es je'eyu tuk ooru tu tyundu, tu xymujuy nandu'un éxtum udsuty di'ibátyts tu nyajnáxtu ja ambu mats tu ndundu tuk xuu.” 13 Es ja windsún t'adsooy nidu'uguty ja'ajuty: “Ix mugu'uk, kyajts jayam ti nbuwítsyts di'ibu mbátap. ¿Tii kyaj tu nnay'anma'ayum es nmájuyut éxtum jayam nmo'oyu? 14 Jwá'ak. Najx mudu tyadu mmaju'uñ. Uj nmo'oyaambyudsu tyadu di'ibu tim ok tu tyuku tuumbu du'an éxtum mij jayam nmo'oy. 15 ¿Tii kyajts uj mbaat nduñ

di'ibuts wj ndsejpy mududsu nmeeñu? ¿O mnay-wyinnaxuja'ap kots wj n'oyjya'ayuty?"

¹⁶ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpajkruty:

—Es du'un jyata'añ di'ibu ijtp ok, yu'u du'un nujxup jawyiin; es di'ibu dun jawyiin ijttap, yu'u dun ittup ok. Ja'a ko may yajwowa'andu, per waanu di'ibu yajtukwijtstu'udaamp.

Jesús tnigajxy myduguk ok ja 'yo'kun

¹⁷ Ko ja Jesús tso'onnu es ñujxnu Jerusalén, ta twoonejxy wiink tsoo ja nimajmajtskpu 'yuxpajkpu, es t'anmaaydyu:

¹⁸ —Extam xy'ixtu, tyam nbatujkum Jerusalén, ma wj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkuayaka'añuts ma ja teedywyindsunuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup, es xytyunikajxpatu'anduts ja o'kun ¹⁹ es nyajkuayaka'añuts ma yu romanu ja'ayuty esuts xyñixi'ik xytyukxi'iktuduts, xywyóptuduts es xyajkruuzpátuduts, per ja kumduguk xuu njikyryúkduts.

Toxytyujk pyujktso'ojun

²⁰ Santya'agu esu Fwank, Zebedeu myaanguty, ñujxtu mudu tyaaguty es tnimujwa'ktu Jesús. Net ja tyaak ñaygyoxtnaaydyaku Jesús wyindum es t'amdowa'añ ja may'ajtun. ²¹ Ta ja Jesús yajtuuj:

—¿Tii dun mdsejpy?

Ta ja'a 'yadsooy:

—Tyaats majtsku n'u'unk. Tunu may'ajtun es xya'u'uñut tu'uk aga'añdsyoo es jatu'uk anajñdsyoo ma mij myajkutúkat.

²² Jesús t'adsoodu ja tukka'axpu uxpajkruty:

—Kyaj xyñijáwudú di'ibú m'amdoodup. ¿Mbaat miits xy'uuktú má ja káluz mats új n'uuga'añ?

Ta ja'ajaty 'yadsoodú:

—Ti ko kúdi, mbaat.

²³ Netú Jesús 'yadsoojúdu:

—Túy'ajtán ko miits m'uuktup mats ja ngáluz, per kyajts új xypyaaty esúts njána'anút púnuty u'uñup mats n'aga'añdsyoo es mats n'anajñdsyoo. Taadú yú'u dú'un ítup di'ibúts ja nDeety tú ttuknibujtaagu.

²⁴ Ko ja nimajkrú úxprajkraty tmúdoodú, ta ttukjot'ambujktú ja nimajtskrú úxprajkrú. ²⁵ Esú Jesús dyajnaymyujkúdu, es t'anmaaydyú:

—Miits mnija'adup ko yú di'ibú yú naxwíñúdu ñiwindsún'ajtypy es di'ibú 'yane'empy yú'ujaty, tyuktiimpy di'ibú yú'u kú'um tsyejpy. ²⁶ Per kyaj dyú'un'átut má miidsúdyún. Ja'a dú'un di'ibú sitay mujpúdsúmaamp má miidsúdyún, yú'u dú'un mmúdúnúdu. ²⁷ Es di'ibú naybyjta'agánup nidu'uk má miidsúty éxtúmu jawyíimbu, yú'u dú'un mduumbu'átup. ²⁸ Dú'un éxtúmu új, ja Naxwíñúdu Ja'ayúdyú Kyudúnaabyú, kyajts tú nmiñ esúts pún xymyúdundú, ja'a dú'un esúts új nmúdundú es nyákúduúts ja njiky'ajtán es nimaajya'ay ñitso'oktú.

Jesús dya'ixpéky nimajtsk ja wiints

²⁹ Ko naty ja Jesús es ja 'yúxprajkraty tsoondú Jerikoo, may ja ja'ayaty oj tranujxtú ja Jesús. ³⁰ Nimajtskú naty ja wiints 'yu'uñúdu tu'ubu'ayy. Es ko tmúdoodú ko Jesúsú naty ñaxy, ta yaxkaktú:

—jWindsún, tyúump 'yaats ja Davit, pa'ayoodúgúts údsúty!

31 May ja ja'ayuty 'yoojɛdɛ es 'yamóndɛt, per ja'ajuty ni'igɛ 'yaktim'yaxka'aktɛ jantsy muk:

—¡Windsún, Davitɛ tyɛɛmp 'yaats, pa''ayoodugats ɛɛdsuty!

32 Ta Jesús oj waanɛ wyɛ'ɛmɛ es dyaxɛ ja wi-indsuty, es dyajtɛɛdɛ:

—¿Wi'ix xytsyoktɛ es ndúndɛt?

33 Net ja'ajuty 'yadsoodɛ:

—Windsún, yɛ'ɛ esɛdsɛ nwiinuty 'yijxpákɛt.

34 Ta ja Jesús tpa''ayooy ja wiindsuty, es ttoonɛ ja wyiin es netyɛ oj 'yijxpéky. Ta oj tpanujxtɛ ja Jesús.

21

Jesús tyɛkɛ Jerusalén éxtɛm tu'ugɛ rey

1 Ko naty jya'tánnɛ Jerusalén, ko jyajtɛ Betfajee, jamɛ mɛ ja Oliivɛs Kopk, netɛ Jesús tkejxy nima-jtskɛ 'yɛxpɛjkrɛ, 2 es t'anmaay:

—Nɛjx mɛ yɛ mutsk kajpnu'unk di'ibɛ yajwingu'ijxɛp, es jap xyryaadɛt kuwɛɛñ tu'ugɛ burru to'oxy mɛdɛ 'yu'unk di'ibɛ ni pánnnɛm tkatuk'u'uñɛ, es mɛgajɛ es xyajmínɛt. 3 Es pɛn jap pán wi'ix m'anɛ'ɛmɛxuty, anɛɛmɛ ko yɛ mwindsún dyajtuná'añ es rójunɛk tkajxɛmbítɛt jatɛgok.

4 Tyaadɛ du'ɛn jyajty es yajkuudyúnɛt di'ibɛ ja Diosɛ kyugajxrɛ myadyak mɛ tkɛxjaay:

5 Anɛɛmɛ Syon kajpn:*

“Ixtɛ yɛ mreɛ mnimínɛdɛ, tuda'aky, es ttuk'u'uñɛ tu'ugɛ burru to'oxyɛ 'yu'unk.”

6 Net ja 'yɛxpɛjkrɛty oj ñɛjxtɛ es ttuundɛ éxtɛmɛ naty ja Jesús tɛ tyuknipákɛdɛ, 7 dyajmiindɛ ja burru to'oxy es ja 'yu'unk, es tɛjxtáktɛ ja

* 21:5 Syon yɛ'ɛ nandɛ'ɛn ya''andijp Jerusalén.

ñikajxyudu wit éxtumu jyuba'an. Ta ja Jesús ttukpejty. ⁸ Es ja mayjya'ayuty dwinya'pudu ja ñikajxyudu wit ja tu'aa, es wiinkpety ttajtá ja kepyu 'yaay xye'entsy es ttukwin'o'oxudu ja tu'aa. ⁹ Ja ja'ayuty di'ibu najxtup jawyiin es nandu'un ja di'ibu miindup ux'ok ya'ax jyoktu:

—¡Maj 'yítat ja rey Davitu tyump 'yaats! ¡Kuni'xy di'ibu miimp éxtumu Kyudunaabyu Nindsun'ajtum Dios! ¡Awdattu Dios!

¹⁰ Ko kyajpndajkudu Jerusalén, nidagekyu ja ja'ay tmaj'ix dmajjáwudu, es dyajtáwudu:

—¿Tii duna tyaadu?

¹¹ Ja ja'ayuty jyuna'andu:

—Yu'u du'un ja Diosu kyugajxpu, Jesús di'ibu kugajpn Nazaret, Galileeu ñaaxóty.

Jesús dyajpudsémy di'ibu juuy to'ktup ma ja maj tsajptajk

¹² Oknam ja Jesús tyujku maj tsajptajk ñabotsoty es dyajpudseemy nidagekyu di'ibu naty jap juuy to'ktup, es dyajjumbijty ja myeesaty di'ibu naty jap wyingugoondup ja meen di'ibu kyaj ja tsajptajk tja'a'áty, es nandu'un dyajjumbijty ja syíyaty di'ibu tyo'ktup ja pak. ¹³ Ta ja Jesús jyunañ:

—Du'un ja Diosu jyaaybyajtan jyuna'añ: “Yu ndujkuts yu'u du'un ma ja'ay kyajxta'aky”, per miidsaty tu xyajwa'andu ma'tspu aank.

¹⁴ Jap ma maj tsajptajk ñimiinudu ja Jesús naagadyu wiints esu uxneybyu, es yu'u dya"agudaky. ¹⁵ Es ko ja teedywyindsunaty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'axpujktup t'ijxtu ja maj'ajtan di'ibu Jesús tyiimpy, es ko tmadoodu ko ja unaku'unguty jyuna'andu muk ma ja maj

tsajptujk: “¡Muj 'yítut ja rey Davitu tyuump 'yaats!”, ta jyot'ambujktu. ¹⁶ Ta t'anmaaydyu ja Jesús:

—¿Mmudeepy éxtam jyana'andu?

Ta Jesús 'yadsooy:

—Nmudeebyuts. ¿Per tii, kyajnum xyajmadya'aktu miidsuty ja Diosu jyaaybyajtán ko tyaadu tmadya'agyu? Du'un jyana'añ:

Tu xpyujta'aky es ja ana'ku'unguty, es extu di'ibu tsi'tspnum,

m'awdátudut amumdu'uk jot.

¹⁷ Ta ja Jesús japyu tnikaktu, es oj ñejxy ma Betañu kajpn. Jap myaay.

Jesús tkajxpéky ja iigu kepy

¹⁸ Jakumbom jepy ko Jesús jyumbijty es jatugok ñejxy Jerusalén, ta yu'o'ku. ¹⁹ Ta t'ijxy tu'ugu iigu kepy tu'ubu'aa. Ta t'nimujwa'ky, es kyaj tpaty ni ti tyuump ja kepy, je'eyu 'yaay. Ta ja Jesús t'anmaay ja iigu kepy:

—Ni na'a mganakytyuump'átut.

Netyu ja iigu kepy oj tyatsnu.

²⁰ Ko t'ijxtu tyaadu ja xprujkpaty, du'añu wuyumadyaaydyu es dyajtudu ja Jesús:

—¿Es wi'ixu du'un ko tyadu iigu kepy tu tyu'utsy tim rójunu?

²¹ Jesús 'yadsooy:

—Tuy'ajtan n'anuumudu ko pun mmudajttap ja mubujkan es kyaj xyujrjáuudu, kyaj yu'yudyu tyaadu mbaat xytyundu éxtamts tu nduñ ja iigu kepy, extu m'anuumudubu tyadu kopk: “Jawa'ak ja yaa es nujx mejyñóty.” Es du'un jyátut. ²² Es tugekyu di'ibu miits m'amdoodap ma mgajxta'aktu, pun mmubujktap, m'axájudap.

Jesús kyutujkæn

²³ Ta ja Jesús tyujkæ mæj tsajptæjk ñabotsoty. Es ma naty ya'æxpeky ñimiinæda ja teedywyindsænaty es ja israelítædyæ myæjja'aydyujk, es yajtææjæda:

—¿Pæn kyutujkæn mææt xytyuñæ tyææda? ¿Pæn tæ mgutujkænmo'oyaty?

²⁴ Ta Jesús t'adsoodæ:

—Ëj nandæ'un nyajtæwaambyæts tu'ugæ ayuk mi-idsaty. Pæn xy'adsoojæmbijtræts, net n'anææmæt ti kutujkænæts æj mææt nduñæ tyææda. ²⁵ ¿Pæn kutujkænmooyæ ja Fwank es yajnabátæ, Dios o yæ ja'ayaty?

Ta ak yæ'æjaty ñay'ææ ñaygyajxæda es ñayjyænæ'anæda:

—Pæn n'okjænæ'anæm ko Dios tuk'ana'amæ, ta yæ xy'adso'om: “¿Es ti ko xykyamæbuktæ?” ²⁶ Es pæn njænæ'anæm ko ja'ayaty, ta yæ ja'ayaty xytyu'unæm axææk, mæt ko nidægekyæ yæ'æjaty tmæbuktæ ko Fwank yæ'æjaty ja Diosæ kyugajxru.

²⁷ Ta t'anmaaydyæ ja Jesús:

—Kyajts nnijáwæda.

Ta ja Jesús 'yadsoojæda:

—Es æj nan kyajts miits n'awánædæt ko ti kutujkænæts æj mææt ndúñædsæ tyææda.

Nimajtskæ ja'ay tukka'ax éxtæmæ ijxpajtæn

²⁸ Min n'oktukmæmadyæ'aktæ tu'ugæ ijxpajtæn:

—Tu'ugæ ja'ay tmædaty majtskæ myæænk. Ta t'anmaay nidu'uk: “Nitæ, næjx mduñ mædsæ n'uuvæ kam.” ²⁹ Ta ja 'yu'unæ 'yadsoojæ: “Kyajts nnæjxæ'añ.” Oknæm dyajtægajtsy ja wyinmæ'añ, es oj ñejxy tuumbæ. ³⁰ Ta ja u'unkteety oj tninejxy jatæ'uk, es nandæ'un t'anmaay. Es 'yadsoojæ:

“Oy, tatu, nnejxyuts.” Es kyaj oj ñejxy. ³¹ ¿Di'ibũ nidu'ugũ tyadũ majtskrũ tyuun éxtam ja tyeety ttsejky?

Ta ja'ajuty 'yadsoodũ:

—Ja jawyiimbũ.

Ta ja Jesús 'yanmaayũdũ:

—Tũy'ajtũn n'anũũmũdũ ko yũ yajkugũbajtrũty esũ kujeñdyo'oxyũty tũkũdũp mã yũ tsajpótmũdũ kutujkũn oy miits mgadimtũkũdũt. ³² Mũt ko yũ Fwank Yajnũbajtrũ myiĩn tuk'ijxprũ wi'ixũ Dios ttseky mjiky'áttũt, es miidsũty kyaj xymyũbũjktũ, es nik ja yajkugũbajtrũty es ja kujeñdyo'oxyũty mũbũjkdũ. Es miidsũty, oy oj xyja'ixtũ tyaaadũ, kyaj xyajtũgajstũ mjot mwinmã'añ esxyũp xymyũbũjktũ.

Axũk kamgwentũ'ajtrũty éxtamũ ijxpajtũn

³³ 'Mũdowdũ tyadũ jatũ'ugũ ijxpajtũn. Tu'ugũ ja'ay oj tkojy ja uuvũ kam. Ta tnageemy es dya'ũyũy mã dyajnipátũt ja uuvũ ko yajwinmã'adsa'anũt, es tkojy tu'ugũ potsy kũjxm mã mbaat jam n'ijxkákũm es ngwentũ'ajtũm tũgekyũ.

'Oknũm tmooy ani'xy ja uuvũ kam mũt wiink ja'ayũty, es tsoy'onnnũ. Jagam nax jagamgajpn oj ñejxy. ³⁴ Ko tpaty ja tiempũ mã ja uuvũ ya-tjujkmukánnũ, ta tkejxy naagũdyũ tyuumbũ es t'amdówũt ja mũduumbũty ja uuvũ di'ibũ pátũp ja kugam. ³⁵ Es ja uuvũ kamgwentũ'ajtrũ tmajstũ ja di'ibũ ja windsũn kyajx. Ta twojptũ es dya'o'ktũ naagũty, es naagũty tka'tstũ. ³⁶ Net ja kugam tkejxy ja wiinkrũ tyuumbũty waanũ ni'igũ, es ja uuvũ kamgwentũ'ajtrũ nandũ'un ttuundũ jatũgok.

37 'Es tim ok tkejxy ja kyu'am u'unk, es wyinmaay: "Wyindsu'ugubu daa yu n'u'unk."

38 Es ko t'ijxtu ja uuvu kamgwentu'ajtru ko myiñ ja wyindsunu 'yu'unk, ta ñayjyuanadu ak yu'ujaty: "Tyaadu du'un di'ibu 'yaxajyaampy ja kyuma'añ. Min n'ok'ya'o'kum es du'un nmawu'amam yu uuvu kam." 39 Es ta tmajtstu, es dyajpudsuumdu uuvu kamoty es dya'o'ktu.

40 Ta Jesús dyajtuay:

—Es ko myínut ja kugam, ¿ti tyúnur mudu tadu kamgwentu'ajtruty?

41 Ta t'anmaaydu:

—Ya'ooktur es ni tkapa"ayówt, es ttuk'anu'xut yu tadu ñax ja wiinkruty maduumbaty di'ibu tukkadúkadur ma ja tiempu traadut ja pyajta'aky di'ibu pátur.

42 Net ja Jesús t'anmaay:

—Ja Diosu jyaaybyajtan jyana'añ:

Ja tsaa di'ibu ja pojtsu 'yuxtjtu, tu traaty ja lyugaar ma ja tujk t'ujx'áty.

Tyaadu du'un ja tyu'ununu Nindsu'ajtam Dios, es n'okwu'amadya'ayam du'uñ.

¿Tii ni na'anum miits xykya'uxraktu yu tyaadu? 43 Mudu tyaadu, ja'ats n'andijpy ko myajrukya'anadu ja tsajpótudu kutujkun, es yajmo'oya'añ ja ja'ayaty di'ibu myeepy ja Dios di'ibu pátur. 44 Es oytyim púnaty ko kyudáwt ma tyadu tsaa, jo'pts tyúnudut; es di'ibu nikuybyajtubu tyadu tsaa, tukwa'ayadya'ayadur.

45 Ko ja teedywyindsunaty es ja fariseeuty tmudoodu ja ijxrajtan di'ibu Jesús pyajtákyry, ta tmawinma'añbyattu ko yu'u naty yajmadyákr.

46 Ta tjamatsandu, per tsyu'kudu ja mayjya'ay, mat ko ja ja'ayaty jyuna'andu nidugekyu ko Jesus yu'ujaty ja Diosu kyugajxpu.

22

Di'ibu rey tyuun ko 'yu'unk pyejky

1 Jesus t'akpajtaky ja wiinkpu ijxrajtan, es t'anmaaydyu:

2 —Yu tsajpótudu kutujkunu du'un éxtum tu'ugu rey di'ibu tyuun ja xuu mā ja 'yu'unk pyejky. 3 Ta tkejxy ja pyo'oduumbaty woobu di'ibu naty jawyiin tu t'anuumudu, peru taadaty kyaj myinandu. 4 Ta jatugok ja rey tkejxy ja pyo'oduumbaty, es t'anuumu: “Anuumudu taadaty ko tyam tu 'yabatudya'ay ja ka'ay ukun. Tuts nya'eegyuty ja ndsajkaatsu ni'xyatytypu es tugekyu 'yity abaadu. Wa'an tmindu.” 5 Per ja di'ibu oj yajwówdu kyaj ttuundu kwentu, nidu'uk oj ñejxy kyamoty, jatu'uk oj ñejxy to'kpu, 6 es ja wiinkpudy tmajtstu ja reyu pyo'oduumbu es ttuundu axuuk, extu ko dya'o'ktu.

7 'Es ta ja rey jyantsyjoyot'ambejky, es tkejxy ja syoldaadaty es dya'o'ktu taadu di'ibu tu ya'o'kxaty ja pyo'oduumbu, es dyajno'ktu yu kyajpn. 8 Net t'anmaay ja tyuumbaty: “Tugekyu 'yity abaadu mā tyadu xuu, peru taadaty di'ibu tu yajwówdu, kyaj ñitakaty myíndut. 9 Nuixtu mā yu kajpngijkyudu maj tu'u, es wowdu mā tyadu xuu nidugekyu di'ibu mbatypy.” 10 Ja po'oduumbaty tso'ondu es dya-jmiindu nidugekyu di'ibu pyattu, oyjya'aybyu esu kyaj 'yoyjya'aybyuty; es du'un 'yujspejty ja tujk mat ja ja'ayaty.

11 'Net ja rey tyujku tugoty es t'ixa'añ di'ibu naty tu yajwówdu. Net t'ijxy tu'ugu ja'ay jap ko kyaj tmudaty ja wyit éxtam pyaadyuty ttuktaku tadu xuu. 12 Es ja rey t'anmaay: "Mugu'uk, ¿wi'ixu du'un mij tu mduku ja yaa es ni tu xykyatuktaku yu mwit éxtam pyaadyuty xytyuktaku tyadu xuu?" Es amoñ oj wye'emy ja yedyujk. 13 Net ja rey t'anmaaydyu ja wingiibyuty: "Kuwuun tekywuwundu es jubijppudsúmdu awa'atstúm ma ja koots'át, ma ja'ay jy'uuy ya'axtat es ñaydyutskaadudat mat ja ayo'on."

14 Ta ja Jesús 'yakjunañ:

—Pes may di'ibu yajwoodup, per waanu di'ibu yajtukwijtstútp.

Jesús tmadya'aky ja kugubajtun

15 Ta oj ñajxudu ja fariseeuty es dyajti'igyudu ja wyinma'añuty wi'ix mbaat dya'anuguga'adu ja Jesús. 16 Es ta tkajxtu naaguty ja jya'ayuty ti'igyu mat ja Eroodusu jya'ayuty, es t'anmaaydyu Jesús:

—Windsán, nnija'adupts ko mgajxy mat ja tuy'ajtun es ko mya'uxpeky mat ja tuy'ajtun Diosu ñu'u tyu'u, es ni xykyatuñu kwentu di'ibu ja'ayuty myadyáktup, mat ko kyaj mmujpudsémy mat ni pún. 17 Winma'añmyoodyuguts. ¿Oyu daa kots ngugubáttat ma yu yajkutujkra kopk, o kyaju?

18 Ñija'abu naty ja Jesús ja tyaadudyu 'yaxuk winma'añuty. Ta t'anmaaydyu:

—Miidsuty di'ibu nay'andíjdup es jyiky'attu tuy'ajtun muut, ¿ti kots miits xyajka'aja'andu?

19 Tuk'ijxtuguts ja meeñ di'ibu muut mgugubety.

Net dyajmiindu tu'ugu platu meeñ. 20 Ko tyaadu t'ijxy ja Jesús, net dyajtuuy:

—¿Pánu tyaadu wyiin jyujp esu xyuu di'ibu yam kuxja'ay?

²¹ Ta ja'ajaty 'yadsoodu:

—Yu yajkutujkpu kopku wyiin jyujp.

Net ja Jesús 'yanmaayudu:

—Pes mo'oydu ja yajkutujkpu kopk ja di'ibu yu'u jya'a'ajtypy, es mo'oy ja Dios di'ibu Dios jya'a'ajtypy.

²² Ko tmudoodu tyaadu, ta du'uñu wyu'umudyaydu. Ta tmastuttu es oj ñujxnu.

Ja'ay dyajtáwdu pan jikyryáktup ja o'kruty

²³ Nan ja xuu naagudyu saduseenty oj tniujxtu Jesús. Ja saduseenty jyuna'andu ko kyajp jyikyryuka'añ ja o'kruty. Du'unu tyaadu ttuknibjta'aku:

²⁴ —Ya'uxrjkrpu, Moisés ja 'yana'amun junaamp ko tu'ugu yedyujk 'yeeky es kyaj tu tpaattu 'yu'unk, ja myuga'ax ryáktup ja ku'ekyty'o'oxy es tmudáttut ja 'yu'unk, es ja'a tyuknikjxm'átup ja jamyii.

²⁵ Du'un jyajty mā udsuty. Tamu naty juxtujk tukka'axu yedyujkuty. Ja ka'axkórk pyejky, es 'ye'ky, es kyaj tpattu ja 'yu'unk. Ta ja myumajtskrpu tpejky ja ku'ekyty'o'oxy. ²⁶ Es nandu'un jyajty, es ja myudugukpu nandu'un jyajty, extu ko 'yabudsuumdaay nijxtujk. ²⁷ Es ko tyaadu du'un tugekyu ñajxy, ta 'ye'ky nandu'un ja toxytyujk. ²⁸ Es mā jyikyryuka'andu ja o'kruty, ¿pánuk nidu'ugu tadu jxtujkpu uná'kuty ñudo'o'oxy'átup, ja'a ko tu ryujkta'aydu mut yu'u?

²⁹ Jesús 'yadsoojudu:

—Miidsuty nugoo m'okkajxtugooñudu mut ko kyaj xyñijáwudu ja Diosu jyaaybyajtun es ni ja

myak'ajtunú Dios. ³⁰ Es ko ja o'kpaty jyikyryúktut, ni kyapúktut ni rán, pes da'un 'yíttut éxtamú Diosú 'yánklusú tsajpótmutú. ³¹ Yu o'kpaty situy jikyryúktur. ¿Tii kyajnum miits xykyajxtú di'ibu Dios kú'am junaamp má ja jyaabyajtun?, má t'anmaay ja Moisés: ³² “Újtsú da'un ja Abraanú Dyios, Isaa esú Jakoob.” Yu Dios kyaj yu'u Dyios'átyuty ja o'kpaty, yu'u da'unú jiikyryuty.

³³ Ko ja ja'ayuty tmūdoodú tyaadu, da'uñ wuyumudyaydyu mat ja 'yuxpjkunuty.

Ana'amunú waanú mǝjpu

³⁴ Ko ja fariseeuty tnija'adu ko Jesús tú dya'amondú ja saduseeuty, ta ñaymyujkadú, ³⁵ es nidu'uk yu'ujuty di'ibu tsajptugóty ya'uxpjkp tjakajxywytá'añ ja Jesús. Ta dyajtmuy:

³⁶ —Ya'uxpjkpu, ¿di'ibu da'un ja ana'amun ni'igu myújuty?

³⁷ Jesús jyunáñ:

—“Mdsókup ja mWindsún Dios mat winú mjot, mat winú m'anmaja'an es mat winú mjot mwinma'añ.” ³⁸ Tyaadu da'un ja jawyiimbú ana'amun di'ibu ni'igu myújuty.

³⁹ Ja myumajtskpu nandu'un éxtamú tyaadu: “Mdsókup ja mmadujkra'a éxtam mij kú'am mnaydsyékyuty.” ⁴⁰ Tyaadu majtskpu ana'amun yu'u tyukwa'kpejtypy tugekyu ja Moisésú 'yana'amun es ja 'yuxpjkunuty ja Diosú kyugajxpaty.

¿Pánu tyump 'yaats ja Kristu?

⁴¹ Maanumú naty ja fariseeuty 'yak'íttunum ni'amukú, ⁴² Jesús oj yajtáwudú:

—¿Ti mwinmaaydyur miidsaty mut ja Kristu?
¿Pánu du'unu tyuump 'yaats?

Ta 'yadsoodu:

—Yu'u Davitu tyuump 'yaats.

⁴³ Ta Jesús 'yadsoojü:

—¿Wi'ix ko yu Davit mut ja Espíritu Santu
myak'ajtun t'anuumu nWindsún? Ja'a ko du'un
jyunáñ:

⁴⁴ Yu Dios t'anmaay ujtsu nWindsún:

“U'uñu yaa aga'añdsyoo ma ujun,
extu kots uj nyajtugóyut nidugekyu ja mmudsip.”

⁴⁵ ¿Es wi'ix mbaat yu Kristu tyuump'áty
'yaats'átyty ja Davit?, ja'a ko Davit ka'um
junaamp “nWindsúnuts.”

⁴⁶ Es ni pún tkapaaty wi'ix 'yadsówat ni tuk aa.
Es extu ja xu ni pún kyanakyñaydyuk'a'ijxu es tii
dyajtáwat.

23

*Jesús tnigajxy ja fariseety es di'ibu tsajptugóty
ya'uxpuktu*

¹ Net ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpuktu esu
ja'ayty:

² —Yu di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktu esu
fariseety kyajxwátstup ja Moisesu 'yana'amun.

³ Pes du'un mamadowdu miidsaty es tundu tugekyu
di'ibu mduknipuktu; per katü xurpanjxtu éxtum
yu'ujty jyiky'attu, mut ko wiinkru myadyáktu es
wiinkru tyuundur. ⁴ Pes yu'ujty 'yawu'undur
ja temy jantsy jemtsy di'ibu ni mbaat
ngamamadákum, es trujta'aktu es tsumu'uktut
ja ja'ayty, per yu'ujty ka'um ni je'eyu madu

kyuwa'xy tkapuduku. ⁵ Tugekyu di'ibu tyuundur, yu'u du'an wi'ix myajpudsúmdut mayjya'ayóty. Pes t'aktim'yajmájudu ja kaju'unk ma dya'ittu waanu Diosu 'yana'amun es ñaydyukwimbokmuwuuñuty es ñaydyukkuwuuñuty, es nandu'an dya'óyudu yéñadyu kyaryu pyaduy pyaxunán kadiinun ja wiinkpety, ⁶ es jam tyim'u'uñaya'añ ma ja ja'ayuty mbaat yajxon 'yixudu tsajptugóty, es jam 'yu'uñaya'añ ma yu windsu'kan tyu'uyo'oy maj windum ma pán kyay 'yiiky, ⁷ es tsyojktap es ja ja'ayuty 'yubo'x kyajxpo'xudut mudu windsu'kan tu'aay es 'yanu'amxudut ya'uxpajkra.

⁸ 'Per miidsuty katu xy'adsoktu es ja ja'ayuty m'an'amxudut ya'uxpajkra, mat ko miits mduka'ax'ajttap nidugekyu es ti'igyu je'eyu xymudattu yu mYa'uxpajkra, uj, yu Kristu. ⁹ Es katu pán miidsuty xytyeetyñiwa'añ ja wiinkra, mat ko mmudajttap tu'uk je'eyu mDeedyuty di'ibu ijtp tsajpótm. ¹⁰ Es ni mgajana'andut ko jyaadyu mwindsanu wiinkra, mat ko uj, ja Kristu, uj du'an je'eyu mWindsun'ajtypy. ¹¹ Di'ibu myadiimpy oypyunaty ma miidsudyun, yu'u du'an ijtp maj ma miidsuty. ¹² Mat ko di'ibu nayyajmájpudsuumap ku'am, yu'u du'an Dios pajtákap mutsk; es di'ibu nayjya'ap mutsk, yu'u du'an Dios pajtákap maj.

¹³ 'i'puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktap es miits fariseeuty, mnay'andíjudap mjiky'attu t'ay'ajtan muut! Mya'adujktap esu ja'ay kyatúkadut ma tsajpótmudu kutujkan. Miidsuty ku'amuty kyaj mdúkadu es ni xykyana'ixtu es ja wiinkpety tyúkadut di'ibu jatukayándap.

¹⁴ 'i'puroobu miits di'ibuty tsajptugóty

ya'uxpɔjktɔp es miits fariseeuty, mnay'andijɔdɔp mjiky'attɔ tɔy'ajtɔn mɔɔt! Miits mbɔjkɔdɔp ja ku'ekytyo'oxy yɔ tyɔjkaty, es ko kyaj xyajniɔxɔ'uga'andɔ, jeky mgajxta'aktɔ. Paaty myajmo'oydyɔt ni'igɔ ja kumɔdo'on.

15 'iPɔroobɔ miits di'ibɔty tsajptɔgɔty ya'uxpɔjktɔp es miits fariseeuty, mnay'andijɔdɔp mjiky'attɔ tɔy'ajtɔn mɔɔt! Miits mduk'yo'oydyaadyɔp tɔgekyɔ ja naxwíñdɔ esɔ jikymyejyñɔty es xytyukpanɔxɔ'andɔ ja ja'ayɔty ja mmɔbɔjkɔnɔty, es ko naty tɔ xytyukkupaktɔ, majtskɔ dɔ'ɔn ñitákadyɔ tadɔ ja'ay ja ayoodákɔ es kɔdiinɔm miidsɔty. 16 iPɔroobɔ miidsɔty, wiindsɔty di'ibɔ wyijts'ye'epy ja myɔwiints!, mɔt ko mjɔnɔ'andɔ ko kyaj tyimwi'ixɔty ko nwandákɔm es nyajtestiigɔ'ajtɔm ja mɔj tsajptɔjk; per pɔn ja pɔn twanda'aky es dyajtestiigɔ'áty ja mɔj tsajptɔjkɔ 'yoorɔ, yɔ'u sitɔy koonɔm tkuydyúnɔt. 17 iWiints kunɔbápaty! ¿Tiibɔ dɔn ni'igɔ mɔj'ajtɔn myɔdajtypy? ¿Ja oorɔ o ja mɔj tsajptɔjk di'ibɔ ya'ijtypy wɔ'ats tadɔ oorɔ?

18 'Miidsɔty nandɔ'ɔn mjɔnɔ'andɔ ko pɔn ja pɔn ñaywyanda'agyaty mɔt ja artal, kyaj jyatyimpaadyaty tkuydyúndɔt; per di'ibɔ naywyandákɔp mɔdɔ windsɔ'kɔn di'ibɔ ijtp artalkɔxm, yɔ'u sitɔy koonɔm yajkuydyúnɔt. 19 iWiindsɔty! ¿Tiibɔ dɔn ni'igɔ mɔj'ajtɔn myɔdajtypy, ja windsɔ'kɔn, o ja artal di'ibɔ ya'ijtypy wɔ'ats ja windsɔ'kɔn? 20 Es di'ibɔ naywyandákɔp mɔ ja artal, kyaj ñaywyanda'agyaty yɔ'uɔyɔ mɔ ja artal, nandɔ'ɔnɔ dɔ'ɔn mɔt tɔgekyɔ di'ibɔ ijtp jam. 21 Es di'ibɔ

naywyandákup mā ja māj tsajptujk, kyaj yu'ujuty ñaywyanda'agyuty mā ja māj tsajptujk, nandu'unu du'an mā ja Dios tsyuuu. ²² Nandu'un di'ibu naywyandákup mā ja tsajp, naywyandákup mā Dios 'yu'uñu yajkutíky, es nandu'un madu Dios di'ibu jam yajkutujkp.

²³ 'iPuroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktu es miits fariseeuty, mnay'andíjdu mjiky'attu tuj'ajtun muut! Miits mdukwinyojtu ja Dios ja dyezmu tojx tsooy: ja xu'uk, ja anís esu kominu, per kyaj xytyundu kwentu ja xpujkan di'ibu ni'igu 'yóuty mā yu ana'amun, di'ibu du'an ja tuj'ajtun, ja pa'ayo'on es ko ja'ay jyiky'attu yajxon. Oy ko xytyukwinyoxtu ja dyezmu, per tsojku nandu'un es xytyúndut di'ibu ni'igu 'yóuty. ²⁴ Du'un miidsuty éxtum púnuty wyijts'ye'epy ja myawiints, es éxtum púnuty 'yaxijtu tu'ugu tsuksu'unk es jy'undup tu'ugu kameyu.

²⁵ 'iPuroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktu es miits fariseeuty, mnay'andíjdu mjiky'attu tuj'ajtun muut! Miits myajwátstap nikajxy ja mvasu es ja mdexy, per jyodoty ujts 'yity mut di'ibu tu xymyaatstu es tu xy'adsoktu. ²⁶ ¡Farisee wiindsuty! Jawyiin xpyújtu jodoty ja mvasu es ja mdexy, ja'adsu du'an n'andijpy yu m'aa mjot, es nétnu wya'umut wa'ats nandu'un mnikajxy.

²⁷ 'iEs puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktu es miits fariseeuty, mnay'andíjdu mjiky'attu tuj'ajtun muut! Du'un miidsuty éxtum mā o'kra ñaxtuku. Ñikóuty poop es tsuj kyaxe'eky, per naaxóty jaru o'kra pajk es tugekyu axuk'ajtun.

28 Du'unu dan miidsaty éxtamu tyaadu. Mguxu'uktu éxtamu ja'ay di'ibu jiky'ajtp táy'ajtun maut, per mjadótyuty ujts madu andakun esu axak'ajtun.

29 'iPuroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktap es miits fariseeuty, mnay'andíjudap mjiky'attu táy'ajtun maut! Miits mbojtstap ma ñaxtukadu Diosu kyugajxpaty es m'oydyuundap ja kyupótsyuty ja di'ibu tu jyiky'ajttu táy'ajtun maut, 30 es net mjuna'andu: “Kooxyur udsajtam oj njiky'ajtam ma jyiky'ajttu ja n'aptujk'ajtam, kyajxyur oj nbudajkam es nya'o'kumxyur ja Diosu kyugajxpaty.” 31 Madu tyaadu miidsaty ku'am mnay'axkápuu ko m'ok'átudu di'ibu ya'o'ktu ja Diosu kyugajxpaty. 32 Pes aktuungáxtu di'ibu ja m'aptujkuty yajtsondáktu.

33 'iMiidsaty du'un éxtamu awa'andsa'añun! ¿Tii mjunándap xtyiyj ko mnitso'oktat ma ja maj tadyu'unun? 34 Es uj n'akkaxaambyuts yu Diosu kyugajxpaty, yu kuwijpyu es yu ya'uxpajkpaty, es miits mya'ooktap es myajkruuzpáttap naaguty, esu wiinkpaty xywyóptat es xypyajúdtat kajpngajpn. 35 Es du'un ma miits kya'ada'ayut ja pojpu ma dya'o'ktu tugekyu ja jyiky'attu táy'ajtun maut, tsyonda'aky ma Abel, tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajt táy'ajtun maut, es extu Zakariius, Berekiiusu myaank, di'ibu miits mya'o'ktu maj tsajptujk winduuy es artal uxku'uy. 36 Táy'ajtun n'anuumu ko ja pyeky yu tyaadu tugekyu, jaa kya'ada'ay ma ja ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttap.

Jesús tniya'axy ja jerusaléngudu ja'ayuty

37 'iJerusalén ja'ayuty, Jerusalén ja'ayuty, miits mya'o'ktap ja Diosu kyugajxpaty es mguka'tstap ja

Diosu 'yayuk kajxwá'xpü di'ibü mduknigajxüdüp!
 jKanák ókúts tü njayajmuka'añúts yü m'u'unük
 m'una'kúty, éxtamü tuttaak dyajmíky ja
 tyutku'ungúty kyaknbatkú'p, per kyaj tü
 xytsyoktü! ³⁸ Ixtü miidsúty ja mdújk wi'ix
 wyü'uma'añ kubak. ³⁹ Dü'unúts miits n'anüümdü
 ko kyajts xyñaky'ixtú jaanü extü ko jyá'tú ja
 tiempü má mjuna'ándú: “Kuni'xy di'ibü miimp
 Nindsün'ajtümgüjxm.”

24

Jesús tnigajxy ko ja mäj tsajptüjk tyügoya'añ

¹ Tso'onübü naty ja Jesús má ja mäj
 tsajptüjk. Tamü naty ñájxnü ko ja 'yüxpüjkpüty
 myüwingoonüdü es ttuk'ixa'ándü ko jantsy tsuj ja
 tsajptüjk potsy'ajtün. ² Es ja Jesús 'yadsooy:

—¿M'ijxtüp tügekyü tyáadu? Tüy'ajtün
 n'anüüdü ko yáa kyaj wyü'uma'añ ni tu'ugü tsaa
 ñayñikoombétyüty, tügekyü tyügoya'añ.

Ijxwü'ümün ko ja naxwíñüdü tyügoya'añ

³ Net oj ñájxtü má ja Oliivüs Kopk. Es ko
 natyü Jesús jam 'yu'uñü, ta yü 'yüxpüjkpüty oj
 'yanü'ümüdü ayu'udsyü:

—Njanijawüýándüpts ná'a dünü tyáadu
 jyatá'añty. ¿Wi'ix ja ijxwü'ümün esúts nüjx
 nnijawü ko mminá'añü naty es má ja naxwíñüdü
 tyügoya'añ?

⁴ Ta Jesús 'yanmaayüdü:

—Mnaygywentü'átüdüp küdiibü pün
 mwin'üüdüdü. ⁵ Müt ko may myiná'ándü
 win'ü'ümbüty di'ibü juna'anaamp: “Üjtsü dü'un
 ja Kristü”, es wyin'üünaampy mayü ja'ayüty.

6 Es ko xymyudoo'ittat ja tsip nixim niyam, katu mnay'adsu'ugudu. Du'un jyata'añ, per kyajnum du'un yu'ujaty ma ja naxwíñudu tyugoya'añ, 7 mat ko tsiyiptuna'andu tu'ugu naxwíñudu mudu wiinkpu es ana'ambaty nandu'un, es myina'añ ja muk yuu es muk ujaxty oymyaaty. 8 Tugekyu tyadu yu'u du'un maanum je'eju tsyonda'aky ja ayo'on.

9 'Net mguyaka'anudu miidsuty es myajtúndut axuk, es extu mya'ooga'anudu; es nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty mduk'ak'ata'anudu mat ujtskyjxm. 10 Ma tadu tiempu may dyajtgoya'andu myubjuknuty, es ñaymyudsip'átudut nixim niyam es ñayya'ooga'anudu nandu'un. 11 Kuxu'ugaamp mayu andákruty es jyuná'andut ko yu'ujaty ja Diosu kyugajxpu, es du'un twin'uuna'andu mayu ja'ayuty. 12 Es jaa'ataamp waanu ni'igu ja axuk'ajtun, es kyaj ja ja'ayuty tnakymyadattat ja tsojkan nixim niyam. 13 Es di'ibu 'yakmabejkyrum du'uñum, yu'u nitso'ogup. 14 Tyadu oybyu ayuk di'ibu ñimadyakpy ja tsajpótudu kutujkan yajkajxwa'xaamp es yajknijáwat ma tugekyu naxwíñudu, es net myina'añ ma tyugoya'añ ja naxwíñudu.

15 Yu Diosu kyugajxpu Dañel tkaxjaay di'ibu tyúndup ja axukpu. Jaygyúkadu di'ibu yam n'anuumyándup. Ko xy'ixtat ma wa'ats lugaar tyanu di'ibu kyaj tmaj'ixy ja Dios, 16 net di'ibáty ijttabu naty Judee, ka'aktup jap es ñajxtat tungujxy kopkkajxy. 17 Di'ibu naty jam tujkkujxm, kyaj jyunákat es najx tniduku di'ibu jap es tjuuda'anut. 18 Es di'ibu naty jam kyam, kyaj

jyambítut es min t'ooxy ja wyit. ¹⁹ ¡Puroobu ja toxytyujkuty di'ibu naty ijtp u'unkmunt ma tadu xuu es di'ibu ya'u'unktsi'tstap! ²⁰ Amdow pujktsówdu miidsuty ja Dios kudiibu mga'aktut ma naty xyuxy es kudiibu du'un mjáttut ma ja po'xunxuu. ²¹ Mut ko net 'yita'añ ja muk ayo'on, éxtum ni na'anam kyajaty extu ma naxwíñdu tsyondaky, es ni du'un kyanakyjyata'añuty jatugok. ²² Es punu Dios kyaj dyajwaanu tadu tiempu, ni pán kyatso'oktut, per yajwaanubu'u mut ko ttseky pánuty yu'u tu twin'ixy.

²³ 'Ko naty pán miits m'anu'umxudu: “¡Ixtu!, tyaadu du'un ja Kristu”, o “¡Ixtu!, tuxim ja Kristu”, katu xymyubuktu. ²⁴ Mut ko minaamp ja win'u'umbuty di'ibu nayyajnaxánudap éxtumu Kristu es éxtumu Diosu kyugajxpu, es tyunaampy yu ijxwu'amun esu muj'ajtun, es extu yu'u jyawin'uunándap ja ja'ayuty di'ibu Dios wyin'ijx. ²⁵ Tu n'anuumudu miidsuty yu tyaadu tim jayujp. ²⁶ Paaty ko pán m'anu'umxudu: “Tuxim ja Kristu ma yu muj itun”, katu jam mnajxtu. O pán m'anmaayudap: “¡Ixtu!, tyap kwartu tugoty”, katu xymyubuktu. ²⁷ Mut ko éxtum tye'xy ja jedsuk ma yu xuu pyudsemy es extu ma xuu tsi'ity, du'un nmina'añuts uj, ja Naxwíñdu Ja'ayudyu Kyudanaabyu. ²⁸ Ma ti tu 'yeeky, jam ñaymyúkudu ja kus.

Wi'ix jyambítut ja Naxwíñdu Ja'ayudyu Kyudanaabyu

²⁹ 'Es ko du'unu naty tu ñajxta'ayu tadu ayo'on, ja xuu wyingoodsuya'añ, ja po'o kyaj ñakyjyaja'añ, kya'adut ja madsa'ajuty es yu'xut ja muk'ajtun

di'ibũ jam tsajwínm. ³⁰ Net ya'íxat tsajwínm ja ijxwũ'ũmũn kots ẽj, ja Naxwíñũdu Ja'ayũdyũ Kyudũnaabyũ, nmíñũts. Nidũgekyũ naxwíñũdu ja'ayũty jyũ'ũy ya'axtũt es xy'íxtũdũts nmíñ ẽj, ja Naxwíñũdu Ja'ayũdyũ Kyudũnaabyũ, yoodsóty mũt ni'igũ ja muk'ajtũn es ja muj'ajtũn. ³¹ Es ngáxũpts ja n'ánkũsũty ko naty ja trompetũ muk xyu'uxy, es ñaymyúkũdũt di'ibáty tũ nwin'íxtũts oytyim maaty, mǎ yũ jumboj esũ yukpoj myiñ es mǎ yũ xũũ pyũdsemy es mǎ tsyi'ity.

³² 'Jattũ tyǎdu 'yijxwũ'ũmũn ja iigũ kepy. Ko ja xye'entsy 'yity u'unk, es pyũdsemy ja 'yaay, miits mnija'adũp ko wingoombũ dũ'ũn ja ambũ. ³³ Nandũ'ũn ko xy'íxtũt tũgekyũ tyǎadũ, mnijáwũdũp ko wingonũ naty esũts nmínũt, éxtũm mbaat njũnǎ'ǎnũm tũjk agũ'ũybyũ. ³⁴ Tũy'ajtũn n'anũũmũdu ko tũgekyũ tyǎadũ jyata'ǎñũty maanũmũ naty ja ja'ayũty di'ibũ tyam kyaj 'yooktũnũm. ³⁵ Ja tsajp es ja naxwíñũdu náxũp, per ja n'ayúkũts ni nǎ'a kyakexy kyanaxy.

³⁶ 'Per ja xũũ es ja oorũ ni pũn tkanijawũ, ni yũ Diosũ 'yánkũsũty es ni ẽj, ja Diosũ 'yU'unk, yũ'ũyũ dũ'ũn je'eyũ ñija'ǎp ja Dios Teety.

³⁷ 'Kots nmínũt ẽj, ja Naxwíñũdu Ja'ayũdyũ Kyudũnaabyũ, dũ'ũn jyata'ǎñ éxtũm mǎ ja No'ee jyiky'aty. ³⁸ Mǎ tadũ tiempũ mǎ naty kyajnũm myiñ ja ayo'onduu, ja ja'ayũty kyay 'yuuktũ es ñayyǎpũkũdu extũ ja xũũ mǎ ja No'ee tyũjkũ mǎ ja 'yarkũ. ³⁹ Es ni ti tkaja'ǎdu wi'ixũ naty jyata'ǎndũ extũ jaanũm ko myiñ ja ayo'onduu. Ta yajji'xũdu nidũgekyũ. Nandũ'ũn jyata'ǎñ kots nmínũt ẽj, ja Naxwíñũdu Ja'ayũdyũ

Kyudunaabyu. ⁴⁰ Ma tadu tiempu majtsku ja'ayu naty tyundu kyamotm, tu'uk yajmunajxut es tu'uk yajnika'agut. ⁴¹ Majtsku toxytyujk jyutsta, tu'uk yajmunajxut es tu'uk yajnika'agut.

⁴² Wijy m'ittut miidsuty, mat ko kyaj xyñijáwudu ti oorú dún myina'añ ja mWindsúnuty. ⁴³ Es nijáwudu tyaadu, kooxyur tu'ugu kudujk tnijawu ti oorú ma ja koots'át myina'añ ja ma'tspru, wijxyur 'yity es kyajxyur tna'ixy es ja ma'tspru ya'awátsxudut ja tyujk es myaadsudut. ⁴⁴ Paaty miidsuty nandu'un ittu wijy es nay'axkúkuđu, mat ko ma naty xykya'awix xykyajjpr'ixtu, jaats nmina'añ uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu.

Oyduumbu es di'ibu kyaj

⁴⁵ N'okrajtáku tu'ugu kudujk tmudaty tu'ugu tyuumbu di'ibu kuwiy es tyiimpy ti wyindsún tsyejpy. Ta ttukmunikaagu ja tyujk es bom bom dyajkáyut ja po'oduumbu ty di'ibu jam. ⁴⁶ Jotkujk ja tuumbu ko ja wyindsún jya'tut es pyaadudut tkuydyúñ di'ibu tu yajtuknipéky. ⁴⁷ Tey'ajtun n'anumudu ko ja windsún ttuknipákuđu tugekyu di'ibu myudajtyry. ⁴⁸ Es n'okrajtáku, pun ja mduumbu kyaj 'yoyjya'ayuty es je'eyu twinmay ko yu wyindsún jáku ma jya'tut, ⁴⁹ ta ttúnut axuk ja wiinkradu myumduumbu, es tyaku kaay ukrú mudu myu'ami'ikyjya'ayuty, ⁵⁰ es ma tadu xuu ma ja tyuumbu kyaj 'yawíxyuty es kyaj tnijawu ti oorú ja wyindsún jya'ta'añ, net jya'ty ja wyindsún. ⁵¹ Net yajmo'oyut ja mak tudyu'unun, yajrajta'agur ma púnuty

nay'andíjɛdɛp jyiky'attu tɛy'ajtɛn mɛut, mɛ ja 'ay
jyɛ'ɛy yɛ'axtɛt es ñayduɛtskaɛdɛdɛt mɛt ja ayo'on.

25

Nimajkrɛ to'oxyuna'k éxtɛmɛ ijxpajtɛn

¹ Esɛ tadɛ tiempɛ mɛ myina'añ ja tsajpótɛdɛ
kutujkɛn, dɛ'ɛn jajtr éxtɛm nimajkrɛ to'oxyuna'k
di'ibɛ wyijtsɛ'ktɛ ja lyampɛ es t'awixtɛ ja
pɛjkrɛ yedyɛjk. ² Nimɛgoxkrɛ tadɛ to'oxyuna'k
kyuwinmɛ'añɛty es janimɛgoxpɛ kyaj.
³ Di'ibɛ kyaj yajxón twinmɛaydyɛ, ja'a je'eɛɛ
myɛnɛjxtɛ 'yaseytɛ di'ibɛ jap lyampɛty; ⁴ es ja
kuwinmɛ'añbyɛ oj tmɛnejxy ni'igɛ ja aseytɛ, kyaj
jya'ayɛty di'ibɛ jap lyampɛty.

⁵ Es kom ja di'ibɛ naty pɛkaamp kyajpɛ naty
ñaja'ty, ta pyátɛdɛ ja tsuu. Ta myanajxtɛ ni'amukɛ.
⁶ Es éxtɛm tsu'pɛn tmɛdooy kyajxy mɛk, es
jyɛna'añ: “¡Ta myiñ ja pɛjkrɛ yedyɛjk! Nɛjx
jɛjpkubaɛdɛdɛ.” ⁷ Nidɛgekyɛ tadɛ to'oxyuna'k
pyɛdɛ'ktɛ. Ta yɛ lyampɛ t'ɛxkujkɛdɛ. ⁸ Net
ja nimɛgoxkrɛ di'ibɛ kyaj kyuwinmɛ'añɛty
t'anmɛaydyɛ ja nimɛgoxkrɛ kuwinmɛ'añbyɛ:
“Meegyɛts waanɛ ja m'aseytɛ, mɛt ko tap kyɛjxnɛ
yɛ nlámpɛrɛdsɛ 'yaseytɛ es pi'idsaamp.” ⁹ Es ja
kuwinmɛ'añbyɛty 'yadsoodɛ: “Kyaj, mɛt ko kyaj
trɛɛdɛt esats ɛdɛsɛty nyajtúndɛt es ni miidsɛty.
Nik nɛjxtɛ mɛ tyeeɛɛty es jyudyɛ mja'a.” ¹⁰ Es
mɛ naty ja nimɛgoxkrɛ tjuydyɛ ja aseytɛ, net
jyajty ja pɛjkrɛ yedyɛjk. Ja to'oxyuna'k di'ibɛ
naty tɛ ñay'ɛxkúkɛty, ta tyɛjkɛdɛ mɛt ja pɛjkrɛ
mɛ pyɛjkrɛnigaya'andɛ. Ta 'yadijky ja tɛjk.
¹¹ Oknɛm jyajttɛ ja nimɛgoxkrɛ to'oxyuna'kɛty.

Ta kyugajxudũ: “Windsún, windsún, ya'awa'ats.”
 12 Es ya'adsooy: “Kyajts miits n'ixy'attu.”

13 Net ja Jesús t'anmaaydyũ ja 'yuxpajkraty:

—Wijy m'ittat, mat ko kyaj xyñijáwudũ ti xũũ ti ooru nmina'añats.

Tuktujkrũ oorũ meeñ éxtumũ ijxrajtũn

14 'Ma myina'añ ja tsajpótudũ kutujkũn, nandũ'ũn jajtrũ du'ũn éxtum tu'ugũ ja'ay ko ñjxa'añ wiink naxwíñudũ, es twoodsooy ja tyuumbũty es ttukkudũjkũ ja myeeñ.

15 'Nidu'uk tmooy mũgoxkũ oorũ meeñ es jatu'uk majtskũ oorũ meeñ es jatu'uk tu'ugũ oorũ meeñ. Du'ũn tmooy nidu'uk nidu'uk éxtum mbaat tmũmada'aky. Ta net oj tsyo'onnu. 16 Ja di'ibũ 'yaxajũ ja mũgoxkrũ meeñ, ta tyũjkũ ajuuy ado'krũ mat ja meeñ. Ta nandũ'ũnũn dyajganarajty. 17 Nandũ'ũn di'ibũ yajmooy majtskũ meeñ dyajganarajty nandũ'ũnũn. 18 Es ja di'ibũ 'yaxajũ tu'uk, yu'ts ja meeñ ma ttajjujty ja nax.

19 'Tũ naty oy jyajknũ ko jyajty ja wyindsún. Ta tyũjkũ kwentũtuumbũ. 20 Jawyiin ttuũñ mat ja di'ibũ naty tũ tmo'oy mũgoxk. Ta tyukkudũjkũ ja tyuumbũ jamũgoxk ja meeñ ni'igu, es 'yanmaayũ: “Windsún, xymyooyats mũgoxk, es tyaa jamũgoxk di'ibũts tũ nyajganaráty.” 21 Net ja windsún t'anmaay ja tyuumbũ: “A weenu. Oymyũduumbũ mij. Extum oy tũ mduñ ma waanu tũ ndukkudũkũ, n'aktimtukkudũkũp waanu may. Min es nx-ondákũm.”

22 'Ok jyajty di'ib_u naty t_u yajmo'oy majtsk. Ta t'anmaay ja wyindsún: “Windsún, xymyooyats majtsk, es tyaa jamajtsk di'ibats t_u nyajganaráty.” 23 Ta ja wyindsún 'yanmaay_u: “A ween_u. Oymy_uduumb_u mij. Ext_um oy t_u mduñ mā waan_u t_u ndukk_uduk_u, n'aktimtukk_uduk_uap waan_u may. Min es nxondák_um.”

24 'Es ko jyajty jatu'ug_u tyuumb_u di'ib_u naty t_u yajtukk_uduk_u tu'ug_u meeñ, ta t'anmaay ja wyindsún: “Windsún, kom nnija'abuds_u naty ko m'adsoj_ukp, es ko mdsiky mā kyaj t_u mni'ipy es xyajp_ude'eky mā kyaj t_u xywyajwa'xy, 25 paadyats nds_u'k_u es t_u ndájats ja mmeeñ naaxóty. Pes tyaa di'ib_u mij mja'a'ajtypy.” 26 Ja windsún t'adsooy ja tyuumb_u: “¡Nuux, axuk m_uduumb_u! Es p_un mnija'ap kots _uj ndsiky mats kyaj t_u nni'ipy es nyajp_ude'egyats mats kyaj t_u nwajwa'xy tii, 27 paaty t_uxy_upts ja mmeeñ xypyajtáku mā y_u bank_u, es kots t_u njambity, taaxy_upts n'axaj_u nand_u'un ja mmeeñ'ajuydyúkat_us.” 28 Ta ja windsún t'anmaay di'ib_u naty jáp_uty: “Pujkad_u tad_u meeñ, es mo'oy di'ib_u my_udajtypy majk. 29 Mut ko di'ib_u my_udajtypy, aktim'yajmo'oy_uap es tm_udát_ut waan_u ni'ig_u; es ja di'ib_u kyaj tm_udaty, aktim'yajp_ujkadya'ay_uap di'ib_u oyn_u'un_un my_udajtypy. 30 Es_u tyad_u nduumbats di'ib_u kyaj ti ttsooty, jubijpp_udsúmd_u awa'atstúm mā ja koots'át, mā ja'ay jy_u'ay ya'axt_ut es ñaydy_utskaad_ut mut ja ayo'on.”

Ja'ay yajpayo'oy

31 Es_u Jesús 'yak_unáñ:

—Kots ʉj, ja Naxwíñʉdu Ja'ayʉdyʉ Kyudʉnaabyʉ, nmínʉt mʉt ni'igʉ mʉj'ajtʉn es juwʉdity mʉdʉdsʉ n'ánklʉsʉty, nétʉts n'u'uñʉt mʉ uñʉaybyajʉn mʉts ʉj nyajkutuka'añ. ³² Nidʉgekyʉ naxwíñʉdu ja'ayʉty ñaymyujktʉ'ayʉdʉt mʉ ʉjʉn, esʉts nyajʉaywya'xʉdʉts nidu'uk nidu'uk éxtʉm ja borreegʉ kwentʉ'ajtpʉ dyajʉaywya'xyʉty ja byorreegʉ esʉ tsyiip awiingáty. ³³ Nbʉjta'agʉdʉts ja borreegʉ n'aga'añdsyoo es ja tsyiibu n'anajñdsyoots. ³⁴ Nétʉts n'anʉmʉdʉt ja nborreegʉts di'ibʉts nya'ijtypy n'aga'añdsyoo: “Mindʉ miidsʉty di'ibʉts ja nDeety tʉ kyunu'xʉdʉ. Axájʉdʉ ja oy'ajtʉn mʉ ngutujkʉnʉts di'ibu Dios mduknibʉjtaagʉty extʉ mʉ oj dyajkojy ja naxwíñʉdu. ³⁵ Ja'a ko nmʉdajʉts ja yuu es miits xyajkaaydyʉts, nmʉdajʉts ja tʉdsʉ es miits xyajʉ'úktʉts, dʉ'ʉnʉts njʉdijty éxtʉm di'ibu kyajpʉ jyʉʉn tyʉjk, es miidsʉts xymyoodyʉ jajttákʉ, ³⁶ xytyʉgoy'ajtxʉts ja nwit es miidsʉts xymyoodyʉ, ijʉts pa'am mʉʉt es miidsʉts oj xykyu'ixtʉ, ijʉts pujxndʉgóty es miidsʉts oj xykyu'ixtʉ.”

³⁷ 'Es di'ibu jiky'ajt tʉy'ajtʉn mʉʉt xy'anʉmʉdʉpts: “Windsún, ¿na'a tʉ n'ixtʉ myu'eegyʉty es tʉ nmo'oydyʉ mga'ay m'ukʉn, o na'a tʉ n'ixtʉ xymyʉdaty ja tʉdsʉ es tʉ nyajʉ'uuktʉ, ³⁸ o na'a tʉ n'ixtʉ mjʉdity éxtʉm di'ibu kyajpʉ tyʉjk, es tʉ nyajjajttʉ'aktʉ, o tʉ mdʉgoy'ajtxʉty ja mwit es tʉ nmo'oydyʉ, ³⁹ o na'a tʉ n'ixtʉ mbékyʉty es tʉ ngu'ixtʉ, o na'a tʉ m'ity pujxndʉgóty es tʉ oj ngu'ixtʉ?” ⁴⁰ Es ʉj n'adsówʉdʉts: “Tʉy'ajtʉn n'anʉmʉdʉ ko mʉ dʉ'ʉn

xytyuundu mat oytyim di'ibaty nmagu'ugats, mduundu mat uj nandu'xn."

⁴¹ 'Net uj n'anuumudats di'ibu nya'ijtypyats n'anajñdsyoo: "Mastúttugats miidsaty di'ibu tu yajkajxpóktu. Nuix ma ja janya'angu winu xuu winu tiempu di'ibu tu yajtuknibajtaagu es tjaa'átut ja majku'ugópk es ja 'yánklusaty.

⁴² Ja'a ko nmudajtats ja yuu es miidsaty kyajts xyajkaaydyu, nmudajtats ja tuudsu es miidsaty kyaj xyajnu'úktats, ⁴³ jadijtats éxtum di'ibu kyajpu tyujk, es miidsaty kyajts xymyoodyu jajttákn, xytyugoy'ajtxats ja nwit es miidsaty kyaj xymyoodyu, nmudajtats ja pa'am es ijtats pujxndugóty es miidsaty kyajts oj xykyu'ixtu."

⁴⁴ 'Net ja'ajaty xy'adsówdudats: "Windsán, ¿na'a tu n'ixtu mjedity myu'eegyaty, o xymyudaty ja tuudsu, o éxtumu di'ibu kyajpu tyujk o kyajpu nwit, o tu mbékyaty, o pujxndugóty es kyaj tu nbuduku?"

⁴⁵ Es uj n'adsówdudats: "Tugekyu di'ibu kyaj tu xytyundu madu oytyim di'ibaty nmagu'ugats, nan kyaj tu xytyundu mat uj."

⁴⁶ 'Netu tyaadaty ñujxtat ma ja tuydyu'unanu winu xuu winu tiempu, per di'ibu jiky'ajttap tuj'ajtan muut, yu'u nujxtap ma ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu.

26

Tkajxy'áttu pñn wi'ixu Jesús yajmátsat

¹ Ko Jesús tkajxtaay tugekyu tyaadu, ta t'anmaay ja 'yuxpajkraty:

² —Miits mnija'adur ko juxtujmu du'un ja pasku xuu, es uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkuayaka'añats esats xyajkruuzpátut.

³ Ma tadu tiempu ja teedywyindsúnaty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktuur es nandu'unu israelítudyu myujja'aydyujkuty ñaymyujkudu ma tyujk aa Kaifás, ja teedywyindsungópk. ⁴ Jam dyajtydyujkudu wi'ix t'okmátstat ja Jesús mudu andakun, es 'yoogut. ⁵ Es ñayjyunánudu:

—Kyaj jyaaty ma ja xuu, kudiibu xyñibudu'kum ja ja'ayuty.

Tu'ugu toxytyujk ttukkuutsy ja pa'ak xu'kpu ja Jesús

⁶ Jamu natyu Jesús Betañu ma tyujku Simonk di'ibu yajtijp nilepru pa'am. ⁷ Ta ñimawingoonu tu'ugu toxytyujk mat tu'ugu limetu alabastrabu ujts mudu aseytu pa'ak xu'kpu es jantsy tsooxru. Ko naty ja Jesús 'yu'uñu meesu windum, ta ja toxytyujk oj tyukkuudsaty kyubajkkujxy. ⁸ Ko ja xrupjukuty t'ijxtu tyaadu, ta 'yajkudu es jyunandu:

—¿Ti ko tyaadu du'un tu 'yxtugoy? ⁹ Tyaadu tuuxyur tsoox yajteeky esxyur tu yajtukpudákudu ja ayoobu ja'ayuty.

¹⁰ Ko Jesús tmadooyu tyaadu, ta jyunáñ:

—¿Ti ko xy'oodu tadu toxytyujk? Tyaadu óyudsu du'un tu xytyuñ. ¹¹ Pes ja ayoobutujkuty mmudáttur du'uñum ma miidsaty, per uj kyajts du'uñum xymudáttut. ¹² Di'ibu tyadu toxytyujk tu ttuñ kots tu xytyukkuudsyu tadu aseytu pa'ak xu'kpu madsu nnini'x, ja'a du'un jyajp'ijxnur esats nnaxtúkat. ¹³ Tu'yajtan n'anuumudu ko oytyim maaty yajkajxwa'xy yu oybyu ayuk ma tugekyu

naxwíñudü, yajmadya'agut nandü'un di'ibü tyuunü tyädü toxytyujk, es dü'un yajjamyátsut yu'u.

Juudus tkuyaka'añ ja Jesús

¹⁴ Net nidu'ugü nimajmajtskrü ja xprujkrü di'ibü xyu'ajtypy Juudus Iskaryotü, oj myadya'aky müdü teedywyindsúnaty. ¹⁵ Ta t'anmaay:

—¿Nü'unats xymyo'oyat pün ndukküdüküdü ja Jesús?

Net myooyüdü i'px majkü platü meeñ. ¹⁶ Es net ja Juudus t'axtaay oga'an ja tiempü mä t'okkuyákut ja Jesús.

Nindsün'ajtamü 'ya'ux

¹⁷ Es mä ja paskü xüü tsyondaky mä yajkáy ja tsajkaaky di'ibü kyaj tmüdaty ja levaduuru, ja xprujkrüty tnimiindü wingón ja Jesús es dyajtüdü:

—¿Mää xytsyeky n'axkúküdats es ndu'unam ja paskü a'ux?

¹⁸ Ta ja Jesús 'yanmaayüdü:

—Nujxtü jam kajpnóty mä ja tyujk tu'ugü yedyujk nmütнайmyaayüdü, es anüümüdü: “Yü Windsün dü'un jyuna'añ: Yü nxüü n'oorats tü wyingóñ, es mä yü mdüjk nduna'añats ja paskü müdüdü n'xprujkrüty.”

¹⁹ Net ja xprujkrüty dü'un ttuundu éxtam ja Jesús tyuknipüküdü. Ta t'axkujküdü ja paskü a'ux.

²⁰ Ko oj tsyu'ujünü, tamü natyü Jesús meesü windum müü ja nimajmajtskrü 'yxprujkrüty. ²¹ Mä naty jam 'ya'ux'attü, ta Jesús jyunañ:

—Tüy'ajtün n'anüümüdü ko nidu'uk miidsaty xykyuyaka'añats.

22 Net ja uxpɔɔjkrɔty jyantsyjtymadyuktɔɔjkɔdɔ, es dyajtɔdɔ nidu'ugáty ja Jesús:

—Windsún, ¿tii uɔtsɔ daa?

23 Ta 'yadsoojɔ ja Jesús:

—Di'ibɔts xymɔattojxmujkr, yɔ'ɔdsɔ dɔ'ɔn xykyɔyakaamp. 24 Ɛj ja Naxwíñɔdɔ Ja'ayɔdyɔ Kyudɔnaabyɔ, dɔ'ɔn nnejxyɔts éxtɔm ja Diosɔ jyaabyajtɔn jyɔna'añ. ¡Per pɔroobɔ tadɔ yedyɔjk di'ibɔts xykyɔyakaamp! Nik oɔ mɔt yɔ'ɔ kooxyɔbɔ tadɔ yedyɔjk kyadimmiiñ kyadimjajty naxwiiñ.

25 Net ja Juudɔs di'ibɔ kɔyakánɔp, oɔ dyajtɔɔy ja Jesús:

—Windsún, ¿tii uɔtsɔ daa?

Ta Jesús 'yadsoojɔ:

—Mijtsɔ dɔ'ɔn.

26 Mɔ naty jam 'ya'ux'attɔ, ta Jesús tkone'ky ja tsajkaaky, es tjá'aygyɔdáky ja Dios.

Es ko ttujkwa'xy, ta tmooydyɔ ja 'yɔxpɔɔjkrɔty, es t'anɔɔmɔdɔ:

—Kaydyɔ. Tyááɔdɔsɔ dɔ'ɔn ja nnini'x.

27 Net tkone'ky tu'ugɔ kálɔz mɔdɔ vinɔ, es tjá'aygyɔdáky ja Dios.

Ta tmooydyɔ ja 'yɔxpɔɔjkrɔty, es t'anɔɔmɔdɔ:

—Uuktɔ nidɔgekyɔ miidsɔty mɔ tyáɔdɔ kálɔz. 28 Tyááɔdɔsɔ dɔ'ɔn ja nne'pyñɔts di'ibɔ yajtamaamp yaj'yokaamp es tyɔdyúkat ja kajxy'átypyɔ, es dɔ'ɔn yajma'xɔt mayɔ ja'ay ja pyojpɔty. 29 Es n'anɔɔmɔdɔ ko kyajts nnaky'uuga'añ tyáɔdɔ uuvɔ nɔɔ extɔ kodsɔ naty n'iiky mɔt miidsɔty ja jembyɔ uuvɔ nɔɔ mɔdsɔ nDeedyɔts yajkutíky.

Jesús tnigajxy ko Peedrɔ 'yɔxtija'añty

³⁰ Ko t'udaay tu'ugu alabanzu, ta oj ñujxtu ma ja Oliivus Kopk. ³¹ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpajkruty:

—Nidugekyu miits xymyatstu'udándupts tyadu koots, mut ko jyuna'añ ma Diosu jyaaybyajtun: “Nya'oogupts ja borreegu kwentu'ajtru, es ja byorreeguty 'yayo'oywya'xta'aydyut.” ³² Es kodsu naty tu njikypyeky, jawyiinats nnujxut Galileeu maanumu naty miits mganujxtu.

³³ Net ja Peedru 'yadsooju:

—Oy nidugekyu mjamatstuttaayubu, uj kyajts mij nmatstu'udut.

³⁴ Net ja Jesús 'yanmaayu:

—Tuy'ajtun n'anumu ko nan ma tyadu koots, kyajnumu naty tugaak 'yuy, esuts mij xy'uxtija'añ tuguk ok.

³⁵ Netu Peedru jyunañ:

—Oyuts ndim'oogut mut mij, kyaj n'uxtijat.

Es nidugekyu ja xupajkruty nandu'an jyunaandaaydyu.

Jesús kyajxta'aky Jetsemanii

³⁶ Net ja Jesús jyajttu mudu 'yuxpajkruty ma tu'ugu nugam di'ibu xyu'ajtypy Jetsemanii. Ta t'anmaaydyu ja 'yuxpajkruty:

—U'uñadu yaa mints xim n'okkajxta'aky.

³⁷ Ta tmanejxy ja Peedru es majtsku Zebedeeu myaank. Ta ñayja'aju jantsy jotmaymuut es 'yamutsk'ajty. ³⁸ Net t'anmaaydyu:

—Dunats njawu njodoty éxtam tu'ugu jotmay di'ibu mudu o'kun. Wu'umdu miits ja yaa es wijy m'ittut mut uj.

³⁹ Net ja Jesús oj waanü ñas'yo'oyü. Ta ñayjyujpü koxtanü naxkujxy, es kyajxtáky dü'an:

—Tatitu'unk, pün mbaat, küdiibats n'uugut yu ta'ambü. Per kyaj dyu'anuty éxtumts üj ndseky, wa'anü dü'anuty éxtum mij xytsyeky.

⁴⁰ Net jyambijty mä naty ja nidugüakpü 'yuxpüjkpü es tpattu mya'adü, es t'anmaay ja Peedru:

—¿Kyaj tü mmada'aktü miits m'ittut wjy mut üj ni tuk oorü? ⁴¹ Wjyü es kajxtá'aktü küdiibü ja ka'oybyü mmamada'agudut. Tüy'ajtün ko ja anmüja'an tsyejpy es ttúnüt di'ibü Dios tsyejpy, per yu nini'x kyaj oy tmudanü.

⁴² Ja myümajtsk ok oj ñejxy, ta kyajxtáky dü'an:

—Tatitu'unk, pün kyaj mbaat xya''adiky es küdiibats üjü dü'an n'ayówut, wa'anü dü'an dü'anuty éxtum mij xytsyeky.

⁴³ Net jyambijty jatugok mä ja nidugüakpü 'yuxpüjkpüty, es tpaty ak maadup, mut ko nügoo naty ja tsuu tü 'yokwindüjkündü. ⁴⁴ Ta tna'ijxy es oj ñejxy myaduguk ok kajxtákpü, nandü'an éxtum tü t'ok'amdoo t'okpüjktsoobü. ⁴⁵ Ta oj jyambijny mä ja nidugüakpü 'yuxpüjkpüty, es t'anmaaydyü:

—¿Tii m'akmaa m'akpo'xtübü? Tü net tpaaty ja xü ja oorü mä üj, ja Naxwíñüdü Ja'ayadyü Kyudünaabyü, nyajküyaka'añüts mä yu pojpy ja'ayuty. ⁴⁶ ¡Püdü'üktü! ¡Jo'omdü! Ta myiñ ja di'ibüts xyküyakaamp.

Jesús yajmátsy

⁴⁷ Tamü natyñümü Jesús 'yakkajxy ko jyajty ja Juudus di'ibü nandü'an 'yapóstulü'ajtypy mä yu nimajmajtskpü, es myndü müdü mayjya'ay

mædu 'yespaadu esu kyépyuty. Yu'u naty kajxædup ja teedywyindsúnaty esu myujja'aydyujkadyu israelítaty. ⁴⁸ Es tu naty Juudas ttukni'ixu wi'ixu naty dyaka'añ ja ijxwæ'amæn:

—Di'ibats uj ndsi'xyry, yu'u du'unu naty ja Jesús. Yu'u du'un mmátstæp.

⁴⁹ Netyu Juudas tnimiiñ ja Jesús, es tkajxpe'xy:

—Dios maygyépyuty, Windsún.

Ta oj ttsi'xy. ⁵⁰ Netu Jesús 'yadsooy:

—Mætnaymyaaybyu, ¿tun ti mnimiimpy?

Ta tnimæwingoondæ ja Jesús es tmajtstæ es dyajnujxnædu tsimy. ⁵¹ Nidu'uk di'ibu naty jam mædu Jesús, tju'ty ja 'yespaadu es tnibo'tu tuk adu'umu tyatsk ja teedywyindsungópku tyuumba.

⁵² Net ja Jesús t'anmaay:

—Pujku'ugu m'espaadu ma xya'ity. Mæt ko nidugekyu di'ibu tsiptuump mædu espaadu, nan mædu espaadu 'yoogat. ⁵³ Es tim tyamyu mbaadats nja'amdoy ja nDeedyats es tkáxut tægoymyayu ánklesaty esxyupts xypyudæku. ⁵⁴ Per kyajtsu du'un ndúnat, mæt ko wi'ix yajkuydyúnat ja Diosu jyaaybyajtæn di'ibu janaamp ko du'un tyun jyátæt.

⁵⁵ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja mayjya'ayaty:

—¿Tii du'unats miits tu xyñimíndats mædu m'espaadu esu mgepy es xymyatsa'andats éxtamxyupts uj nma'tspaty? Bom bómats uj tu n'u'uñu mæt miidsaty muj tsajptæjk ñabotsoty es nya'æxpxæktæ, es ni na'ats tu xykyatsumdæ. ⁵⁶ Es tægekyu tyaadu du'un játyuty es yajkuydyúnat di'ibu ja Diosu kyugajxpty myadyaktæ ma ja Diosu jyaaybyajtæn.

Jesús, Anás wyindum

Ta nidugekyu ja xprujkputy tmastuttu ja Jesús, es kyaktaaydyu. ⁵⁷ Di'ibáty myajtsta ja Jesús, yu'ujuty yajnujxtu ma ja teedywyindsungópk Kaifás, ma naty ja di'ibuty tsajptugóty ya'xprujktup esu mājja'aydyujkuty tu ñaymyúkudu. ⁵⁸ Es yu Peedru pyanujx extu ma ja tyuja'a ja teedywyindsungópk. Jap tyujku es ñaxwe'tsy madu polasiuty, es tñijawuya'añ wi'ix 'yokwe'emy ja Jesús.

⁵⁹ Yu teedywyindsúnuty es ja mājja'aydyujkuty es tugekyu di'ibu ana'amdup maj tsajptugóty t'uxta'aydyu ja winma'añ wi'ix t'okniwaambattat ja Jesús es 'yoogat, ⁶⁰ es kyaj tpattu ja pyojpu oy may ja ja'ay oj jyamindu es tñaniwaambajttu ja Jesús. Es tim ok myiñ nimajtsku testiigu di'ibu andáktup, ⁶¹ es jyunandu:

—Tyaadu yedyujk du'un jyana'añ: “Mbaadats njity tyadu maj tsajptujk es tuguk xwats ngójut jatugok.”

⁶² Net ja teedywyindsungópk pyude'ky es t'anmaay yu Jesús:

—¿Kyaj m'adsoy ni tii? ¿Tii danu tyaadu di'ibu yam myadyáktup mut mijtskyujxm?

⁶³ Es ja Jesús oj wye'emy amoñu. Net ja teedywyindsungópk 'yanmaayu:

—Ujtsats mij n'anmaapy madu Diosu xyuugyujxm es xy'anuumadats ja tuy'ajtun pan mijtsu du'un ja Kristu, ja Diosu 'yU'unk.

⁶⁴ Jesús 'yadsooy:

—Ujtsu du'un éxtam mij mjuna'añ, es nandu'un n'anuumadu miidsaty ko m'íxtup ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, n'u'uñuya'añuts ma yu 'yaga'añdsyoo ja Dios

di'ibũ tũgekyũ muk'ajtan myũdajtypy, es ma naty nmina'añats yoodsóty.

⁶⁵ Net ja teedywyindsungóp̄k tku'tsy ja wyit es ñũgũxũ'ũgũt ja 'yakũ, es jyũnáñ:

—¡Tyadu yedyũjk tũ tmũdũgoy ja Dios mũdu kyũ'ũm ayuk! ¿Oy njadimtsojkm ja testiũgũ? Miidsuty ku'ũm tũ xymyũdowdu yũ 'yaxuk ayuk.

⁶⁶ ¿Wi'ix mjũna'andu?

Es ja'ajuty jyũnandu:

—Myũdajtypy ja pyeky, es pátur 'yoogũt.

⁶⁷ Ta twindsujũ'ktũ es twojptũ es naagũty twimbojtsũ'ktũ, ⁶⁸ es t'anmaaydyũ:

—Mij Kristũ, jmay pũn tũ mgóxyuty!

Peedru t'ũxtijy ja Jesús

⁶⁹ Ma naty ja Peedru 'yu'uñũ tũja'p, ta ñimiinũ tu'ugũ kiixy po'oduumbũ es 'yanmaayũ:

—Mij nandu'ũn tũ mjũdity mũdu Jesús, Galileeu ja'ay.

⁷⁰ Es ja Peedru 'yũxtijy ja Jesús mayjya'ayóty, es jyũna'añ:

—Kyajts nnijawũ ti dũn mmadyakypy.

⁷¹ Jamũ natyũ Peedru tũjk agũ'ũm ko jatu'ugũ kiixy po'oduumbũ di'ibũ naty jar 'yijxũ. Ta jyũnáñ:

—Tyadu ja'ay nandu'ũn tũ jyũdity mũdu Jesús nazareũ.

⁷² Ta jatũgok ja Peedru t'ũxtijy, es jyũnáñ:

—Diósũts ndestiũgũ'ajtypy ko kyajts n'ixy'atyũ tadũ yedyũjk.

⁷³ Ko waanũ 'yak'ijty, di'ibũ naty jápũty tniũmjwã'ktũ ja Peedru es t'anmaaydyũ:

—Tũy'ajtan ko mij nandu'ũn mja'ay'ajtabũ tyãadu, mũt ko mũdu m'ũ'ũ mgajxũn mya'ũxkapy.

74 Netu Peedru oj ñaygyajxpékyuty ko kyaj tũy'ajtũn jyuna'añ:

—¡Ay, por tsysos! Kyajts n'ixy'atyũ tadũ ja'ay.

Ta netyũ 'yũũy ja tũgaak. 75 Net ja Peedru tjamyejtsy éxtũm ja Jesusũ naty tũ 'yanũ'ũmũxaty: “Ko kyajnumũ natyũ tũgaak 'yũy, es mij mjũna'ana'añ tũgũk ok ko kyajts xy'ix'aty.” Taa ja Peedru pyũdseemy jap, es jantsy jyũũy yaxy.

27

Jesús, Pilatũ wyinduuy

1 Ko oj xyũũñũ, ta ja teedywyindsũnũty es ja israelítũdyũ myũjja'aydyũjkyty t'ũmũjk tkajxmũjktũ es dyajti'igyũdũ es 'yoogũt ja Jesús. 2 Net tkũtsuumdũ es oj ttukkũdũkũdũ ja gobernador Ponsyũ Pilatũ.

Juudũs 'yeeky

3 Ko ja Juudũs di'ibũ naty tũ tkũyaky ja Jesús, t'ijxy ko tũ naty tkũyaky es 'yoogũt ja Jesús, ta oj jyajotmay'o'knũ. Ta tkoonũmbijty ja i'px majkru platũ meeñ tsajptũgóty mã ja teedywyindsũnũty es ja mũjja'aydyũjkyty. 4 Ta t'anmaay:

—Ûj tats nbekytyũñ kots tũ ngũyaky es 'yoogũt tu'ugũ ja'ay di'ibũ kyaj tii pyeky.

Per ja'ajuty 'yadsoojũ:

—Esa taadũ, ¿tits uũdsaty ngwéntuty? ¡Mij taadũ mbátũp!

5 Net ja Juudũs tnaswũjũ ja meeñ mã mũj tsajptũjkũn, es ñũjxũn es ñayyo'ktũũyũ.

6 Ja teedywyindsũnũty tkoonmũjktũ ja meeñ, es ñayjyũnánũdũ:

—Kyaj mbaat nbujtákuᵐ tyadu meeñ ma ja limosna ñipety, mat ko yu'a yaj'yajk ko tu'ugu ja'ay 'yoogut.

⁷ Net ñaybyujtákuᵐ ti'igyᵐ es tjuyandu tu'ugu nax di'ibu ja'a'ajtypy ja tu'ts pojtspe, es du'an tmadátut ma dyajnaxtákuᵐ ja jabye'xyuty.

⁸ Paaty txu'atyᵐ tadu nax extu tyambaat ne'pyññax. ⁹ Es du'an yajkuudyuñ yu tyadu di'ibu ja Diosu kyugajxpe Jeremius tu tkajxyu naty: “Es t'axájuᵐ i'px majku platᵐ meeñ, éxtam ja israelitu ja'ayuty trujtákuᵐ ja tsyoo, ¹⁰ es mudu tadu meeñ tjuudyu ja tu'ts pojtspe ñax, éxtam ja Nindsun'ajtam xytyuknipejky.”

Jesús, Pilatu wyinduuy

¹¹ Net Jesús oj yajmunejxy ma ja gobernador, di'ibu yajtuju:

—¿Tii mijtsu du'an ja israelítadyu ryey?

Netu Jesús 'yadsooy:

—Du'una du'an éxtam mij mjuna'añun.

¹² Es ko ja teedywyindsánuty es ja mājja'aydyukuty ñi'unudu, Jesús kyaj 'yadsooy.

¹³ Net ja Pilatu yajtuju:

—¿Tii kyaj xymudoy tugekyu di'ibu yam mdukni'u'unudup mij?

¹⁴ Es ja Jesús kyaj tyim'adsooy ni tuk aa. Es ja gobernador du'añu oj wu'unu es kyaj tnijawu wi'ix 'yakuñana'anut.

Jesús ñiduku es 'yoogut

¹⁵ Es ma ja xuᵐ ja gobernador jumajt jumajt tnasmatsᵐ tu'ugu tsimyja'ay di'ibu ja ja'ayuty tsy-ojktup. ¹⁶ Es ma tadu tiempu, jape naty 'yity tsimy tu'ugu muj pekyja'ay di'ibu xuy'ajtypy Barrabás.

17 Es ko naty ja israelítaty tu ñaymyúkudú, ta ja Pilatú dyajtúy:

—¿Di'ibú miits mdsojktúp esúts nnasmátsut, yú Barrabás, o yú Jesús di'ibú xyú'ajtypy Kristú?

18 Du'un jyúnáñ ja Pilatú mut ko ñija'abú naty ko ja teedywyindsúnaty tñaywyinnaxújáwudú ko Jesús may ja ja'ayuty pyanújxudú es paaty tu tyukkúdáku.

19 Ko naty ja Pilatú 'yak'u'uñú má yajkutíky, yú ñudo'oxy oj ñigajxykyáxuty es 'yanú'amxuty:

—Katú mij ti xytyuktúku mudú tadú ja'ay di'ibú kyaj tii pyeky, mut ko tsu'uyúts ngumá'ay jantsy axúuk mut yú'agyújxm.

20 Es ja teedywyindsúnaty es ja mujja'aydyújkuty oj ttukkupúktú ja ja'ayuty es jyúna'anat ko yaj-nasmátsut ja Barrabás es ja Jesús 'yoogut. 21 Ja gobernador dyajtúy jatúgókuty:

—¿Di'ibú nidu'uk mdsojktúp esúts nnasmátsut?
Ta ja'ajuty 'yadsoodú:

—Yú Barrabás.

22 Net Pilatú dyajtúy:

—¿Es tits ndúnúp mudú tyádu Jesús di'ibú mij m'andijtúp Kristú?

Es nidúgekyú 'yadsoodú:

—¡Yajkruuzpát!

23 Net ja Pilatú t'anmaaydyú:

—Pes, ¿tii du'un tu ttimtuundúgóy?

Per ja'ajuty 'yaktim'yaxkaktú:

—¡Yajkruuzpát!

24 Ko ja Pilatú t'ijxy ko kyaj ja ja'ayuty tkupúktú es ni'igú ñaymyuk ñaydyá'adsúdu ja ja'ay, ta tni-gajxú núú es oj kyúbujuj mayjya'ay wyinduuy, es jyúna'añ:

—Ûj kyajts nduktuk_u ja 'yo'kun_u tyad_u ja'ay. Mi-ids_udy_u taad_u mbátud_up.

²⁵ Es nid_ugeky_u ja ja'ay_uty 'yadsood_u:

—j_uds_uty es n'u'unk n'una'k_uty pyeky'átt_up m_udu tyad_u 'yo'kun!

²⁶ Net ja Pilat_u tasmajts_u ja Barrabás, ta tni'ana'am_u es_u Jesús yajwó_up_ut. Ta net tk_uyajky es dyajkruuzpátt_ut.

²⁷ Net ja gobernadoor_u syoldaad_uty tm_un_ujxt_u ja Jesús m_u ja palasy_u es dyajnaymyuj_u nid_ugeky_u ja soldaad_uty m_u Jesús. ²⁸ Net tjaan_udu ja wyit, es ttukp_ujtákt_u tu'ug_u wit_u tsu'unkp_u éxt_um_u rey_u wyit. ²⁹ Ta tx_ugajtt_u ja apyñ éxt_um tu'ug_u koron_u, es t_up_ujták_udu ky_ubajkk_ujxm, es ttukk_ukajp_udu tu'ug_u t_ujk m_u 'yaga'añgy_u'u. Ta net twingox_utnaaydy_u, ttukxi'kt_u es t'anmaaydy_u:

—j_uM_uj k_ujxm mij, israelít_udy_u ryey!

³⁰ Nandu'un twindsuj_u'kt_u, es ttukk_ukajptútt_u ja ty_ujk es ttukkuwojp_u'kt_u. ³¹ Ko ttukxiktaaydy_u, ta dyajjn_uajkt_u ja tsu'unk wit, es ttukp_ujtákt_u ja ky_u'_um wit. Ta tm_un_ujxn_udu es dyajkruuz-pata'and_u.

Jesús kyruuzpéty

³² Ko naty tsoond_u, ta ñaybyát_udu mat tu'ug_u ja'ay di'ib_u kugajpn Sirene es tx_u'aty Simonk. Ta ttukkup_ujkt_u agwan_u es dyajn_ujxt_u ja Jesus_u kyruuz.

³³ Es du'un jyajt_u m_u tu'ug_u lugaar tx_u'aty Gólgot_u, di'ib_u 'yandijpy Kalaveer_u Lugaar.

³⁴ Jam t_uatuk'uugá_udu ja vin_u taam'yo'oy m_udu tsajkadsuxknijy es kyaj m_uk t_uaw_ut ja ayo'on. Es ko t'ukmajtsy ja Jesús, ta kyaj tim 'yiky.

³⁵ Ko naty t_u dyajkruuzpátt_u, ta ja soldaaduty ttuund_u ja rif_u es dyajwa'xt_u ak y_u'ujuty ja Jesus_u wyit. D_u'an yajkuydyuun' éxt_um jy_unañ ja Dios_u kyugajxp_u: “Dyajwa'xt_ut_s ja nwit ak y_u'ujuty mat ko ttuund_u ja rif_u.” ³⁶ Net ñaxwa'tst_u jam es tkwent_u'ata'and_u. ³⁷ Es ky_ubajky t_up_uták_ud_u tu'ug_u letreer_u di'ib_u j_una_uamp éxt_um_u d_u'an ja 'y_u'an_un: “Tya_uad_u d_u'an ja Jesús, israelít_udy_u ryey.”

³⁸ Nand_u'an majtsk_u ma'tsp_uty dyajkruuzpajtt_u mat y_u'u, tu'uk aga'añdsyoo es jatu'uk anajñdsyoo. ³⁹ Ja ja'ayuty di'ib_u najxt_up jam, tnixi'ik ttukxi'ikt_u es ttukn_ugow ttuk'yujkówd_u, es jy_una'and_u:

⁴⁰ —¿Tii kyaj mmijtsuty di'ib_u j_una_uamp ko mjít_up ja m_uj tsajpt_ujk es taguk x_um xykyójat jatagok? Mínuts n'ok'ixt_u. P_un mijts_u d_u'an ja Dios_u 'yU'unk, nayyajnitso'og_ud_u mij k_u'am es j_unak kruuzkajxy.

⁴¹ Es nand_u'an tyukxík_ud_u ja teedywyindsún_uty es ja di'ib_uty tsajpt_ugóty ya'axp_ujekt_up es mad_u fariseeuty es ja m_ujj_u'aydy_ujkuty. Es ak y_u'ujuty ñayjy_una'and_u:

⁴² —T_u dyajtse'eky ja wiinkp_uty es kyaj mbaat ñayyajtse'egyuty k_u'am. ¿Tii kyaj y_u'ujuty ja israelít_udy_u ryey? Wa'an tjanaky kruuzkajxy es nm_ub_ujk_um y_u'u. ⁴³ ¿Tii kyaj t_u jy_una'añ ko y_u'u Dios 'yU'unk'átyuty? Ko ty_u'ajt_un_uty ko Dios y_u'u tsyékyuty, jwa'an_u net ja Dios dyajtse'egyuty jam kruuzkajxm!

⁴⁴ Ext_u ja ma'tsp_uty di'ib_u naty jam mat y_u'u kruuzkajxy, twingajx t_ujp_ukajxt_u ja Jesús nand_u'an.

Jesús 'yeeke

⁴⁵ Net tugekyu ja naxwíñudu kyoodsudyaay kikyxyuu extu tuguk yaxp xuuuunm. ⁴⁶ Es nan ma tadu oorü Jesús kyajxy jantsy muk:

—Elii, Elii, ¿lamu sabaktanü?

Di'ibu ayuk wimbudsuump: “Dios miiu, Dios miiu, ¿ti kots mij tu xymyastu'uty?”

⁴⁷ Nidu'uguty di'ibu naty jam, tmudoodu es ñayjyunánudu:

—Yu'u tyaadu yáxur ja Eliius, ja Diosu kyugajxru.

⁴⁸ Netyu nidu'uguty oj ñejxy puye'egyu es oj dya-tsooñ tu'uk di'ibu yuunkrunaanu. Ta dyajxe'ky madu vinu xun, es ttuk'ujptíju tu'ugu kepy, es tmawingooñ ja Jesús es tmuugat. ⁴⁹ Per ja wi-inkruty jyuanandu:

—¡Mastu'ut! Min n'ok'ijxum pan nimiinur ja Eliius es yajtso'ogudut.

⁵⁰ Ta jatugok ja Jesús oj kyajxy jantsy muk. Ta oj 'yo'knu. ⁵¹ Netyu ja aduy di'ibu jap muj tsajptugóty kyu'tswa'xy kubajky extu ax'ambaat, ja naxwíñudu pyumiimy, ja ju'u kaats oj 'ya'ajadya'ay, ⁵² es 'yawatsy ja o'krü jut, es jyikyruyjkta mayu Diosu jya'ay di'ibu tu 'yooktu. ⁵³ Es ko naty tu jyikyruyjknu ja Jesús, net ñujxtu Jerusalén ma mayjya'ay 'yijxudu.

⁵⁴ Ja soldaadu windsún esu syoldaaduty di'ibu naty muut tkwentu'attu Jesús, ko t'ijxtu ja muk ujx es tugekyu di'ibu naty tuun jajtup, net jyantsytsyu'kudu es ñayjyunánudu:

—¡Tuy'ajtandumu naty ko tyaadu yu'ujuty ja Diosu 'yU'unk!

⁵⁵ Jamu naty mayu toxytyyjkuty myuj'ixtu jagam di'ibu naty Jesús tu tranajxtu Galileeu

es tã tpuđúkũdu naty. ⁵⁶ Mã yũ'ũdyũ naty ja Mariiũ Magdalenu, ja Mariiũ di'ibũ tyaak'ajtũp ja Santya'agũ esũ Josee, es ja Zebedeeũ ñũdo'oxy di'ibũ Santya'agũ esũ Fwank tyaak'ajtũp.

Jesús ñaxtũkũ

⁵⁷ Ko ja xũũ tsi'i'dánũũ, ta myiĩũ tu'ugũ mukja'ay di'ibũ xyũ'ajtypy Josee, Arimateeũ kyugajpnũty, di'ibũ naty tã tpanejxy ja Jesús. ⁵⁸ Yũ'ũ oj tñinejxy ja Pilatũ es t'amdooy ja ñini'xũ Jesús. Ta Pilatũ tni'ana'amũ es yajmo'oyũt. ⁵⁹ Ja Josee t'axajũ ja ñini'xũ Jesús. Ta t'abijty mũt tu'ugũ wã'atspũ saabũũ, ⁶⁰ es tpujta'ky mã kyũ'ũm o'kpũ jut di'ibũ naty yũ'ũ tã dyajtsajtsjũty dyajpa'ajũtyũty tsawiiĩ. Ta oj t'agũ'ũy mũt tu'ugũ mũjpu tsaa. Ta oj ñũjxũũ. ⁶¹ Jamũ naty ja Mariiũ Magdalenu esũ wiinkpu Mariiũ twin'u'ũũdu ja jut.

Soldaadũty di'ibũ kywentũ'ajttũp ja o'kpũ jut

⁶² Jakumbom mã ja saabũdu xũũ, ja teedy-wyindsũnũty esũ fariseeũty oj tmũgajxtũ ja Pilatũ, ⁶³ es t'anmãaydyũ:

–Windsũn, yũ'ũts njamyajttũp ko tadũ andakpu jyũnãĩ mã naty 'yakjiky'átyũũm, ko mã tyũgũkxũbety jyikyryũkũt mã naty tã 'yeeky. ⁶⁴ Paaty tunũ may'ajtũn, kaxtũ msoldaadũty es mũjx tkwentũ'atyũ tadũ jut aa extũ ko tyũgũkxũbãtũtũm, kũdiibũ mũjx ja 'yũxpujkrũty jyũũduũ koots, es ókũũm t'anũũmũdũt ja ja'ayũty: “Tũ jyikyryeeky mã tã 'yeeky.” Ko dũ'ũn jyátũt, ni'igũ naty 'yaxũũgũty es kũdiinũm mã naty kyakruuzpétyũũm.

⁶⁵ Pilatũ jyũnãĩ:

—Jótum. Mənujxtə ja soldaaduty es yajxón xy-tyukkwentə'áttət ja jut aa éxtəm kyaj mbaat pán tyəkə.

⁶⁶ Ta tmənujxtə ja soldaaduty es trujtəktəaydyə yajxón ja tsaa di'ibə agəuy'ajtypy ja jut, es tsaaydyə mət ja syeyə, es ja soldaaduty oj wuy'əmdə kwentə'ajtrə.

28

Jesús jyikypyeky

¹ Ko ja saabudə xəə ñajxy, xəəñəbunə naty mə ja domingə xəə, ñejxy ja Mariiə Magdalənə es ja wiinkrə Mariiə mə ja Jesús oj ñaxtukə. ² Es ti'in myiñ tu'ugə mək ujx, ja'a ko tu'ugə Nindsən'ajtəm Diosə 'yánkəsə naty kudəkp tsajpótm, es jyajty mə ja jut aa. Ta dyajjəgéky ja tsaa di'ibə naty 'yagəuy'ajtypy ja jut, es jam ñaxwe'tsy. ³ Esə wyiin jyəjp tye'xy éxtəmə jədsuk, esə wyit poop éxtəmə tsajp'e'pyky. ⁴ Ko ja soldaaduty t'ijxtə, tsəyənəydyə mət ja tsə'ugə es wuy'əmdə éxtəmə o'krəty. ⁵ Net ja ankləs t'anməaydyə ja toxytyəjkəty:

—Katə mdsə'ugədu. Əj nnija'abəts ko xy'əxtə'aydyə Jesús di'ibə tə dyajkruuzpátə.

⁶ Kyaj ñakyyəaty, pes tə jyikypyeky, də'ən éxtəmə naty tə tniğajxy. Min xy'ixtə ja lugaar mə naty 'yity. ⁷ Nəjxtə pojən, anəmədu yə 'yəxpəjkəty ko di'ibə tə 'yeeky tə jyikypyeky, es nəjxp Galileə jawyiin məanəm miits mganəjxtə. Jap xy'ixtət. Tyaadə də'ən di'ibə naty miits n'anəməyándəp.

⁸ Net ja toxytyəjkəty pojən tso'ondə mə ja jut aa, jyantsyxyondəktə es tsə'əgədu nandə'ən, es oj pəye'egyə t'awánədu ja xpəjkəty.

⁹ Nujxtubü naty, ta tu'aay pyátudü ja Jesús, es kyajxpo'xudü. Ta ja'ajuty tmüwingoondü ja Jesús. Ta t'awdajttü es tmünaandü mä tyeky. ¹⁰ Ta 'yanmaayudü:

—Katu mdsu'ugudü. Nujx anuumudü nmügu'uktujkats ko jap ñujxtut Galileeu, es jápats xypyaattut.

Di'ibü soldaaduty myadyaktü

¹¹ Ko naty ja toxytyujk ñujxtü, naaguty ja soldaadü oj ñujxtü Jerusalén kajpnóty es oj ttukmümadya'aktü ja teedywyindsúnuty tügekyü di'ibü tü tyuñ tü jyátyuty. ¹² Tyadü teedywyindsúnuty oj ñujxtü mä ja müjja'aydyujkuty es ñayyaji'igyudü. Net tmeëñmyoodyü ja soldaaduty, ¹³ es t'anmaaydyü:

—Miits mjuna'andut ko koots mä naty miits mma'adü, ja 'yuxpxjkpadyü Jesús oj tü tjuuttü ja ñini'xü Jesús. ¹⁴ Es pün ja Pilatü ñija'abü tyaadü, üdsuty müüt nnaygyajxadut küdiibü tü mjátudut.

¹⁵ Ta ja soldaadü t'axájudü ja meeñ es dü'ün oj tmadyakwa'xtü éxtümü naty tü ya'anuumudü. Es dü'ün tmadya'aktü ja israelítuty extü tyambaat.

Di'ibü Jesús tyuknipejkypy ja 'yuxpxjkpety

¹⁶ Ja nimajk tu'ukpü xpxjkpety oj ñujxtü Galileeu mä ja kopk éxtümü naty ja Jesús tü 'yanu'amxudü. ¹⁷ Es ko t'ijxtü ja Jesús, ta t'awdajttü, oy naaguty 'yamajtsk jyotmajtsküdü. ¹⁸ Net ja Jesús tmüwingooñ ja 'yuxpxjkpety es t'anmaaydyü:

—Üjts tü xymyo'oy ja Dios tügekyü kutujkun, dü'ün jam tsajpótm es dü'ün yä naxwiiñ. ¹⁹ Paaty nujx ya'uxpüktü ja'ayuty mä tügekyü naxwíñudü esats üj nja'ay'áttut. Yajnúbáttü xüügyujxmü Dios

Teety, es ʘj, ja 'yU'unk, es ja Espírítʘ Santʘ, ²⁰ es tukni'íxʘdʘ es tkuydyúnʘt tʘgekyʘ di'ibʘts ʘj miits tʘ nduk'ana'amdʘ, es mnijáwʘdʘp ko dʘ'ʘñʘmts ʘj n'ity mʘt miidsʘty extʘ ko jya'tʘt ja tiempʘ mʘ naxwíñʘdʘ tyʘgoya'añ.

**Ja jembyu kajxy'átypyu mudu
Jesukristukyjxm: El Nuevo Testamento de
nuestro Señor Jesucristo en el mixe de
Juquila
New Testament in Mixe, Juquila (MX:mxq:Mixe,
Juquila)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Juquila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Juquila [mxq], Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Juquila

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

0c492fbf-e19b-5f77-b2cc-07da5aab0305